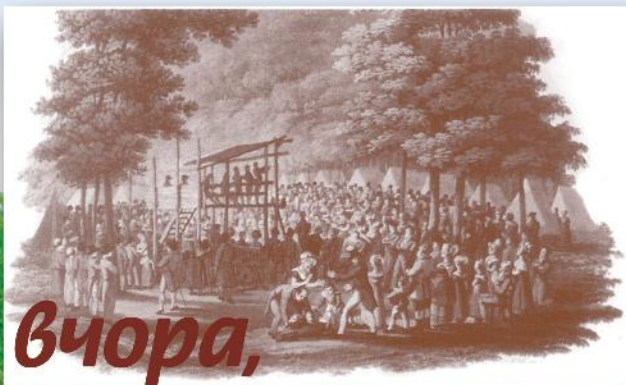

БЛАГОВІСНИК

Пробудження:

вчора,

сьогодні,

завтра

Пробудження ХХІ століття. Яким йому бути?

Благая Вість!

Благословенний Бог–Отець
У милості Своїй невинний
На плач гіркий людських сердець
Послав на землю Бога–Сина.

Пророчим «Сім'ям від жони»,
В долонях Божого народу —
Він виріс без гріха–вини
Під зіркою новою Сходу.

Благая Вість! Благая Вість!
Син смертю вмиловив Бога
І в смерть гріхи усіх відніс,
І в небо відновив дорогу!

Благая Вість! Бог–Син воскрес!
З Ним — від гріховної розрухи —
Воскрес і той, хто із небес
Одержав Дар — Святого Духа!

Благая Вість! Цей Божий Син,
У небі славою покритий,
Гуртує всіх людей країн,
Навчає їх, як вічно жити!

Благая Вість, мов хвиля вод,
Потопом Ноевим накрила
І ваш, і твій, і мій народ!
І в Ній, і з Нею — наша сила!

Вість для голодного — то хліб!
Для спраглого — вода в пустелі!
Всю силу трьох Голгофських діб
Впусти у серце і в оселю!
Юрій МОНДА

* * *

Є вузли, яких не розв'язати,
Є шляхи такі, що не пройти.
Таємниці є — не розказати,
І пісні, яких не чув ще ти.

Горе є, приховане є лихо.
Радість є, що в серці бережуть,
Сльози є, які ковтають тихо,
І думки, що спати не дають.

Є і почуття, від серця гнані,
Є слова, що не були в устах.
Речі є омріяні, бажані,
Люди є, які наводять страх.

Та Христос вузли мої розв'яже,
Допоможе на шляху мені,
Тайни всі Йому душа розкаже
Й проспівас геть усі пісні.

Горе все вона Йому відкриє,
Радість всю вона розділить з Ним.
Він один утішить й зрозуміє,
Бо Ісус став Господом моїм.

*Переклав з російської
Василь Мартинюк*

БЛАГОВІСНИК

Видання Всеукраїнського Союзу
Церков Християн Віри
Євангельської П'ятидесятників

№ 2,2002 (36)

квітень-червень

Журнал виходить щоквартально

Редколегія журналу:

М. С. Паночко
П. В. Сердиченко
М. П. Синюк
М. М. Мокієнко
П. І. Карпов
В. П. Прит
Н.І. Булейко
(відділ новин)

Головний редактор:
Юрій ВАВРИНЮК

Адреса редакції:
Журнал «Благовісник»,
вул. Вороніхіна, 14а,
м. Луцьк, 43020

Телефон: (03322) 544-06

Факс: (0332) 789-798

E-mail: jurnal@voice.lutsk.ua

Розрахунковий рахунок
26000232440001
МФО 303440
в КБ «Приватбанку»
м.Луцьк, код 23253886

Свідцтво про
реєстрацію КВ № 3574
від 30.11.98

Над номером працювали:

Василь МАРТИНЮК,
Ольга МІЦЕВСЬКА,
Володимир ШОЛОМ,
Анна ЯРУТА,
Олександр КУЗЬМИЧ

Наш представник
в Канаді:

Anatoliy Koren
62 Sunrise cr.
London, ON, Canada
N5V4V5

Журнал віддруковано у
друкарні видавництва
«Світанкова зоря»,
м. Рівне, вул. Старицького, 50а,
тел. (0362) 62-34-68

У номері:

В. Решетинський. Оріте собі переліг	4
Р. Коулман. Що таке пробудження?	8
Натхненник пробудження	10
Йонгі Чо. Молитва — ключ до пробудження	14

Монах, який пробудив
Європу16

О. Кузьмич. Дорогами поліського пробудження	22
В. Мартинюк. Пробуджені, щоб будити інших ..	25
Д. Стюарт. Те, що гасить пробудження	28
О. Міцевська. Пробудження... Чому?	30
Свідчення. І ожили сухі кості	32
Урок теології. Пекло	38

Ю. Вавринюк.
Стратегія вторгнення,
або Хрестовий похід на
президентські палаці42

В. Боєчко. Правда про харизму	48
Поштова скринька «Благовісника»	52
Події, хроніка, новини	54

На 2-4 ст. обкладинки — фото Юрія ВАВРИНЮКА
Художнє оформлення та колажі Віктора МОКІЙЧУКА

- При передруку посилання на «Благовісник» обов'язкове.
- Редакція не завжди поділяє думки авторів матеріалів, що друкуються.
- Надіслані матеріали не рецензуються і назад не повертаються.

Сторінка редактора

Я духовно виростав у церкві, яка народилася на початку 20-их років минулого століття. Я багато чув про перші кроки молодії громади, першу любов та ревність у ділі Божому. Особливо врізалися в пам'ять розповіді про перше водне хрещення в нашому селі — воно відбулося серед зими, у лютому. І часто в тих розповідях згадувалося слово «пробудження»...

Так, це було пробудження. Український народ, зокрема на волинських землях, був богобійним. Проте, маючи ревність в Бозі, він мало мав духовного пізнання. Слово Боже було для більшості людей закритим, священнослужителі більше дбали про обряди. Історія знає багато випадків, коли окремі особистості чи групи людей, прагнучи відродити першоапостольські принципи віри, намагалися пробудити народ. Але найбільш яскравим, сильним та благословенним стало духовне пробудження в Україні у другій половині XIX та на початку XX століття. Практично усі євангельські церкви протестантського напрямку беруть початок саме з тих часів.

Пробудження... У різних людей це поняття викликає різні асоціації. Перш за все приходять на пам'ять пробудження, що набули всесвітнього характеру, як от Уельське, американське на початку XIX століття, пробудження на Азуза-стріт, що спричинило новий п'ятидесятницький рух, пробудження у Кореї, Бразилії... Перелік можна продовжувати. Мимоволі виникає запитання: що ж стало причиною такого явища, що потрібно зробити, щоб подібне могло статися у краї, де живу я? Не помилюся, коли скажу, що такі мрії виношує у своєму серці чи не кожен християнин.

Тому не дивно, що цей номер журналу ми присвятили саме темі пробудження. Безперечно, ми не можемо відповісти на усі запитання, повністю розгорнути тему. Ми просто хочемо ознайомити з деякими історичними подіями та особами, які стали натхненниками пробудження, з висловлюваннями християнських авторів про те, що вони розуміють під словом «пробудження». Ми хочемо змусити тебе, читачу, серйозно задуматися над запитанням: «А що я можу зробити для того, щоб пробудження сталося в моїй сім'ї, моєму місті, селі, моїй країні?» Ми віримо, що з боку Бога немає ніяких заперечень, щоб послати пробудження, але Він чекає нашої готовності і спроможності підтримати це пробудження, принести світло Євангелії нашим сучасникам.

Найбільше пробудження сталося у невеликій кімнаті в Єрусалимі на свято П'ятидесятниці. Але дух та сила того пробудження не затихає і до сьогодні. Перед другим приходом Ісуса світ, незважаючи на гріх та беззаконня, повинен пережити «дощ пізній». Церква Христова повинна стати натхненником великого пробудження — «і тоді прийде кінець». А «кінець» для віруючих означає не природні катаклізми чи атомні війни, а зустріч зі своїм Спасителем.

Але для того, щоб настало пробудження навколо нас, воно повинне статися в нас. Хоча це легковажно і небезпечно, але багато віруючих тепер сплять, як нерозумні дівчата з Христової притчі. Голос Нареченого вже лунає над планетою. Пора прокинутися. Пора поправити свої каганці. Пора виходити назустріч Тому, Чие ім'я несе пробудження по селах та містах, країнах та континентах.

«Ти оживиш нас знову, — і буде радіти народ Твій Тобою!» (Псалом 85:7).

Оріте собі

«Сійте собі на справедливість, за
милістю жніть, оріте собі переліг, бо
час навернутись до Господа, ще поки
Він прийде і правду лине вам дощем»
(Ос. 10:12).

переліг

Кожен з нас бажає, щоб живий Бог явив Свою славу — і всі хворі отримали оздоровлення від Бога. Господь теж хоче цього. Він бажає все те, що покрилось порохом, що висохло і не спроможне жити, відродити, влити туди нове життя. Хотілося б, щоб над сухими кістками, як написано у пророка Єзекіїля, пройшов вітер Божий, покрив їх тілом та оживив. Бог бажає цього. Він бажає оздоровлювати, звільняти від демонів, воскрешати з мертвих, звершувати неймовірні, на перший погляд, речі. Його чудеса не залишилися в минулому.

У наш час можна зустріти безліч людей, котрі живуть минулим. Вони готові цілувати те каміння, по якому колись ходив Ісус. Ось цього Він торкався, тут говорив якісь слова, тут задумався, заплакав. На тих місцях виникають храми, каплички і т.п. І так християнство перетворюється в релігію паломництва. Та Бог не говорив нам бути паломниками і жити згадками минулого. Він сказав нам поклонятися в душі та істині. Його бажання — звершувати те, що колись, і більше того. Господь Сам про це казав: «Я зроблю більше через вас; більше, ніж ви бачили та чули». Ісус не сказав нам чекати дві тисячі років або ж чекати смерті, щоб ми могли побачити Божу славу. Навпаки, Писання говорить, що ми можемо бачити Божу славу, змінюючись від слави в славу, від сили в силу, як від Господнього Духа.

Бог незмінний. Наше бажання отримати від Нього силу і Його бажання дати її — збігаються. В книзі пророка Осії розкрито, як їх здійснити в житті. Ось коротка духовна історія пробудження, пробудження кожного серця, і воно може початися цієї миті. Воно також може продовжуватись протягом усього життя, якщо ми бажаємо, щоб Господні потоки завжди наповнювали нас. Це ключ до постійного Божого помазання та сили в нашому житті.

Розгляньмо детальніше деякі аспекти цього вірша.

Перший: «...оріте собі переліг». Перш ніж отримати дощ, потрібно орати переліг. Бог приготував для нас цей дощ і готовий пролити його вже сьогодні. Адже Він сказав: «Я прийшов вогонь кинути на землю, — і як Я прагну, щоб він уже запалав!» (Лк. 12:49). Напевно, Бог більше чекає пробудження, щоб вилити Свою силу, ніж самі люди. Часто, страждаючи в проблемах, хворобах, переживаннях, ми очікуємо Господа. Та Бог приходить не час від часу, як колись в купальню Віфезда, і не до окремих людей, тих, які перші опиняться у воді. Він приходить як хвиля, як повнота, щоб заповнити все Собою. Божі

потоки сьогодні наповнюють наше життя. Господь бажає вилити Своє благословення, та, бачачи серце людини, не може цього зробити. Тому через пророка говорить: «...оріте собі новину». Тобто оріть те, що не було податливим для Духа Святого, що було закрите від Слова Божого. Оріть те, що ніколи не належало Йому, а лише вам. «Якщо хто хоче йти за Мною, хай зречеться самого себе, візьме хрест свій і йде за Мною. Бо хто хоче життя своє спасти, той погубить його, а хто погубить життя ради Мене, той збереже його» (Мт. 16:24,25).

Не думайте, що переліг є пустелею. Це не стосується невіруючих людей. Це торкається християн, адже в пустелі не орють. Це не кам'янистий ґрунт, тому що його теж не орють. Переліг — це запущена земля, котра колись плодоносила, а тепер там ніхто не сіє. Якщо хтось і посіє, то нічого не виросте. Немає плоду. Людина знемагає в очікуванні. Вона може спробувати різноманітні варіанти, щоб наблизитись до Бога: змінити прославляння, служіння, провести безліч різноманітних заходів і т.і. В такому випадку Біблія говорить: «Багато Ви сієте, та жнете мало» (Ог.1:6). Чому? Тому що значна частина нашого духовного поля не розорена, навіть якщо дощ Божих благословень полле її, то вода не проникне в глибину, а просто стече з неї. Божі благословення не зможуть затриматися на такому ґрунті. Апостол Павло пише, що земля, котра «неодноразово п'є дощ, та не плодоносить, близька до занедбання». Бог не може знову й знову посилати дощ. Коли цей дощ безперестанку ллє, а на землі ростуть лише бур'яни, така земля близька до прокляття. Тому нам необхідно переглянути своє життя і, можливо, почати якусь його частинку розорювати. Це наш переліг. Це те місце, куди ми ще не пускали Бога, не дозволяли працювати Духу Святому. Це тверда земля. Вона характеризується, як говорив Ісус Христос, «жорстокосердя» і настільки ущільнена, що благодать Бога не може торкнутися її родючого шару. І тоді в наше життя не може прийти оновлення. Ми чекаємо від Бога нового, не бажаючи змінитися. Нове приходить лише тоді, коли ми готові змінюватися. Я абсолютно переконаний, що Дух Святий кожному з нас може підказати, яку ділянку нам потрібно розорати, яку новину ми повинні віддати для Бога. Можливо, це якісь сфери нашого життя, які ми цілком присвятили собі. Можливо, це наші недобрі звички чи гріх, котрий зв'язує нас, і ми тримаємося за нього. Тому Бог не може зробити в нашому житті чогось нового.

Наступний аспект: «оріте». Це повеління Боже, Господня заповідь. Якщо ми працюємо над своїм духом, то повинні виконувати і це: розорювати свій переліг. Це не Боже завдання, а наше. В іншому місці Писання сказано: «Поскидайте з себе всі ваші гріхи, якими ви грішили, і створіть собі нове серце та нового Духа» (Єз. 18:31). Ми можемо говорити: «Господи, як я можу створити нове серце, якщо Ти мене не зміниш?» Але «оріте собі переліг...» Інколи християни говорять: «Я все віддав у руки Божі. Господь Сам все зробить у моєму житті». Та пам'ятаймо: те, що Бог звелів нам зробити, Він замість нас робити не буде. Ми не повинні перекладати наші обов'язки на Бога.

Переліг — це запущена земля, котра довгий час не оброблялася. Що ж може рости на такій землі? Напевно, крім бур'янів, нічого не виросте. Пророк Єремія застерігає, щоб не сіяли між куколем, адже це марна трата часу. Біблія вчить, щоб ми були уважні до стану нашого серця. Розорюйте те, що вже довгий час лежить і заважає нашому духовному зростанню. Потрібно зорати досить глибоко, щоб дощ просочився на більшу глибину. Тоді ґрунт стає м'яким, і Божі потоки проливаються на нього не даремно. Розорати, тобто підготувати себе для того, щоб Дух Святий міг працювати в нашому серці, щоб Він був живий і діючий у нашому житті. Ми можемо щось садити, обробляти, але пророкує все Бог. Саме Він піднімає ці хвили пробудження. Наше завдання — бути готовими до цього. Є такий вид спортивних змагань — серфінг. Від спортсмена вимагається вийти на хвилю, втриматись на ній та перейти з однієї хвилі на іншу. Головне — не зірватися. Це є прообраз співпраці, яку Бог бажає бачити у Своїй Церкві. Він піднімає хвили одна за одною. І ми повинні вийти на хвилю, вчасно зійти з неї і знову вийти на іншу. Так Бог бажає рухати кожного зокрема і всю церкву. Звичайно, нелегко втриматись на хвилі, але це потрібно, якщо ми бажаємо бути у Божому потоці. Інколи нам здається, що це надто тяжко. Та коли Божі потоки виливаються на людину, приходить сила згори. Пророк Ісаїя уподібнює таких людей до орлів, котрі розправляють свої крила і піднімаються вгору.

Коли ми починаємо розорювати, то розриваємо наші старі зв'язки, руйнуємо нашу гордість. Можливо, це болісно, але необхідно. Ми повинні розорати себе, дати для Бога простір, приготувати для Нього шлях. Все, що ми можемо зробити з нашого боку — це розорати. Це означає також покірний дух, тому що Богу до вподоби лагідний, покірний

людський дух. Не бійтеся, коли Дух Святий буде вести вас у пустелю, коли буде проводити через тяжкі випробування — це дуже потрібно для нас. В такий спосіб Бог хоче торкнутися тих пластів, котрі не зрушувалися, щоб наші серця були відкриті для Його особливих благословень. Не бійтесь піти за Ним, куди б Він не повів, що б не сказав — все буде до кращого. Дозвольмо Йому, щоб нові борозни прокладались у нашому серці. Ісус Христос сказав: «Ніхто з тих, хто кладе свою руку на плут та назад озирається, не надається до Божого Царства!» (Лк. 9:62). Можливо, дехто запитає: «Скільки я буду орати, відкривати своє серце? Коли це закінчиться, щоб я міг насолоджуватися плодами своєї праці?» Річ у тім, що духовне життя має періоди: ми оремо, сіємо, а відтак жнемо. І так постійно. Якщо ми хочемо отримати щось нове, нові жнива, знову потрібно орати і знову потрібно сіяти. Тоді будуть плоди. Не зупиняйтесь. Якщо Бог бажає більше благословляти, нам потрібно більше орати. Великі жнива вимагають великого посіву.

Ще є одна важлива річ для того, щоб ми могли зростати в Божій силі, — це насіння. Якщо ми хочемо щось жати у нашому житті, нам потрібно сіяти певне насіння — Слово Боже. Наприклад, ми повинні просто повірити, що наше фінансове благословення повністю залежить від Бога. Він турбується про нас, дає нам життя в достатку. Це Його стандарт. І знову ж для того, щоб ці благословення прийшли в наше життя, ми повинні в матеріальній сфері щось сіяти. Тоді ми будемо збирати насіння за родом його. Якщо сіємо пшеницю — виросте пшениця. Якщо сіяли інше, то зберемо інший плід. Дуже важливо, щоб ми сьогодні прийняли в серце насіння Слова Божого. Це слово віри, котре виходить від Господа і падає на розпушений ґрунт серця. Там воно проростає і дає свій плід. Таким чином, ми повністю залежимо від Слова Божого, котре нам потрібно читати, роздумувати над ним, перебувати в ньому. Тобто повністю жити ним. Це нетлінне насіння. Воно ніколи не буває поганим. Буває поганий ґрунт, на котрому насіння проростає, а потім засихає. І гине. Часто трапляється, що зовсім не проростає, або ж його скльовують птахи. Ось чому нам вкрай потрібно піклуватись про те, щоб наше розоране серце було добре засіяне. Хто повинен робити це? Хто зможе засіяти поле нашого серця? Чия це відповідальність? Напевно, пасторів чи лідерів домашніх груп. З одного боку, це правильно. Адже всі служителі, котрі піклуються про народ Божий, є сіячами. Що вони посіють —

такий плід виросте. З іншого боку, ми всі несемо відповідальність за те насіння, яке потрапляє в наше серце, бо ж воно обов'язково виросте. А тоді ми будемо думати: звідки взяли ці бур'яни і як боротися з ними. Основна відповідальність покладена на нас. Це дуже важлива частина нашого життя, серйозна праця над самим собою. «Уважай на самого себе та на науку» (1Тим.4:16). Тому наше особисте завдання — засіяти поле серця добрим насінням.

Отож, необхідно знайти цілину, розорати її (тобто мати відкрите серце, покірний і лагідний дух), засіяти її обітницями Слова Божого. Проте, це ще не жнива. Ви зробили лише частину своєї праці. Далі від Бога прийде дощ, сила та життя прорости насінню. Бог каже, що Його Слово даремно сходить на землю. Це нетлінне насіння. Відтак чекайте жнив. Можливо, ви тепер впокорилися перед Богом і кажете: «Господи, бачиш моє смирення!» Ви смирилися тиждень, місяць, але дощу благословень не було. Ось вже минув рік, а дощу так і немає. Та не розчаруйтеся, він обов'язково прийде, тому що Господь знає, коли послати дощ ранній і пізній. Через пророка Осію Бог говорить до нас: «Ходіть, і вернімось до Господа, бо Він пошматував — і нас вилікує, ударив — і нас перев'яже!.. І пізнаймо, намагаймось пізнати ми Господа! Міцно поставлений прихід Його, мов зірниця, і Він прийде до нас, немов дощ весняний, що напоює землю» (Ос.6:1,3). Однак, Бог не пошле його, доки все поле не буде засіяне. Потурбуйтеся про це. Ми з вами перебуваємо на обіцяній землі, на території Божого Царства — і тому можемо рясно сіяти. Це все Божі заповіді, Його обітниця, Його можливості в нашому житті. Для того, щоб вони проявилися, їх треба посіяти, а потім вже буде плід. Ми не можемо їсти чужу, вже пережану їжу.

Нам потрібно мати свій смак, абсолютно свій. Неможливо жити чужими думками. Те є справжнім і змушує нас рухатися, що народжене безпосередньо в нашому серці.

Бог послав Своє Слово. Я вірю, що Слово Боже сходить на землю рясними потоками. Воно не буває марним, але чинить те, для чого його послав Бог. Воно приносить те, що бажає Бог; воно є живе і діюче. Тому третій і не менш важливий аспект — щоб наш дух завжди торкався живого і діяльного Слова Божого. Написано в притчах: «Пізнавай ти Його на всіх дорогах своїх, і Він випросте твої стежки. Не будь мудрий у власних очах, — бійся Господа та ухилийся від злого! Це буде ліком для тіла твого, напоєм для костей твоїх» (Пр.3:5-8). Тому сподіваймося Божого чуда, якщо ми осилили ці три кроки. Не чекаймо чуда десь збоку, серед людей. Чекаймо на нього зсередини самого себе. Відтак придуть жнива. «Усе, що потрібне для життя та побожності, подала нам Його Божа сила пізнанням Того, Хто покликав нас славою та чеснотою. Через них даровані нам цінні та великі обітниця, щоб ними ви стали учасниками Божої Істоти, утікаючи від пожадливого світового тління. Тому докладіть до цього всю пильність, і покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті — пізнання, а в пізнанні — стримання, а в стриманні — терпеливість, а в терпеливості благочестя, а в благочесті — братерство, а в братерстві — любов. Бо коли це в вас є та примножується, то воно зробить вас нелінивими, ані безплідними для пізнання Господа нашого Ісуса Христа» (2Пет. 1:2-8). Ось плід, котрий переходить з однієї сили в іншу. Це справжній розвиток плоду. Ви не залишитеся без плоду та успіху. Це будуть жнива. Тому давайте робити так, як вчить Слово Боже. Відкриваймо наші серця для праці Духа Святого — і Він відкриє нам Свої джерела. ■

Що таке пробудження?

Багато уявляють його сьогодні як ряд зібрань, які проводяться з метою розворушити церкву. Інші вважають, що пробудження — це якась певна релігійна емоційність. Проте я сумніваюсь, що ці відомі асоціації коли-небудь спливали на пам'ять псалмспівцю (Пс. 85:7).

Пробудження: справжня мета — змінити життя

Слово «*пробудження*» означає «воскреснути і жити». В Старому Заповіті слово «*пробудження*» походить від слова, що означає «жити», яке спочатку передавало ідею дихання, так як воно є виявом життя усіх живих істот. Тому до цих сухих костей і могло бути сказане: «Ось Я введу у вас духа — і ви оживете!» (в англ. перекладі замість слова «дух» використано слово «дихання») (Єзек. 37:5; порівн.: 37:6, 14; Йов.33:4; 1Цар.17:22). Пробудження, або життя, означало «дихати диханням Божим». В даному випадку підкреслюється, що джерелом цього життя є Бог. Відповідне слово в Новому Заповіті означає «ожити» (Об. 20:5; Рим. 14:9; порівн. 7:9). Слово, використане Ісусом, вказує на перемену в житті розкаяного блудного сина, який повертається до батьківського дому, в тому розумінні, що син, який був колись мертвий, тепер ожив (Лук. 15:24, 32). Інші слова уподібнюють пробудження знов розпаленому вогню, який поступово згасав (2Тим. 1:6), або ж дереву, яке пустило нові пагіні і знову буйно розквітло.

Основна ідея пробудження полягає в поверненні до своєї справжньої природи і мети. В межах історії викуплення пробудження може розглядатися як «незвичайні і повновладні дії Божі», під час яких Він відвідує Свій народ, оживляє його і змінює життя людей. Сила пробудження «визволяє величезну енергію і дає вихід новій силі, яка тривалий час не могла вийти на поверхню». Пробудження приносить з собою життя — життя в усій його повноті, переповнене Божою любов'ю і силою. Звичайно, ми не можемо повністю зрозуміти це нове життя. В пробудженні є елемент таємничого, тому що воно супроводжується надприродним діянням Святого Духа. Але зрозуміло одне: під час пробудження люди стикаються з Божим життям.

Індивідуальне перетворення

Пробудження стає реальним там, де Святий Дух змінює серця людей. Глибина Його проникнення буде неоднаковою, а прояви Святого Духа не будуть скрізь однаковими, але

Роберт Коулман

пробудження буде постійним усуди. Найбезпосередніше перетворення спостерігається в оновленні індивідуального християнського життя. Там, де хтось повністю віддає себе Божій благодаті, з'являється чудова впевненість в прощенні гріхів; серце стає чистим, а душа — вільною. Віра не допустить сумнівів у Божих обітницях. Молитви пахнуть ароматами небес. Любов наповнює серце співом і невимушеною хвалою. З точки зору християнства, немає нічого незвичайного в переживаннях, які супроводжують пробудження. Саме так людина і повинна жити. Або ж, як пояснив Чарльз Фінней, пробудження просто «полягає в послуху Богові», тобто є елементарним обов'язком людини, є постійною реальністю. Ідея про те, що пробудження настає «певного часу і періоду», походить від непослідовної природи і не є волею Божою. На жаль, багато з нас переживають часи духовного застою, що робить потрібним прихід пробудження. Але якщо ми постійно жили б у повноті Христового Духа, як бажає того Господь, тоді пробудження було б постійним станом.

Нове дихання для церкви

Проте пробудження містить в собі більше, ніж тільки індивідуальне благословення. В той час, як окремі особи оживають для Христа та їхні переживання примножуються в житті інших людей, церква починає по-новому відчу-

вати єдність віри і мети — як істинне спілкування в Дусі. Якщо віруючі наближаються до живої Голови Тіла, вони зближуються один з одним у святій любові». Пробудження дивним чином створює таку атмосферу, коли щирі Христові учні об'єднуються і незначні суперечки зникають у посвяті спільній справі. Обов'язок перетвориться у радість. Суспільство неминуче відчує на собі вплив оновлення серед християн. Коли Євангелія буде поширюватися словом і ділом, світ зверне увагу на людей, які мають спілкування з Ісусом. Грішники стануть шукати Спасителя. Розбиті сім'ї будуть відновлюватися. Чесність буде прокладати собі дорогу і в урядові органи. Скрізь, де пошириться дух пробудження, будуть присутні милосердя, справедливості і праведності.

Людські перешкоди

Людські фактори, звичайно, можуть стати на шляху пробудження — наприклад, матеріалізм. Або ж культурні забобони, які не бажають поступитися новому духу любові. В цьому разі будь-яке відхилення від праведності перешкоджає пробудженню. Оскільки суспільство наскрізь просякнуте людською розбещеністю, пробудженню завжди потрібно витримувати важку битву. Опір буде виникати найчастіше з боку тих, хто не визнає духовного життя. Деяких відштовхне вимога змін у сфері моральності окремої людини. Також ми повинні пам'ятати, що є людські слабкості і в тих, хто переживає пробудження. На жаль, духовне пробудження не може змінити обмеженість людей. Хоча пробудження не несе відповідальності за ці помилки, але змушене зносити докори, що йдуть за помилками.

Божественний знак

Але там, де відчувається дух пробудження, увага зосереджується не на людській слабкості, а на Божій силі. Людина відходить на другий план, тому що Бог стоїть попереду. Відкидаючи фальшивість людських досягнень, пробудження створює таку ситуацію, коли звеличується Божа благодать. Христос звеличується, а щирі серця в захопленні схиляються перед ним. Реальність Божої присутності є доказом того, що пробудження непідробне.

Ми є свідками того, як Божа присутність охоплює багатьох людей. Масові злиття Духа Святого деякою мірою повторюються кожного разу там, де відбувається пробудження. Дух часу, обставини місцевості, лідери, характер людей та багато інших природних умов об'єднуються і надають кожному пробудженню певний відтінок. Аналогічно методи, які використані в пробудженні, можуть чергуватися в різний час і серед різних людей. В той час як основні духовні принципи залишаються однаковими для кожного пробудження, відрізняється спосіб виникнення цих принципів у кожній конкретній людській ситуації, тому неможливо передбачити їхню точну форму. Ми повинні бути вдячними Богу за Його передбачуваність, бо це показує, що Він постійно шукає нові способи, як відкрити Свою волю Своему народу. Також це нагадує нам, що Бог може, коли Йому це до вподоби, порушити людські схеми. Все, що Він робить під час пробудження, здійснюється Його суверенною силою, і ніхто з людей не може привласнити собі Його славу.

1. Що таке пробудження?

Пробудження — це опам'ятання, усвідомлення, перехід із стану снання до активних дій. Є певна різниця між євангелізацією і пробудженням. Грішнику потрібна Євангелія, щоби прийти до Господа. Мертву людину не можна пробудити. Їй треба заново народитися. Але народженого згори християнина, який відійшов від Господа і грішить, потрібно пробуджувати. Тому пробудження — це, певною мірою, повернення християнина до Господа. Воно незмінно супроводжується глибоким викриттям гріха. Пробудження — це початок життя в послуху Всемогутньому Богу. Разом з ним приходить глибоке відчуття присутності слави і могутності Господа Бога.

2. Коли виникає потреба в пробудженні? Нам буде невідоме пробудження, поки ми не відчуємо потребу в ньому. Коли ми голодні і спрагнені пробудження, Бог його зробить. Потреба в пробудженні виникає там, де з'являється потреба в братерській любові. Суперечки, заздрість, чвари, плітки — все це ознаки того, що визріла необхідність в пробудженні. Моє серце сповнене прикостей і ненависті? Якщо так, я повинен пробудитися. Любов до світського — також яскрава ознака. Мені подобається читати гумор більше, ніж Біблію? Мені більше хочеться відвідувати різні шоу, ніж недільну школу і богослужіння? Я дуже зацікавлений, щоби стати популярним, ніж залишитися скромним слугою Ісуса Христа? Відвертий гріх — це волаючий знак того, що пробудження просто необхідне. Пробуджені християни хвилюються про те, куди підуть заблукані душі. Непробудженим байдуже, куди йдуть грішники, до пекла чи ні.

3. Як викликати пробудження? В Другій книзі хронік, 7: 14, перелічено ті кроки, які потрібно здійснити, щоб викликати пробудження. На початку цього уривку говориться про того, хто може пережити пробудження: «...І впокоряться люди Мої, що над ними кличеться Ім'я Моє...» Пробудитися можуть тільки істинні діти Божі. Грішники потребують не пробудження, а навернення. Впокоряться. Це не нас смиряють, а ми самі добровільно схиляємо голови. Смирненя — це якість, протилежна гордості. Моліться. Бог очікує, коли ви відкриєте свої уста і почнете визнавати перед Ним все, що у вас в серці. Відкладіть на бік всі завчені молитви і просто визнайте свої особисті гріхи. Шукайте обличчя Боже. Наполегливо. Тому що, коли ми згрішили, Він відвернув від нас Своє лице. Визнання провини відновлює

НАТХНЕННИК

зв'язок між нами. «Поверніть зо злих своїх доріг...» В цьому справжнє покавання. Просіть Бога, щоб Він викликав у вас стійку ненависть до гріха. Гріх розіп'яв мого Спасителя. Це був мій гріх. Результати виконання цих чотирьох умов або вимог дивні: Бог почує ваші молитви, отже, прийме їх відповідь на них; Бог простить ваш гріх. Це — найголовніше, що є на світі; Бог вилікує ваше життя і ваш край.

4. Чому ми потребуємо пробудження? «Бо час уже суд розпочати від Божого дому; а коли він почнеться перше з нас, то який кінець тих, хто противиться Божій Євангелії? А коли «праведний ледве спасеться, то безбожний та грішний де може з'явитись?» (1 Пет. 4:17, 18). Ми потребуємо пробудження через гріх. «...ледве спасеться» — битва ця розпочалася не на жарт. Багато потрапляють на придорожню смугу. Ми повинні любити Бога понад усе. Тільки пробуджена людина може любити Бога всім серцем, всією душею, всією силою, всім розумом (Лк. 10:27). Нам потрібно любити Біблію. Холодне серце читає Слово Боже холодно, механічно, а пробуджене — радіє словам життя. Нам треба молитися. Молитви відступників холодні, тривалі і нежиттєві. Але молитва пробудженого християнина запалює інших, тому що вона досягає престолу Божого. Ми повинні бути стриманими, обережними, уважними, охайними і добре захищеними. Холодний християнин перебуває в стані духовного закам'яніння (напівсну-напівпильнування), тому незахищений і є доброю мішенню для атак диявола. Нам необхідно привести все в порядок, і себе також. Про це йдеться в Євангелії від Луки, 14: 25-33. Не може бути учнем Христа той, хто любить щось або когось більше за Господа; той, хто відмовляється нести свого хреста; той, хто відмовляється розлучитися з розкішшю і зручностями задля спасіння душі для Господа Ісуса. Ми потребуємо вибавлення від гріхів: великих і малих, явних і таємних, злоби, гніву, обману, нетерпіння, нечесності, холодного серця, байдужості, жорстокосердя, чварів, страху, хвилювання, алкоголю, азартних ігор, гордості, самоправедності, невірства, ненависті, критиканства, недобрих думок, ревності, брехні, лицемірства, пожадливості очей, злих і нечистих думок, самолюбства, жадібності, розпускання пліток, любові до світського, злодійства, перелюбу, вбивства, непослуху батькам, сварливості, спраги помсти, злосвідчення, зневаги до Біблії та молитви, образи і пригнічення Духа і т. д.

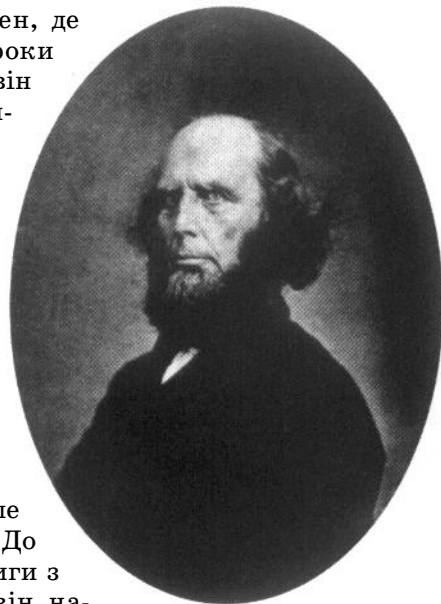
Чарльз Градісон Фінней народився в невеличкому містечку Варрені, що у штаті Коннектикут, США, 29 серпня 1772 року в родині фермера. Сім'я Чарльза була нехристиянською, і хлопчик ніколи не молився, не читав Біблію, ніколи навіть не чув Доброї Новини про Христа. Хлопчик старанно навчався у школі, і коли йому виповнилося 16 років, він залишив навчання і став приватним вчителем. Тоді Фінней познайомився з людьми, які були хорошими музикантами, і це допомогло йому по-справжньому зацікавитися музикою. Юнак навчився читати музику, співати, грати на скрипці та віолончелі. І невдовзі став відомим музикантом. Навіть в той час він чув проповідь Євангелії тільки тоді, коли в їхню місцевість приїжджав якийсь мандрівний євангеліст. А коли в їхнє селище приїхав пастор, сім'я Фінней переехала в інше місце. Близьке знайомство з християнством та його послідовниками чекало на

Чарльза у містечку Варрен, де він прожив перші два роки свого життя. У 20 років він приїхав туди, щоб навчатися у Варенській академії і стати юристом. І вже через два роки, після посиленних занять, він зумів відкрити юридичну контору. Одного разу контору Фіннея відвідав пастор пресвітеріанської церкви і запросив його на служіння, а потім навіть запропонував керувати хором.

Саме тоді Чарльз вперше купив і прочитав Біблію. До цього його спонукали книги з юриспруденції, в яких він натрапляв на посилання на біблійні закони. Здавалося, чим більше він читав Біблію, тим частіше відвідував церкву, тим більше йому хотілося читати Біблію. Читаючи Біблію, Чарльз зрозумів, що, якщо помре, не потрапить на небо. Але йому, хто не отримав ніяких християнських знань у дитинстві, було дуже важко повірити в те, що він чув про Господа. Протягом двох років Фінней вивчав Біблію, відвідував спеціальні молитовні зібрання, які проводилися в їхній церкві, і дедалі більше усвідомлював, що є грішником.

Одного вечора він схилив коліна і почав молитися: «Господи, я обіцяю, що віддам Тобі своє серце». І хоча це була щира молитва, він відкладав своє покавання. Читаючи Біблію, Чарльз помітив, що його серце наповнене гордістю. Він боявся, щоб ніхто не побачив, як він молиться чи читає Біблію.

Але одного разу, проходжуючись кабінетом, він почув голос, який сказав: «Ти ж обіцяв своє серце віддати Богові? Чи ти хочеш заслужити спасіння ділами?»

пробудження

Фінней зупинився, роздумуючи над цими словами. Так, дійсно, він намагався досягнути до небес своїми добрими ділами, тоді як задовго до того Ісус Христос віддав своє життя на Голгофі і за Чарльза Фіннея.

Наступного дня замість того, щоб іти в свою контору, Чарльз пішов до лісу. Він не раз ходив туди на прогулянку, а тепер йшов туди, щоб помолитися. Але навіть в лісі йому було важко молитися. Щоразу, коли чув шелестіння листя, Чарльзу здавалося, що хтось йде, тому він відкривав очі й переставав молитися. Та несподівано молодий чоловік усвідомив, що він більше турбується про те, щоб його ніхто не помітив, аніж про те, щоб святий Бог простив йому гріхи. Чарльз Фінней знову впав на коліна, від щирого серця кличучи до Бога. І за мить його серце наповнилося спокоєм. Він знав, що Бог простив його.

Коли Чарльз повертався з лісу, був полудень, хоча йому здавалося, що він зовсім недовго був там. Коли він прийшов у свою контору, його колега вже пішов на обід, тому залишився сам на сам з Богом. Взявши свій улюблений музичний інструмент — віолончель, Чарльз почав грати євангельські пісні, які він знав, і раптом почав плакати; він хотів зупинитися, але не міг. В цей день він зустрівся з Богом, Який повністю змінив його життя.

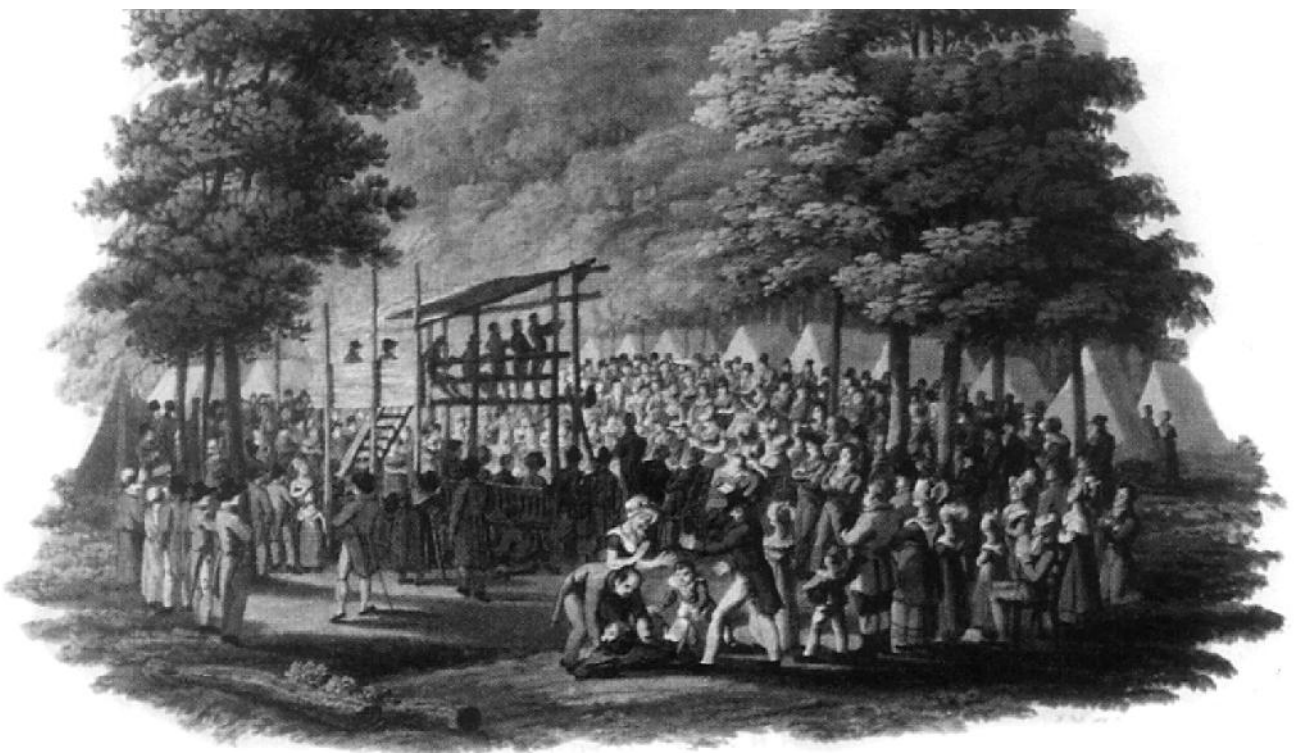
Наступного ранку Фінней прийшов у контору раніше від свого колеги. Коли той прий-

шов, Чарльз розповів йому про те, що відбулося в його житті і що для нього зробив Христос. Колега був настільки здивований, що вийшов з кабінету, але через два чи три дні також прийняв Христа як свого Спасителя.

Одного разу, думаючи про своє навернення, Чарльз згадав, що кілька місяців тому дав Богові обіцянку: «Якщо я коли-небудь буду спасеним, то буду проповідувати Євангелію». І хоча протягом двох років він був хорошим юристом, його інтерес до юриспруденції, здавалося, зник. Бог відкрив йому, що він повинен стати євангелістом. Фінней почав розповідати про Христа різним людям, і багато з них навернулося до Бога. А через деякий час він вирішив відвідати своїх батьків і поговорити з ними про Господа. За кілька днів він привів свою сім'ю до Бога. Декілька днів провів Чарльз у своєму містечку, але за цей час він з багатьма людьми говорив про спасіння. Бог благословив його свідчення, і невдовзі в місцевій церкві почалося пробудження.

Друзі Фіннея побачили, що Бог його використовує для спасіння інших людей, і хотіли послати його в біблійну школу. Але Чарльз не захотів, а попросив свого пастора Джорджа Гейла допомогти йому вивчити Писання.

Багато в чому йому допомагали ті знання, які він отримав, працюючи юристом. Одному з найважливіших принципів, який дуже допоміг йому проповідувати Євангелію, його навчив член Верховного суду США. «Чарлі,

Томас ТРАСК:
«Пробудження — це
духовне самообновлен-
ня в Тілі Христа

— Яке би ви дали визначення пробудженню?

— Пробудженням можна назвати духовне самообновлення в Тілі Христа — індивідуальне і спільне відновлення теплоти стосунків християнина з кожною особою Трійці (з Богом-Отцем, Ісусом Христом і Святим Духом). Пробудження є суверенною роботою Святого Духа.

Писання говорить: «Наблизьтесь до Бога, то й Бог наблизиться до вас» (Як. 4:8), і «...впокоряться люди мої, що над ними кличеться ім'я Моє, і поможуться, і будуть шукати ім'я Мого, і повернуть зі злих своїх доріг, то Я вислухаю з небес, і прошу їхній гріх, та й виликую їхній край» (2 Хр. 7:14). В серці дітей Божих — в серці Церкви — має жити бажання наблизитися до Бога. І коли люди зможуть продемонструвати це бажання, то й Бог наблизиться до них, і в результаті відбудеться щось велике; але перш за все це виразиться в самообновленні в Святому Дусі.

— Чи настає пробудження від того, що люди моляться, читають Слово Боже і відчують прагнення Бога у своїх серцях?

— Пробудження виникає на основі декількох факторів: читання Слова Божого, молитви, прагнення Бога (як називає це Біблія). Якщо всі ці фактори присутні, то прийде й Божа відповідь.

Я вивчав пробудження, записані в Старому Заповіті, які пов'язані з іменами Єзекії, Осії, Неемії. Пробудження починалося тоді, коли люди були повні рішучості, кликали до Бога і каялися. Покаяння є істотною частиною пробудження — етапом, в ході якого люди очищаються від своїх гріхів.

Псалом 24 вказує нам, що повинно статися, перш ніж хтось відчує пробудження: «Хто зійде на гору Господню і хто буде стояти на місці святому Його? — У кого чисті руки та щире серце, і хто не нахилив на марноту своєї душі, і хто не присягав на обману, — нехай носить він благословення від Господа, а праведність — від Бога спасіння свого!» (3-5).

Під час пробудження Бог посилає Своє благословення з надлишком (мірою більшою, ніж звичайно), і це відбувається тоді, коли ми показуємо Богу, що ми потребуємо пробудження і чекаємо його, коли ми хочемо, щоб Він нас розворушив, і бажаємо догодити Йому.

— говорив він, — ти будеш вигравати судові процеси, якщо будеш представляти справу просто. Ніколи не читай справи в суді. Текст вивчи докладно, але в суді представляй справу просто». Фінней знав, що так можна добитися успіху в юридичній справі, тому вирішив так само й проповідувати. Він ніколи не писав своїх проповідей і завжди говорив просто і прямо.

Одного разу Чарльз Фінней проповідував у невеличкому селищі, намагаючись пояснити людям, чому вони повинні стати християнами. В кінці служіння він закликав людей до покаяння і попросив встати тих, хто хоче прийняти Ісуса (Фінней був першим євангелістом, який запровадив у своєму служінні такий метод). Коли ніхто не встав, він сформулював заклик по-іншому. Він попросив тих, хто не хоче прийняти Христа, сидіти, решту — встати. Присутні роздратовано дивилися один на одного, але ніхто з місця так і не встав. Тоді Фінней сказав: «Ви зробили свій вибір. Ви не прийняли Христа і Його Євангелію».

Люди настільки розсердилися, що встали — і покинули зібрання. «Мені вас шкода, — сказав Фінней. — Якщо Господь допоможе, то я проповідуватиму вам завтра ввечері». Цілий наступний день він пробув у молитві, а ввечері виявилось, що зал наповнений слухачами. В той вечір в зібранні не співали, не робили оголошень, була тільки проповідь. Протягом служіння Чарльз бачив, що Бог говорить до людей, торкається їхніх сердець, але замість того, щоб закликати до покаяння, він закінчив зібрання. До пізньої ночі люди підходили до Чарльза і просили помолитися за них. Пробудження почалося. Люди отримували спасіння, і Господь благословляв служіння Ч.Г. Фіннея.

Після проведення зібрань в багатьох населених пунктах штату Нью-Йорк Чарльз заслужив репутацію відомого євангеліста. Скрізь, де б він не проповідував, починалося справжнє пробудження. Він

Сім ознак пробудження згідно Ч. Фіннея

Пробудження приходить:

- 1) якщо про його наближення свідчить Сам Бог;
- 2) якщо зло цього світу засмучує християн і примушує їх засоромитися;
- 3) якщо присутній дух молитви за пробудження;
- 4) якщо увага служителів скерована на духовне пробудження;
- 5) якщо християни визнають гріхи один перед одним;
- 6) якщо християни готові принести потрібні жертви, щоб розпочалося нове віяння Святого Духа;
- 7) якщо служителі і члени церкви готові використати будь-які засоби, які вгодні Богу, щоб сприяти духовному пробудженню, — тоді пробудження настане.

проповідував просто і стримано, так, як навчився говорити, коли був юристом. І Дух Святий викривав гріхи людей через ці слова.

В іншій місцевості недалеко від цього селища, коли він сказав проповідь, майже все населення повернулося до Господа.

А одного разу він зайшов на одну фабрику і розпочав розмову з однією молодою жінкою, яка там працювала. Через кілька секунд вона ридала, сповідуючи свої гріхи перед Богом. Потім робочі один за одним почали підходити до Фіннея і запитувати, як вони можуть отримати спасіння. Коли власник фабрики побачив, що відбувається, сказав: «Зупиніть верстати. Спасіння наших душ набагато важливіше, ніж робота». Всі верстати зупинили, а робочі зібралися в один зал, щоб послухати проповідь Фіннея. Протягом кількох днів майже всі працівники цієї фабрики повернулися до Господа і отримали спасіння.

Фінней мав також нагоду проповідувати кільком лісорубам, які працювали в тій місцевості, і вони прийняли Христа як свого Спасителя. Коли вони поїхали додому в сусіднє селище, то розповіли своїм сім'ям і друзям, що зробив для них Христос. Там не було ні шкіл, ні церков, але лісоруби свідчили всім, хто жив у їхній місцевості. Через два роки Чарльз Фінней проводив служіння недалеко від того селища, де жили лісоруби. Деякі з них прийшли до нього і попросили знайти пастора для церкви. Вони сказали євангелісту, що близько п'яти тисяч людей повернулося до Бога після того, як вони почули його проповідь. Бог використав свідчення лісорубів, які покаялися після проповіді Фіннея, і в цій місцевості розгорілося надзвичайне пробудження, хоча там не було жодного пастора.

Духовна кар'єра Фіннея досягла свого апогею 9 березня 1831 року, коли він закінчив зібрання в Третій пресвітеріанській церкві в Рочестері (штат Нью-Йорк). Ці зібрання проводилися протягом півроку. Завдяки його проповідям місто дивним чином перетворилося. Як свідчать очевидці, до Христа повернулося сто тисяч людей, серед яких було багато високопоставлених громадян міста: банкірів, юристів, лікарів, суддів. В Рочестері зачинялися магазини, бо всі спішили на служіння, щоб послухати проповіді Фіннея. Таверни втратили своїх постійних відвідувачів, театр опустів, а рівень злочинності скоротився на дві третини, тому протягом наступних двох років міська в'язниця була майже вільною. Зібрання в Рочестері названі «найбільшою кампанією пробудження в світі», а 1831 рік ввійшов у історію Америки як грандіозний рік духовного оновлення.

За свідченнями сучасників, за все своє життя Фінней повернув до Господа не менше півмільйона людей. Його високий зріст, спостережливі очі, орлиний ніс, кущаві брови і сильний голос привертати багатьох. В його проповідях відчувалася логіка юриста, тому що він представляв справу Христа так, наче намагався захистити Його перед судом присяжних. Він захоплював своїх слухачів. В зібранні, здається, можна було відчутися запах диму, коли він говорив про пекло, а говорив про нього він часто. Його новаторські методи проклали дорогу багатьом євангелістам. Теолог Л. Бехер відгукується про його служіння як про «найбільше релігійне пробудження за такий короткий час!»

Михайло ПАНОЧКО: «Пробудження є, але не в такій мірі, як би хотілося»

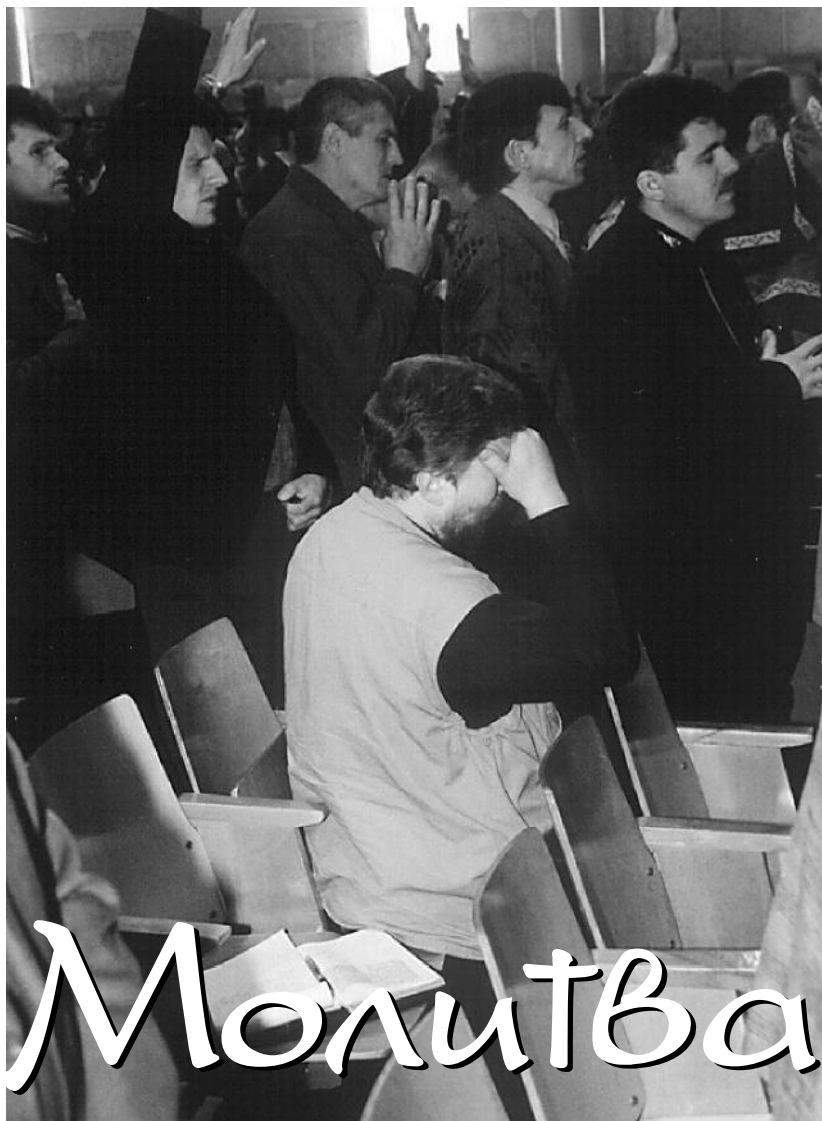
Чи є зараз пробудження в Україні, і що потрібно для того, щоб воно розгорілося?

— Так, в Україні, можна сказати, є пробудження, але не в такій мірі, як би цього хотілося. Проте, вірю, що ми стоїмо на порозі великого пробудження. І в першу чергу потрібно пробудитися віруючим, які духовно заснули, стали байдужими, поглинуті суєтою і пов'язані духом матеріалізму. Апостол Павло застерігає: «Тожне будемо спати, як інші» (1 Сол. 5:6).

Що ж потрібно, щоб це пробудження сталося? По-перше, гаряча молитва віри. По-друге необхідна велика спрага святості, чистоти, спрага Духа Святого. І по-третє — активна праця під помазанням Духа Святого у справі євангелізації.

Без сумніву, одна з найбільших причин незадовільності, штучності і нещирості більшості сучасних так званих «пробуджень» полягає в тому, що надто наголошується на людському керуванні, а не на силі Божій, яка досягається серйозною, настирною молитвою віри
Р.А. Торрей

Молитва

ключ до пробудження

— це ключ до пробудження в історії християнства.

Перед народженням церкви в день П'ятидесятниці Лука писав: «І постійно вони (учні) перебували в храмі, прославляючи й хвалячи Бога» (Лук. 24:53). Далі Лука уточнює, що саме робили учні: «Вони всі однодушно були на невпинній молитві...» (Дії 1:14). Так народилася церква, коли Дух Святий зійшов під час сконцентрованої молитви.

Перед початком місіонерської діяльності Дух Святий відкрив лідерам, які зібралися в Антіохії, що вони повинні послати Варнаву і Павла благовістити. Однак Дух Святий сказав це тільки після того, як вони постили та молилися.

Мартін Лютер не був задоволений релігійним світом, в якому був народжений. Велика потреба особистого зв'язку з Богом спонукала його про-

Йонгі Чо

Коли я пишу це, моя церква росте зі швидкістю 12 тисяч новонавернених в місяць. Ці нові душі спасаються від буддизму, від доктрини відокремлення церкви від держави та від умовної християнської освіти. Ніхто не може заперечити те, що ця безпрецедентна швидкість зростання церкви відбувається завдяки вогню пробудження, який охопив всю Корею.

Сьогодні наша церква налічує до 400 тис. членів. До кінця 1984 року, при такому зростанні, в нас буде близько 500 тис. активних членів (тепер в цій церкві 750 тис. членів — прим. ред.).

Як може церква так швидко рости?

Чи може в інших країнах бути таке пробудження?

Я вірю в пробудження і в оновлення. Історичною істиною є той факт, що молитва

водить багато часу в молитві, коли він був професором богослов'я в Віттенбергському університеті. Протягом всієї зими 1512 року він зачинявся в кімнаті, розташований у вежі Чорного монастиря в Віттенберзі, і молився над тим, що відкривав у Писанні. Після цієї зими молитов та вивчення Слова Божого народилася Реформація, яка відчинила світу біблійну істину оправдання через віру. Людина не повин-

Пробудження прийде тоді, коли кожен з нас візьме на себе відповідальність за власний духовний стан.

на була трудитися над своїм спасінням, бо спасіння було і є Божим даром через віру.

Після того, як вогонь пробудження, який охопив всю Європу, став слабшим, почалася епоха Просвітництва. Цей новий рух почався в мистецтві, і з його поширенням в кожній частині європейського суспільства почався розквіт атеїстичної концепції вищої цінності людини. Ця концепція стала критерієм істинності та реальності будь-чого; отже, віра стала чимось неважливим. Як ковток свіжого повітря був потрібен новий рух Духа Святого.

Джон Веслі, син англійського священика з Епворта (Англія), був незадоволений станом церкви в Англії. Він був глибоко схвилюваний великими потребами бідних людей, які йшли в міста і жили там у жахливих умовах. 24 травня 1738 року о чверть на дев'яту вечора, слухаючи читання передмови Лютера до Послання до римлян, Джон Веслі пережив справжнє навернення у віру. Він був народжений згорі. Це привело до того, що його брат Чарльз і Джордж Вайтфілд почали посилено молитися і постити.

Оскільки Церква Англії закрила перед ними свої двері, вони почали служити величезним натовпам людей не тільки у Великобританії, але також і в Америці. Тисячі збиралися послухати проповідь Слова Божого, яке проголошувалося під натхненням Святого Духа. Як результат, народилося все-

світне методистське пробудження.

В XIX столітті протестантська церква повернула від течії, встановленої ранніми реформаторами, і занурилася в те, що називається «вищий критицизм». Через це люди почали залишати традиційні церкви навіть не для того, щоб перейти в іншу групу, — вони просто залишалися вдома. До кінця цього століття Бог підняв таких евангелістів, як Чарльз Фінней, Дуайт Л. Муді і Р.А. Торрей. Ці мужі Божі проповідували під помазанням Духа Святого після тривалої молитви та посту.

До початку XX століття духовний клімат покращав. В 1905 році в Лос-Анджелесі, штат Каліфорнія, знову зійшов Дух Святий. Методисти і Християни Святості постити та молилися за пробудження, коли Дух Святий зійшов на них так, як і в другому розділі Дій. Дух Святий дав тим, хто зібрався, дар інших мов. Це пробудження, пізніше назване П'ятидесятництвом, поширювалося по всьому світу.

Однак тепер церква потребує нового злиття Духа Святого. Але що приведе до пробудження, яке зможе відвести світ від загрози всезагального роз-

кладання і повного знищення? Відповідь — це новий заклик до молитви!

Ніколи в історії сучасного світу не було такого сатанинського впливу, який ми бачимо нині. З самого дна пекла виходить бруд і мерзота, які проявляються у вбивствах, зґвалтуваннях, порнографії, беззаконні і т.і. Так, як проповідь братів Веслі втримала Британію від копіювання Французької революції в XVIII столітті, нова хвиля пробудження може принести соціальні і політичні зміни, які потрібні, щоб утримати нас від всесвітнього руйнування та катастрофи.

Я стою на одному простому твердженні, яке звучить так: у Бога немає улюбленців. Те, що я побачив у своєму служінні, ви зможете побачити і у вашому. Те, що принесло силу в життя таких Божих мужів, як Мартін Лютер, Веслі, Фінней, Муді, також може принести цю силу і вам. Немає значення, чи ви є рукопокладеним служителем, чи домогосподаркою. Рівень вашої освіти чи ваше становище в житті не має ніякого значення там, де йдеться про молитву. Якщо Бог діяв через чоловіків та жінок в минулому, Він може діяти і через вас.

Найбільший обман сатани полягає в тому, що ми не маємо достатньо часу для молитви. Однак кожному з нас вистачає часу для того, щоб спати, їсти і дихати. Як тільки ми усвідомимо, що молитва так само важлива, як сон, їжа, повітря, ми здивуємося тій великій кількості часу, щоб молитися. ■

Деякі люди уявляють собі пробудження тільки як бурхливі емоції і не визнають потреби змінити життя і характер.

Монах, який продубує Європу

*Покотилася лавина
І завалилась зла руїна!
І де у світі тая сила,
Щоб в бігу її спинила?
Щоб вгасила той огонь,
Розвидняючийся день?!...*

*І. Франко,
«Вічний революціонер»*

Особа Мартина Лютера — одна з найбільш складних в історичній літературі. Дискусії про оцінку його особистості, його вчення і пов'язані з його іменем рухи — Реформацію і Лютеранство — відносяться ще до його сучасників. Зокрема, король Данії Християн, якого вигнали із країни після того, як він став протестантом, сказав про Лютера: «Так, я вважаю, що його твердження про те, що «праведний вірою жити буде», стало найбільшим відкриттям людства за останню тисячу років. Він зробив більше для того, щоб змінити світ, ніж будь-хто за цей час».

Головні риси його характеру — упевненість і безстрашність в кризових ситуаціях, дар передбачення, рішучість в досягненні мети. Він ніби визначив долю свого і наступних поколінь, але в той же час він був сином свого покоління. Про нього можна сказати те, що він сам про себе говорив: «...Я не тільки причина, але і наслідок».

**Мартин ЛЮТЕР: «Сумління моє у полоні
Слова Божого»**

Дитинство, студентське життя

Знаменитий німецький реформатор народився в Ейслебені, головному місті тодішнього графства Мансфельд (Саксонія). Батьки його, Ганс і Маргарита Лютери, походили із сімей вільних селян. Селянське походження залишило на Лютеру відбиток на все життя: немислима працелюбність, консерватизм, завдяки якому він так повільно поривав зі старим, а розірвавши, намагався зберегти із нього все, що тільки прямо не суперечило його поглядам.

Майбутньому реформатору було шість місяців, коли батьки його з Ейслебена переїхали до м. Мансфельда. Тут Лютер провів перші 14 років свого життя — період, про який він зберіг дуже важкі спогади. Батько працював рудокопом, а мати носила на спині дрова. Дитинство Лютера проминуло таким чином серед матеріальних нестатків. Виховувався він також у дуже суворій дисципліні того часу. Кажуть, що мати одного разу покарала його різкою до крові за те, що він якось був украв горіх. Іншого разу батько його покарав так жорстоко, що він втік з дому. «Батьки мої, — говорив Лютер, — були причиною того, що я пішов у монастир». В латинській школі, куди його, семилітнього, віддав батько, Мартина покарали п'ятнадцятьма ударами батога. Деякі з цих жахів переслідували його постійно, особливо у спробах знайти спасіння для своєї душі.

Після нетривалого навчання в школі Братства общинного життя у Магдебурзі батьки відправили 14-літнього Мартина в Ейзенахську школу (1498-1501рр.) — найкращу на той час. Тут він вив-

чив латинь. В Ейзенасі Мартин мало не помер з голоду, але Бог був милостивий до нього: його прийняла до себе багата сім'я Котта. В домі Котта він вперше зрозумів значення сім'ї, вплив жінки і батьківську любов.

Після трирічного перебування в Ейзенасі 17 липня 1501 року 18-річний Лютер переселився до Ерфурта і вступив до університету на

юриспруденцію (закони), але юнака захоплювали тільки теологічні студії. Проте він одночасно вивчав і юридичні науки, і вчення отців церкви, зокрема Августина, твори містиків, читав Біблію, яку випадково знайшов в університетській бібліотеці. Лютер тільки міг мріяти про таку книгу, тому легко уявити, з якою жадібністю він накинувся на свою знахідку.

Релігійний настрій в нього з роками тільки посилювався. Він постійно молився, часто і довго. Успіхи в університеті захоплювали його все більше, але і працював він над собою невтомно. Так, Лютер намагався виправдати сподівання батька. Але, на великий подив друзів та обурення батька, він 17 червня 1505 року залишає світ і вступає до монастиря. Чому це сталося?

Лютер — монах

М. Лютер захоплювався наукою, але не задля неї самої: він шукав у ній лише відповіді на ті запитання, які цікавили його з дитинства, — про ставлення людини до Бога, як умилосердити

грізного суддю, як заслужити собі спасіння. Кожна думка про смерть, про вічність і Страшний Суд зворушувала його душу. Залишався один засіб, той, на який вказувала постійно церква як на єдино правильний для спасіння, — вступ до монастиря.

Його вчинок, звичайно, повинен здаватися абсолютно несподіваним і незрозумілим. Насправді ж вся сукупність релігійних уявлень, які діяли на нього з дитинства, непомітно тягли його до Бога. Два випадки остаточно вплинули на рішення Лютера стати монахом: раптова смерть друга Олексія (загинув від удару блискавки), а згодом в дорозі і його зустріла сильна

*Мартин Лютер (Luther) —
10.11.1483 — 18.02.1546 рр.*

філософський факультет. Вивчення філософії наштотувало Лютера до думки про потребу божественного втручання для пізнання духовної істини і спасіння. Обдарований чудовою пам'яттю і живим розумом, він засвоював усе надзвичайно легко, тому швидко почав звертати на себе увагу. Вже у 1502 чи 1503 році Лютер отримав звання бакалавра мистецтв, а в 1505 році став магістром. Ганс Лютер покладав великі надії на свого первістка. Він гордився його талантами, готував Мартина в юристи і мріяв про те, що з часом його син обійме місце радника князя. На його бажання молодий Лютер почав вивчати

буря: блискавка вдарила в землю за декілька кроків від нього. У сильному страху він вигукнув: «Свята Маріє, допоможи мені! Я обіцяю, що стану монахом, якщо залишуся живим». Цю обітницю 22-річного юнака батько назвав «підступами диявола», адже він вже підшукав синові багату і гарну наречену. М. Лютер розлучався зі світом не без жалю, бо справді приносив велику жертву своїм переконанням. Вже через два тижні Лютер-монах був у монастирі Августинів в Ерфурті. Тут він в 1507 році був рукопокладений і звершував свої перші меси. В монастирі майбутній реформатор, прочитавши трактат Яна Гуса, записав: «Я здивований, чому людина, яка так сильно писала по-християнському, була спалена. Я закрив книгу і відвернувся з пораненим серцем». Через рік його постригли під іменем брата Августина. Тепер, можливо, він досяг мети: його вітали, говорили, що він чистий, як дитина, і Лютер намагався вірити цьому, адже він щиро виконував закон. Але душа монаха, як і раніше, не мала спокою: і тут спокуси його дістали, а він

думав, що за стінами монастиря диявол безсилий. Духовні страждання доповнювали тілесні спокуси. Якись почуття штовхали його до богословських занять, до Біблії, але в ній він не знаходив світла, тому що на очах лежали «три покривала»: переконаність, що лише виконання закону робить людину святою (він не розумів слів: «Господь не хоче смерті грішника», але добре знав вірш: «Я Господь Бог твій — Бог ревнивий»); фанатична прихильність до папства і всієї церковної традиції, церковні писання, доповнення і коментарі до Біблії. Приблизно з 1508 р. починається переворот у богословських уявленнях Лютера.

Зимою 1508 р. М. Лютера запросили викладати богослов'я в новому університеті у Віттенберзі. Його професорська теологічна діяльність цього разу продовжувалася не довго: він був відкликаний в орденських справах в Ерфурт, а взимку 1511 р. відвідав Рим. Перед священними банями храмів «Вічного міста» він впав на коліна, підняв руки до неба і крикнув: «Вітаю тебе, священний Рим,

тричі священний від крові мучеників, тут пролітої». Він ходив до всіх церков міста, служив меси, на покривавлених колінах піднімався і опускався по сходах Святої Скелі, що вели до храму, щоб отримати за цей подвиг відпущення гріхів. Але так і не досяг сердечного миру. Про все інше Мартин сказав: «В Італії я навчився ненавидіти Італію». В 1511 році він остаточно переїхав до Віттенберга. Тут протягом наступного року Лютер став професором богослов'я, згодом — доктором (з правом тлумачення Біблії). Він був на посаді лектора з біблійного богослов'я все життя. Лютер читав лекції про книги Біблії рідною мовою, але добре знав і її оригінальні мови — грецьку, давньоєврейську. З 1513 по 1515 рр. читав лекції про Псалми, з 1515 по 1517 рр. — про Послання до римлян, галатів і євреїв. Важливість цих подій полягала в тому, що докторська посада започаткувала спілкування Лютера з народом. Вже в 1516 р. він був призначений проповідником у соборній церкві, яка після цього завжди була переповнена народом. Лютер,

можливо, і залишився б на теоретичній основі, і ніколи з нього не було б реформатора, який вивів церкву на нову дорогу Правди. Справді, велика реформа почалася не з гучної догматичної дискусії, а лише з невеликого питання церковної практики — питання про індульгенції.

Служителі РКЦ займали всі найважливіші державні посади і мали великий політичний вплив. Їх турботи про Царство Боже насправді були надто тісно пов'язаними з турботами світу цього: церква збирала податки і приторговувала «духовними

Лютер спалює папську булу (гравюра з хронік Готфріда)

дарами» — за гроші можна було мати все: прощення гріхів, меси, свічки, обряди, вищі державні і церковні посади. Таким чином, папа римський більше претендував бути князем світу, ніж духовним пастирем. З 1500 по 1517 рр. у Римі змінилося три папи: Олександр-Борджія VI, Юлій II, Лев X. Юлій II особисто очолив папську армію.

«До того часу, поки я не буду спростований Писанням або згоровим глаздом, сумління моє у подоні Слова Божого. Я не можу відступати. Іти проти сумління нерозумно і неправильно. На цьому я стою і не можу по-іншому. Допоможи мені, Господи. Амінь»

(З виступу Лютера на Вормському сеймі, 1521р.).

Саме він почав будівництво собору Святого Петра і доручив Мікеланджело розписувати Сікстинську капелу у Ватикані. Папа перебував на межі банкрутства, йому постійно потрібні були все нові й нові суми грошей на будівництво собору — «восьмого чуда світу». І одним із способів здобування грошей став продаж індульгенцій — «посвідчення про звільнення душ з чистилища». Для Лютера це означало знуцання над найважливішою істиною, яка йому відкрилася — про спасіння самою лише вірою в Ісуса. Лютер був переконаний, що купуючи ці грамоти, прості і не спокушені люди будуть вважати, що їм немає вже ніякої потреби змінювати на краще свою поведінку.

«А праведний вірою жити буде»

В 1517 році Джон Тетцель, автор реклами про індульгенції і агент архієпископа Альбрехта, почав продавати їх на околицях Віттенберга. Тетцеля приймали з велики-

ми почестями у всіх містах. Університет, духовна влада і магістрат мовчали. І ось серед цього ганебного мовчання із церкви невеличкого німецького містечка раптово пролунав викривальний голос, що пронісся з нечуваною силою по всьому католицькому світу. Це Мартин Лютер написав відкритий протест, і 31 жовтня 1517 року прибив свої «95 тез проти індульгенцій» на дверях головної церкви міста в день Всіх Святих, в яких засудив продаж відпущення гріхів, тому що прощення гріхів перед Богом залежить тільки від розкаяння самого грішника. Латинські та німецькі переклади «95 тез» через 14 днів обійшли всю Німеччину, а через 4 тижні про них знали всі християни. Лютер не бачив за собою нічого протизаконного, але в іншому таборі відчували силу удару і першим виступив, звичайно, Тетцель — він запропонував проти тез Лютера свої 106 антитез. Лютер дуже хвилювався, але орден свого Августина підтримав. Тоді Тетцель почав збирати сили домініканців проти Лютера і його студентів. Лютера запросили обговорити це питання в Гейдельберзі (1518 р.), але це обговорення призвело до того, що коло людей, які прийняли його погляди, збільшилося — це і Мартин Бусер, Пилип Меланхтон та інші професори, князь Фрідріх Сасонський. Восени 1518 року Лютер сказав усім опонентам, що єдиним суддею у майбутніх дискусіях буде не папа, не церква, а Біблія. Тоді Лютера запросили в імперський рейхстаг в Аугсбург, але він і тут не змінив своїх поглядів. Реформатор сказав, що і не зробить цього до того, коли не переконається, що

вони протирічать Писанням. Він також заперечив найвищий авторитет папи у питаннях віри і моралі, поставив під сумнів користь таїнств, які не супроводжуються вірою. Нарешті, на початку 1519 року він пообіцяв папському унцію, що не буде проголошувати своїх поглядів, якщо його противники також будуть мовчати. Тому вже в червні цього року професора запросили до собору, на якому він вступив у 10-денний диспут з найвідомішим католицьким теологом Й. Екком (Лейпциг, 4-15.07 1519 р.). «Біблія чи Рим?» — запитав Екк Лютера. «Біблія!» — відповів Лютер. З цього часу дороги назад вже не було. До того Лютера вже не задовольняла пропаганда своїх ідей у проповідях і лекціях: він розпочинає свою дивовижну літературну діяльність. Його памфлети німецькою і латинською мовами, гарячі і сміливі, були легкі і доступні для розуму, а тому читали їх всі і скрізь.

В червні 1520 року Лев X випустив булу «Exsurge, Domine» («Повстань, Господи»), якою відлучив «дикого кабана, що увірвався у божий виноградник» від церкви. До того ж, твори його були спалені в Кельні. Щоб не залишитися в боргу, Лютер спалив папську булу 10 жовтня 1521 року.

Карл V, новий імператор, скликав рейхстаг у Вормсі, де Лютер повинен був відстоювати свої погляди. Лютер прибув до Вормсу. «Я був один і тільки з необережності взявся за цю справу», — писав він пізніше про той час, коли почав боротьбу проти індульгенцій. Але вже через два роки реформатор не був один на арені боротьби: за його спиною стояли вчені і богослови майже всієї Німеччини, які раділи за свого мужнього співвітчизника. І ось він знову відмовляється відректися — «до того часу, коли його

переконають у помилковості його ж поглядів, або у тому, що Писання свідчить проти нього». «В житті людському є те, в що не може втручатися ніяка стороння сила — це свобода сумління, свобода думки», — голосно об'явив Лютер усім папістам. Друзі добре розуміли, на що він себе прирік цими словами, а тому викрали його, коли він повертався у Віттенберг, і відправили в Вартбургську фортецю, де він перебував до 1522 року. У період вимушеного перебування тут, Лютер, використовуючи грецький Новий Заповіт Еразма Роттердамського, переклав Євангелію німецькою мовою. Вся Біблія була перекладена з оригіналу цією мовою в 1534 році. Цей переклад німці використовують і сьогодні, а його мова стала основою літературної німецької мови.

Лютер називав Вартбург «своїм Патмосом, своєю пустинею». Він писав: «Ми тепер дуже втомлюємося, щоб перекласти пророків на нашу рідну мову. Милосердний Боже! Яка велика праця примусити говорити німецькою єврейських письменників, які так протистоять цьому і не бажають користуватися поганською мовою німців».

Одного разу студент запитав професора Лютера: «Чому ви висловлюєтесь і пишете такими різкими словами?» Лютер відповів: «Галузку можна відрізати тупим ножом, але для того, щоб зрубати дуб, потрібна сокира».

«Королева Реформації»

М. Лютер, як відомо, одружився з Каті фон Бора 13.06.1525 року. Їй — 26, йому — 42, до того ж, саме Каті (Катерина) проявила ініціативу одружитися. Народилася Каті 29 січня 1499 року. Мати померла, коли

вона була ще зовсім дитиною — у 1505 році, а мачуха так і не прийняла її. Сім'я помістила Каті в монастир, де її люб'язно виховувала тітка — мати сестра. Проте, «керуючись провидінням Божим», Каті у 1522 році ризикнула залишити монастир, відкинувши обітницю, які

відвертості, скромності, працелюбству можна було позадрити. Вона народила Лютеру три сини і три доньки (дві дівчинки померли ще за життя батька). З дітьми Лютер умів бути сам дитиною — він з ними сміявся, постійно жартував, брав участь у дитячих іграх. Коли у них народився первісток Ханс, Лютер-батько записав: «У шлюбі є радості, яких папа не достойний». Лютери дуже любили дітей, до цього часу збереглося багато листів батька — Лютера. Кожного вечора вся сім'я разом проводила богослужіння. Коли діти досягли шкільного віку, їм батьки найняли вчителів. По-різному склалася їхня доля.

Ханс Лютер працював радником у Веймарі. Павло став видатним лікарем, Мартин вивчав богослов'я, але так і не став пастором. Маргарита вийшла заміж за графа, померла у віці 36-и років. Її нащадки живуть і тепер.

Лютер називав свою дружину «яскравою і ранковою зіркою Віттенберга». «Бог дав мені її, а мене їй», — говорив він. А іноді Каті ловила себе на думці, що сперечається з чоловіком. У таких

випадках Мартин говорив: «Каті, перед тим як проповідувати, завжди потрібно прочитати «Отче Наш». Це скоротить твою проповідь». А тем для проповідей було досить: грошей завжди не вистачало, а в будинку жило 120 чоловік — тіток, племінниць, в тому числі 18 квартирантів, які нічого не платили, ніхто Лютерам не давав кредитів, їжі не вистачало, рахунки не оплачені. Видавництва не платили, вони лише збагачувалися за їхній рахунок. А Лютер цього не дуже вимагав. І все для того, щоб ціни на його книги не піднімалися,

Passional Christi und

Christus.

Eszo ich ewig fuisse habe gewaschen ich ewig her von meyster bin/vill nicht solt yr einander vnter euch die fusze waschen. Sie mit habe ich euch ein anregung von beyspiel geben/ wie ich ym ehan habe / also solt yr hinfur auch ihum. Warlich warlich sage ich euch/ d' freich ist nicht mich dan seyn herte/ so ist auch nicht d' geschichte botte mich das d' yn gefandt hat/ Wist yr das! Selig syet yr so yr das ihum werden. Johan. 13.

Листівка з текстом із
Священного Писання.
Малюнки Лукаса Кранаха

вона склала у віці 16 років. Згодом вона почала відвідувати церкву, до якої ходив доктор Лютер і на дверях якої колись були прибиті його «95 тез». Мартин і Каті були чи не першими з колишніх монахів у Віттенберзі, які вступили в шлюб, бажаючи попередньо показати приклад усім, хто був упевнений, що у нього не вистачить сміливості зробити те, що він рекомендував іншим. Доктор Лютер ніколи не жалів про свій вибір: шлюб його був назвичайно щасливим. Мартин і Каті прожили разом 21 рік. Вона не була красунею, але її

щоб бідні люди могли їх купити, а також він ніколи не брав плати зі своїх студентів, як це робили інші професори.

У доктора Лютера був блискучий розум, але, як і всі обдаровані люди, він часто впадав у відчай, іноді навіть мріяв про смерть. Дружина у такі хвилини завжди була поряд, годинами стояла на колінах, молилася за чоловіка, і навіть тоді, коли виконувала звичайну роботу, вона продовжувала молитися в собі. «Каті, я не вижив би без

роля. — «Так, я пам'ятаю, що я вам обіцяв, що коли стану імператором, я виконаю будь-яке ваше прохання. У вас воно є?» — «Є, пожалій залишки доктора Лютера». — «...Я виконаю свою обіцянку, — відповів імператор. — До того ж я хочу, щоб історія мене запам'ятала, що я воював тільки з живими, а не мертвими». Це, крім того, означало, що Каті з дітьми могла повернутися додому, не зважаючи на те, що іспанські солдати знищили Чорний монастир — будинок «головного єретика».

Каті померла за місяць до того, коли їй виповнилося б 54 роки. Останніми словами її були: «Я буду триматися Христа, як терен тримається за одяг».

Внесок Лютера в історію Церкви

Епоху Реформації не можна уявити без М. Лютера, без його «95 тез», які мали тоді на суспільство такий вплив, наче блискавка, що вдарила в бочку з порохом. Лютер є однією з найбільших постатей людства. Його

сміливість, енергія, розум, невичерпна працелюбність, щира віра в Бога згуртували людей і зломали непереможну досі силу папства. Цим він визволив все людство з великої та довготривалої неволі, дав початок свободі віри і сумління, дав людям Біблію в руки, поширив правдиву Христову Євангельську віру і мораль, дав початок новочасному поступові і розвитку новій німецькій мові та літературі.

В 1517 році Лютер дав нам основний опис християнської теології. Бувши відлученим від церкви, він продовжував вивчати Писання. Навіть радянські історики підтверджують, що мужне протистоян-

ня Лютера перед радою у Вормсі було однією з найбільш вирішальних подій в історії людства. Бог використав його для відновлення основних доктрин істини церкви.

Основним стимулом духовного життя реформатора було відчуття присутності Бога, а основою для його сміливості — глибокий духовний досвід, де він мав безпосередні, особисті взаємовідносини з правдивим Богом. Цей рух Духа Святого був відзначений сучасниками вираженнями хвали і поклоніння. Лютер написав гімни і пісні простою німецькою мовою. Можна сказати, що вони зробили більше для Реформації, ніж навіть його проповіді, тому що і землероб, і домогосподарка могли їх співати. В дні Лютера дари Духа почали відновлюватися з новою силою. Він особисто проголошував їх і сам був наповнений усіма дарами, перерахованими в 12 розділі Першого послання до коринтян. Лютер був твердо переконаним в божественному зціленні і навіть написав інструкції про це служіння, яке включає покладання рук і миропомазання. Одного разу його найкращий друг Пилип Меланхтон, що знаходився на смертному ложі хвороби, був чудово зцілений за його молитвою. Він особливу увагу звертав на всезагальне священство кожного віруючого, проголошував рівність всіх їх перед Богом, поставив проповіді на потрібне місце у церкві. На місце авторитету церкви він поставив авторитет Біблії, а не Біблії і передань, обрядів церковних. «Він розбив віру в авторитет, відновив авторитет віри», — сказав про нього Карл Маркс.

Мартін Лютер — це місія Бога, якій був призначений великий успіх на землі.

**Підготував
Олександр КУЗЬМИЧ**

«Слова апостола Павла до Римської церкви «праведний житиме вірою» (1:17) - постійний предмет моїх роздумів. Коли я прочитав це послання новими очима, тоді слова мене вже не засуджували, а звільнили. Віра і тільки віра - єдина умова і єдина основа отримання людською спадаючої благодаті Божої. Спасіння - це дар Божий, а не результатом зусиль людини. Спасіння з віри слід розуміти, що Бог спасає людей з своєї волі, а не за їх добрі справи. Добрі справи - це не засіб отримання спасіння, а природні наслідки безкорисливої любові до Бога».

тебе. Ти — Королева Реформації! Твої молитви завжди діяльні, вони підтримують мене».

Після смерті Лютера Каті попросила Господа допомогти їй продовжити справу, яку почав її чоловік. І робота Реформації продовжилася, незважаючи на те, що найбільший ненависник протестантів у Європі герцог Альба поклявся, що відкопає останки Лютера, спалить їх і викине попіл в Ельбу. Але сталося чудо. 75-річний художник Лукас Кранах, друг сім'ї Лютерів, малював портрет Альби, коли той був юнаком. «Пам'ятаєте мене і ту обіцянку, яку дали ви мені?» — запитав Кранах ко-

Дорогами Поліського

Поліські дороги важкі. Заболочені простори міцно тримають цілі села в своїх мокрих обіймах. Нерідко обійстя поліщука з'єднує зі світом така встелена жердинами напівплавуча доріжка. Як тонка нитка, що пролягла у саме серце холодної твані. Але серед поліських боліт, пісків та лісів є ще одна дорога. Дорога в небо. Її проклали на початку минулого століття прості проповідники Євангелії, які не раз і не два в спеку та непогоду проходили болотистими дорогами рідного краю. Волинське та білоруське Полісся є одним із вогнищ українського духовного пробудження. Ще й тепер тут найбільше євангельських церков нашої держави. Дорогою про-

пробудження

Нарис історії Церкви ХВС с. Карпилівка Рокитнівського району Рівненської області.

На карті України, в північно-західній частині Рівненської області, розташований Рокитнівський район. На півночі він межує з Брестською та Гомельською областями Республіки Білорусь. Цей край, населення якого всього 52.5 тис. чоловік, у тому числі сільського майже 90%, здається, знаний перш за все тим, що є чи не основним лісовим і болотним масивом області. Кожен натураліст знає, що «візитною» картою цього поліського регіону є «старійшина української природи» — 1350-річний дуб в урочищі Юзефін, всі підприємці знають про одне з найбільших підприємств, яке відоме далеко за межами України, — Рокитнівський склозавод (побудований бельгійцями ще в 1898 році), абітурієнти Західної України мріють стати студентами престижного медичного училища, відкритого в 1961 році. І

коли б не чорнобильське лихо, цей край міг бути перлиною зеленого туризму нашої країни. Не судилося. Район став забутим і далеким, віддаленим від цивілізації. Але це тільки на перший погляд. Ті люди, які все-таки наважуються хоча б один раз приїхати сюди, обов'язково побувають тут і вдруге, і втретє. Адже, без перебільшення скажу, що хто відвідав Рокитнівське Полісся, вважає його близьким і рідним, а себе — своїми щирим і привітним поліщукам.

А ще, як засвідчують архівні документи районного відділу РАГСу, святою традицією для Рокитнівщини завжди були багатодітні сім'ї і великі родини. А сім'ї, де немає по три-чотири дитини, для нашого краю і тепер не типові. Тому що тут багатодітна родина має природно глибоке християнське коріння. Ні матеріальні нестатки, ні

*«Дім будується мудрістю і розумом ставиться міцно»
(Пр. 24:3)*

нерозв'язні соціально-економічні проблеми, ні безкоштовні турботи, ні будь-яка інша життєва суєта не змогли стати на перешкоді проповіді Євангелії в нашому краї. Стадіони, будинки культури, парки та інші громадські місця відчинилися для благовістя. Тому сьогодні в Рокитнівському районі (42 населених пункти) немає села, де б не було євангельських християн. Лише в церквах, що входять до Союзу ХВС, налічується понад 3660 членів і стільки ж дітей навчається в недільних школах. Побудовано 23 молитовних будинки, а деякі вже перебудовувалися і добудовуються (як, наприклад, в селах Карпилівка, Березово), відкриваються і реєструються інші церкви, працює місія «Відродження», готується до відкриття біблійна школа в Старому Селі.

Чимало наших людей на Рокитнівщині пам'ятають, яким дивним чином сяяли зерна вічної Євангелії! В Старому Селі — пробудження почалося наприкінці 1920-их років з вперше почутої християнської пісні, в Дроздині — з появи в селі маленької книжечки — Святої Біблії, яка, до речі, і тепер зберігається в однієї з сестер; в Березово — з появою першого проповідника з Білорусі. На жаль, історія майже не пам'ятає імен тих проповідників. Проте є вдячні сини і дочки, які намагаються зберегти пам'ять про наставників своїх для себе і для нащадків. Як-от, старший пресвітер, заступник обласного єпископа Володимир Дмитрович Бричка.

...В 1988 році в Карпилівській церкві налічувалося близько 300 членів. Тому гостро постало питання про велике приміщення для проведення богослужінь. І тоді ж, хоча з великими труднощами, було розпочато будівництво нового молитовного будинку. Весною 1989 року воно активно було продовжено, за вели-

кою допомогою братів з церкви ХВС с. Підріжжя Ковельського району Волинської області під керівництвом В.І. Борисюка. 7-9 березня, за три дні, були зведені стіни майбутнього будинку молитви. Бог рясно благословляв служіння в церкві і будівництво, на яке приходило багато невірних людей. Багато допомоги надало керівництво місцевого колгоспу. Були дні, коли на будівництві було понад 100 чоловік. І вже 13 серпня 1989 року, після водного хрещення, церква провела перше богослужіння в новому молитовному домі.

За вісім років церква провела багато богослужінь євангелізаційного характеру. З 280 членів вона зросла до 540, і новий молитовний дім знову ж таки став замалим. Тому в 1997 році розпочали добудову, яка на 15 серпня 1999 року була завершена. Після проведення водного хрещення відбулося посвячення дому молитви і, водночас, святкування 10-річчя його побудови.

А початок був таким...

В кінці 20-их років минулого століття по селах Борове і Карпилівка проходили перші місіонери, проповідники Євангелії з с. Тріскіно Сарненського району (на жаль, їхні імена невідомі). Вони працювали тут в лісі і вечорами проводили бесіди з людьми і сяяли перші зерна Слова Божого. Перші богослужіння почали проводити в селі Борове, що за шість кілометрів від Карпилівки, і люди, які були захоплені Доброю Новиною, почали їх відвідувати. Першим, хто повірив у селі слову благовістя, був брат Семен Павлович. Коли почули звістку про спасіння сім'я Трохима і Анни Бричок, а також молодий і енергійний Василь Михайлович Бричка, який щойно звільнився з армії, тоді вони щиро покаялися перед Господом і увійшли в Його заповіт (в Березнівському районі). На

початку увірування брати і сестри ходили в Борове на служіння, але коли їх в селі відвідали брати з Лікчин Березнівського району і дали євангельське наставлення про хрещення Духом Святим, тоді більшість віруючих прийняли його — і отримали духовне хрещення з ознаками інших мов. Серед тих, хто в той час не прийняв цього наставлення, був і перший брат, що увірував, — Семен Бричка. На перший погляд, визрівали деякі непорозуміння з цього приводу. Тоді Господь благословив духовним пізнанням брата Василя Михайловича Бричку, якого називали за його зріст «Малим Василем». Був ще один Василь Бричка — Васильович, і «Великий» зростом. Отже, братів так і називали до днів їхньої смерті — Василь-Малий і Василь Великий. Брат Василь Малий наполегливо працював над єдністю братства в селі Карпилівка і виявляв велику турботу про те, щоб не було поділу в церкві. На початку було багато проблем щодо проявів дарів Духа Святого, їх євангельського розуміння. Зачастили в село відвідувачі з помилковими поглядами, і спричиняли все нові і нові спокуси на цім ґрунті. Але братство зростало у пізнанні Правди і повноти Євангелії. Проводилися молитовні зібрання в хаті Трохима Брички, який отримав в селі прізвище «Штундер». В 1930 році в селі Карпилівка відбулося перше хрещення по вірі. Згодом почали проводити богослужіння в хаті брата Ничипора Брички, аж до побудови першого молитовного дому. На той час Олександр Натикало закінчив курси підготовки регентів і організував з числа віруючих перший хор (15 чол.). Церква ХВС с. Карпилівка жила в нелегких умовах і проходила через важкі випробовування, але Господь рясно благословляв її завжди. Були часи,

коли двічі на рік проводилися водні хрещення.

За часів польської влади велася боротьба православної церкви проти служителів церкви ХВС, священники якої постійно викликали їх в село Борове на «неприємні» бесіди. Особливо «відзначилися» в боротьбі з євангельськими

— несли дияконське служіння і були відповідальними за зібрання, а в 1939 році їх обох обирають співпресвітерами церкви, і до 1945 року вони разом несли це служіння. В 1945 році служителі церкви прийняли пропозицію зареєструвати церкву і вступити до союзу ЄХБ. Тоді ж відбулися

дальші події в житті церкви вже відбувалися за участю наших сучасників, які тоді були молоді і сильні в Господі.

В 1966 році Василь Великий захворів, і вчасно передавши пресвітерське служіння братові Д.П. Нестерчуку, відійшов у вічні оселі. За підтримки Д.У. Брички, А.М.

Брички, А.Й. Усача, Л.Ф. Лук'янчука та інших братів, Д. Нестерчук виконував пресвітерське служіння до 1982 року, коли померла його дружина. І тоді він змушений був переїхати до єдиної доньки у Грузію. 11 березня 1982 року відбулося членське зібрання, на якому пресвітером церкви було обрано молодого, 27-річного Володимира Дмитровича Бричку, який виконує це служіння дотепер.

1971 року П.І. Козаченко запропонував для проведення богослужінь свій новозбудований будинок. Церква люб'язно прийняла цю пропозицію, і до 1989 року там відбувалися її зібрання.

На сьогодні Карпилівська церква ХВЄП має три хори — перший, дитячий, молодіжний, вокальний гурт «Мелодія любові», налічує 588 членів, і є однією з найбільших сільських церков України (більшою є хіба що церква в с. Малі Цепцевичі Сарненського району Рівненської області — 613 членів; великою і благословенною є також церква в с. Кідри Володимирецького району також Рівненської області, яка налічує 584 душі). При церкві працюють школи — недільна (7 груп), музична.

Віруючі карпилівчани бажають справді бути як те місто, що на вершині гори. Бути на вершині духовного пробудження, яке продовжується з тих далеких 20-х років.

Олександр КУЗЬМИЧ

Хор церкви села Карпилівка, 60-ті роки

християнами с. Карпилівки Гаврило Крук, Ничипорович, Царук. Польська влада також не стояла осторонь церкви. Відомо, що вона примусила повісити портрети своїх політичних діячів — І. Мостицького, Ю. Пілсудського, Р. Смігли в приміщенні молитовного будинку. Але не зважаючи на всі ці труднощі, Бог продовжував свою працю в церкві, і вже в 1935 році в селі було побудовано перший молитовний будинок, в якому на свято Трійці було проведено перше богослужіння. З відкриттям молитовного дому, розташованого в самому центрі села, багато молоді почало відвідувати богослужіння, каючись і залишаючи гріховне життя. Тоді створюється новий і більший хор.

До 1939 року всі священнодії в церкві виконував брат Потап з с. Чудель Сарненського району. Місцеві брати Василі — Великий і Малий

вибори старшого служителя церкви: з двох кандидатів — Василів — на пресвітерське служіння був обраний Василь Васильович Бричка-Великий.

В трагічні часи війни, в 1943 році, будинок молитви в селі було спалено, але віруючі продовжували збиратися під стінами обгорілого будинку, а згодом — по хатах. Вже в 1945 році побудували новий молитовний будинок на тому ж самому місці. Збиралися в ньому до 1959 року, поки, як і в багатьох церквах того часу, радянська влада не забрала його під інші, «атеїстичні» цілі. Тоді церква налічувала понад 200 членів. Першим, хто прийняв безпритульних віруючих, був брат Петро Антонович Антикало, згодом, в 1960 році, свою хату запропонував Іван Лаврентійович Пишняк, а з 1962 до 1971 року віруючі проводили зібрання в будинку Івана Яковича Брички. Саме з цього часу по-

Пробуджені, щоб будити інших

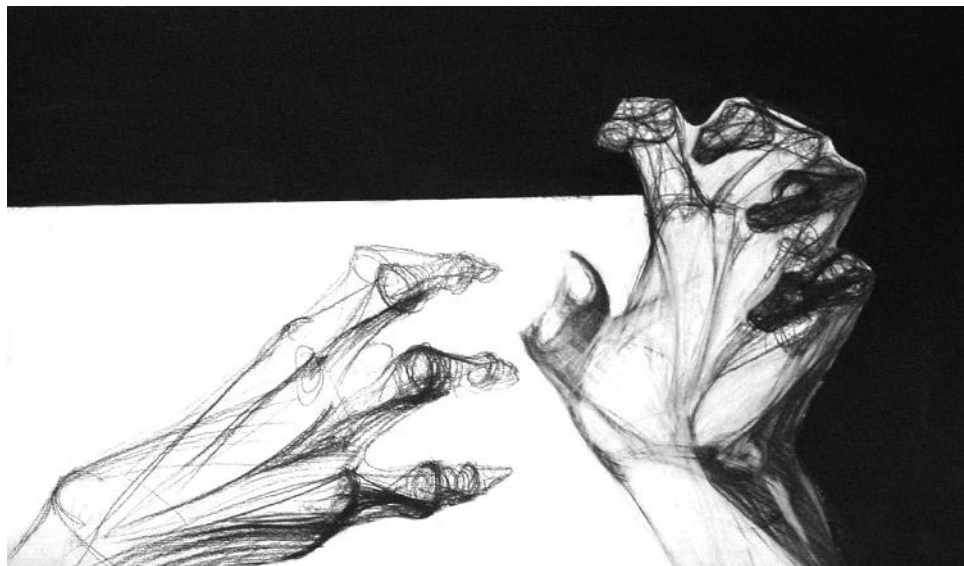
Заповітною мрією багатьох щирих християн є пробудження. Причому пробудження справжнього — глибокого і масштабного, коли Дух Святий охоплює не тільки окремі серця заснувших християн, а серця більшості жителів сіл, міст і навіть країн.

Пробудження — це охоплення саме Духом Святим, а не емоціями чи якимось душевним збудженням, яке зникає, як тільки усунути подразник. Лише в огні Духа Святого серця пробуджуються від летаргійного сну байдужості до своєї долі і долі тих, хто їх оточує.

Саме Він дає душі розуміння свого становища перед Богом, що викликає щире покаяння і діяльне життя згідно волі Господньої. Ніякого розслаблення, ніякого ниття, ніякого безцільного гаюння часу. Пробуджена душа цього не знає і не хоче знати. Бо то як отруйні випари болота, які запаморочують його, а потім паралізують, обезвольнують — аж до повної загибелі.

Ті, хто марить пробудженням, бачать перед собою апостола Петра. Ось він, пробуджений, наповнений Духа Святого, проповідує в Єрусалимі перед величезним натовпом. Звіщає про Ісуса відважно і натхненно. Неосвічений, незнатний Петро докоряє євреям за черствість їхніх сердець, що вони «начальника життя забили»,

ну міста. Тоді частий гість цієї місцевості буде вражений змінами, які тут відбулися. Де п'яниці, де хулігани, де блудниці? Чому закриті бари і борделі? Чому не чути, що когось обікрали, пограбували чи вбили? Він зверне увагу, що погляди зустрічних ясні, часто чути ім'я Ісуса і рідісні співи на Його честь. Ось така сила пробудження, яка міняє серця, вулиці, села, міста і країни, роблячи їх

«відцуралися Святого та Праведного» Ісуса Христа. А серед тих євреїв були люди, які за світськими мірками не рівня йому. Але Петро байдужий до чиїхось звань і шляхетства. Він безстрашно звіщає спасіння в Христі розп'ятому. І що ж? «Ті, хто прийняв його слово, охристілися. І пристало до них того дня душ тисяч зо три». Пробуджений викликав пробудження багатьох! Уявімо, що ті три тисячі пробуджених — жителі одного села чи райо-

мирними і приємними.

З чого ж почалося Петрове пробудження? Із зустрічі з Ісусом, із довіри до Його слів і з усвідомлення, що Ісус святий, а він грішник. Пригадаєте, як Ісус після того, як проповідував із човна Петра-рибака, запропонував йому «закинути на полов невід». Тоді Петро сказав: «Цілу ніч ми працювали і не вловили нічого, — та за словом Твоїм укину невода». І ці слова свідчать про те, що Ісус був для нього одним із багатьох єврейських учителів, і тільки з поваги до Нього зробив так, як Він хотів. І цей

вчинок довіри, вчинок поваги став початком Петрового розуміння, що Ісус надзвичайний Вчитель. Чудо великої кількості зловленої риби, яке явив Христос, відкрило йому розум і він кинувся до Ісуса зі словами: «Відступи-ся від мене, Господи, бо я людина грішна». А далі Пет-

ро розуміє, який він немічний, який він безсилий без Господа і як він потребує Його допомоги і присутності. Петро збагнув всю недоречність своїх похвалень, своєї самовпевненості і зусиль заслужити щось у Господа своїми ділами, — і гірко заплакав. Це була мить прозріння, що сила

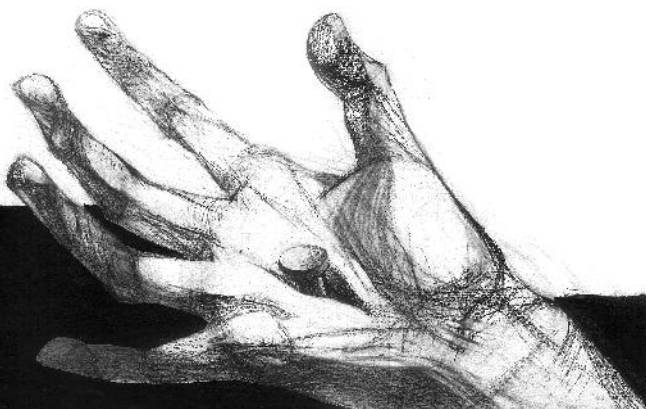
ро без цих якостей не був би тим Петром, якого ми знаємо.

Пригадайте ще одну пробуджену особу — диякона Степана. Він був «повний віри та сили, чинив між народом великі знамення та чуда». І ніхто не міг встояти «проти мудрости й Духа, що він Ним говорив». А коли його побивали камінням за Слово Правди, то він сказав: «Не залічи їм, о Господи, цього гріха!» Як бачимо, ті ж самі чесноти — віра, сила Духа, дієва любов.

Отже, пробуджений Петро викликав ланцюгову реакцію пробудження в Єрусалимі. Наверталося тисячі. А вірніше, прокидаються від сну законництва, від формалізму. Тих тисяч євреїв вже не турбує буква закону, бо їх наповнила благодать Ісуса Христа.

В наш час, коли говорять про пробудження, то мають на увазі саме його масовий вияв, коли навертається до Господа величезна кількість людей, як колись в Єрусалимі, а тепер в усіх кінцях нашої землі, як от в Бразилії чи Кореї. Одне з таких пробуджень, зауважте, цілого єврейського народу, описане в книгах Ездри та Неемії. Після цього пробудження ізраїльтяни вже ніколи не вклонялися язичницьким богам, а тільки Богу Саваоту. В книзі Ездри написано, з якою ревністю поверненці з вавилонського полону відбудовували єрусалимський храм. Всупереч усім намаганням їхніх ворогів припинити відбудову. Ревна праця в ім'я Боже — це ознака пробудження. Воно викликало щире покаєння в своїх прогріхах і рішучість загладити свою вину перед Богом. Євреї, які порушили Закон, взявши собі за дружин чужинок, твердо вирішили відіслати їх разом з дітьми до їхніх батьків, аби тільки вимога Закону була задоволена.

В книзі Неемії також роз-

ро покинув усе і пішов за Ісусом.

Другим кроком до пробудження апостола — було усвідомлення, що Ісус — Син Божий. Цю істину йому відкрила не людина, а сам Небесний Батько. Але в Петра було ще стільки самовпевненості, стільки надій на свої сили. Він клянеться Ісусу, що ніколи не відречеться від Нього. Він кидається на захист свого Вчителя з мечем у руці в Гефсиманському саду. Та незабаром тричі зрікається Його. Співає півень — і Пет-

і перемога у Господа.

А далі була зустріч з воскреслим Христом і був день п'ятидесятниці — день отримання Духа Святого — сили від Господа. Це була кульмінаційна мить Петрового пробудження, яке стало явним для всіх через відважне виконання волі Божої, ревну працю ради спасіння, ради пробудження інших.

Що характеризує Петра, як пробуджену особу? Віра, сила Духа, дієва любов до Бога й людей, жертвна праця аж до самопожертви. Пет-

Християнські фестивалі в Індії — це багатоденні фестивалі чи «навернення»

Багато християнських конференцій в Індії — не просто конференції. Це багатоденні фестивалі, так звані «навернення». Швейцарське місіонерське агентство «Міжнародна місія» повідомляє про одне таке навернення, яке відбулося недавно в Сікерії, штат Біхар.

Служіння, яке відвідало 10 тис. чоловік, проводилось місіонерським агентством GEMS. Незважаючи на велику кількість людей все пройшло мирно. Навіть комахи виявили повагу: велика кількість отруйних комах часто відволікає натовпи, але під час фестивалю не було таких проблем — комахи сконцентрувалися в місті, яке знаходиться в чотирьох милях від місця служіння.

Сотні жінок із неосвічених племен плакали від радості, коли чули Євангелію. Багато людей отримало звільнення від бісів, зцілення і тисячі проголосили свою готовність служити Богу. 456 присутніх вирішили йти за Христом і були охрещені в воді при тисячах свідків. Штат Біхар вже давно відомий як могила місіонерів — багато розпочатих проєктів не здійснилися, але Бог перетворив могилу в квітучий виноградник.

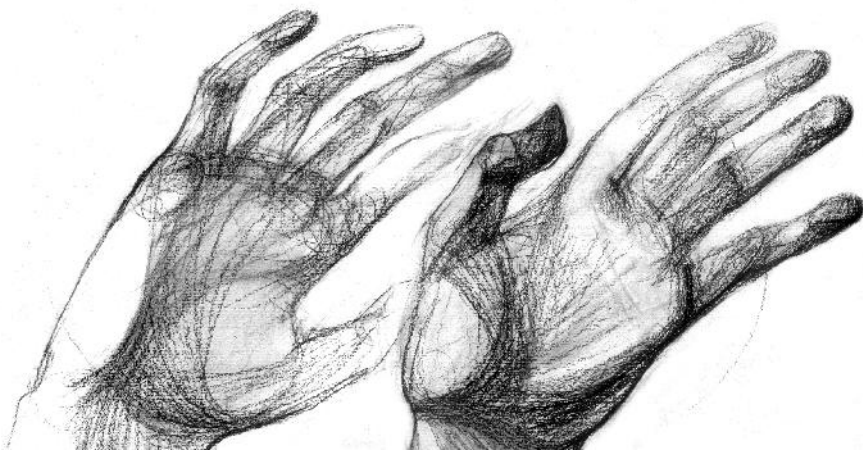
повідается, як народ ізраїльський нарешті пробудився від сну зневіри, відступництва і зневаги до Божого діла. Це пробудження супроводжувалося ревним наверненням до Слова Божого. Як написано, «вуха всього народу були звернені до книги Закону». І ще: «... плакав увесь народ, як почув слова Закону». А ще: «... і пішов увесь народ їсти та пити, і посилати частки та чинити велику радість, бо розумів ті слова, що розповіли йому». Так і ревна душа, пробуджуючись від гріховного сну, починає шукати Божого Слова, розуміє те Слово, плаче від радості і ділиться нею з іншими. Крім того, «зміцнили вони руки свої на добре діло» — і почали відбудовувати мур Єрусалима. Знову ж таки, всупереч великій кількості ворогів, всупереч їхній силі й підступу. Будували зі зброєю при собі, щоб відбити раптовий ворожий напад. Тоді багаті юдеї полегли долю бідного народу, простивши йому його борги і повернувши взяті у заставу поля, виноградники, будинки, відпустивши на свободу рабів-євреїв. Отже, бачимо, що пробудження — це єдність устремління, переживань, емоцій і діла. Народ юдейський, розуміючи слова Закону, почав діяти згідно Закону. Покаявся у пості та у веретищах, визнав провини та гріхи свої та своїх батьків, відділився від усіх чужинців, сповідався і вклонявся Господу. Присягнув Богові у вірності і відновив служіння Йому десятиною та приносами: «Вся юдея приносила десятину збіжжя і молодого вина, і оливи до скарбниці». Це дало змогу служити левитам і священникам у храмі, і мати свою частку від цього.

Звичайно, на чолі цього пробудження був Сам Бог. Але Він діяв через пробуджених людей — Ездру та Неемію. Неемія захоплює нас чуйністю свого серця, силою

свого духа, жертовністю в ім'я Боже. Його пробудження почалося з новини, яку йому приніс брат з Єрусалима: «Позостали, що лишилися з полону, там, в окрузі, живуть у великій біді та ганьбі, а мур Єрусалима поруйнований, а брами його попалені огнем». Ця новина наповнила серце Неемії, чашника царя Персії, великим співчуттям своєму народу. І він, коли почув ці слова, «плакав і був у жалобі кілька днів, і постив, і молився перед лицем Небесного Бога». І Бог дав сили Неемії подолати страх і розповісти про свою печаль цареві Артаксерксу. Цар прихилився до свого чашника і поставив його намісником над всією Юдеєю. І ось в Єрусалимі розкривається вся широта душі Неемії, сила його пробудження. Він організовує відбудову стін сво-

кування знаті і підкуплених пророків, які говорили нібито від Бога, щоб увести в гріх Неемію — і погасити в його душі вогонь пробудження — вогонь ревного служіння і любові до Бога й свого народу. Неемія стояв на сторожі — і проніс своє святе натхнення аж до кінця життя.

Отож, пробудись, кожна душе, увіруй — і працюй. Нехай побачать усі твою віру від діл твоїх, як каже апостол Яків; нехай ти будеш виконавцем Слова Божого, а не тільки його слухачем; нехай твій дім буде збудований на скелі, а не на піску; нехай твоя душа буде загублена ради Господа, а не збережена для земних приваб і пекла; нехай ти будеш гарячим, а не літеплим, — нехай ти будеш спасеним, а не загиблим. Бо душа істинно віруюча —

го міста, переконує багатих допомогти бідним, відмовляється від «намісничого хліба», тобто від величезних прибутків, витрачає свої кошти на будівництво, ні він, ні його брати не купують земельних угідь, — і все це Неемія робить через страх Божий і через любов до свого народу.

Неемія все робить, щоб догодити Богові і виконати Його закон. Він сприяє відновленню храмових служб і вимагає чистоти ходіння перед Господом від усіх своїх підданих. Він не зважає на заля-

душа пробуджена, — і тільки їй належать Божі обітниці і Його Царство. Тільки така душа радісно вигукує, як Давид: «Мое серце зміцнилося, Боже, зміцнилося серце моє, — я буду співати та славити Тебе! Збудися ж ти, хвало моя, пробудися ж ти, арфо та цитро, — я буду будити до світню зорю! Я буду Тебе вихвалити, о Господи, серед народів, я буду співати Тобі між племенами, бо Твоє милосердя велике — воно аж до неба, а правда Твоя — аж до хмар!» (Пс. 57:8-11).

Василь МАРТИНЮК

триваліші результати.

Єдиною причиною, яка викликає пробудження, — є дія Духа Святого. Коли цю істину правильно сприйняти, то вона звільнить нас від безглузлого і небезпечного перебільшення ролі людських засобів. Ми схильні надто переоцінювати і навіть поклонятися цим вибраним Божим посудинам, і Богу до-

Знайомлячись з історією пробуджень, я був вражений тим, що мало хто з Божих обранців, через яких Він діяв у великій силі, описав пережите ним. Чи не тому, що тема надто священна? Чи ж тому, що ті, які могли б описати це, були вражені його величчю? Можливо, вони почували себе так, як Томас Джон Уельський після того, як Бог дивно діяв на щорічному зібранні кальвіністської методистської церкви в серпні 1859 року. Його друг, підійшовши до нього, сказав: «Чи не правда, вражаюче видовище — ці тисячі, що моляться в тиші. Чи ти бачив ще колись щось подібне?» — «Я не бачив нікого, — відповів Томас Джон. — Я не бачив нікого, крім Бога!»

В першому розділі Об'явлення описано, як Іван Богослов, перебуваючи на острові Патмос, пережив пробудження. Висланий «за Слово Боже і за свідчення Ісуса Христа», він прагнув нової зустрічі зі своїм дивним Господом. Почувши сурмовий клич, він повернувся і побачив свого Відкупителя в усій Його величі. Пізніше, описуючи це, апостол каже: «І коли я побачив Його, то до ніг Йому впав, немов мертвий...» (Об. 1:17).

Досвід пробудження настільки славний, що про нього нелегко говорити, якщо Дух Святий не підготує серця для цієї звістки. Однією з причин того, що християнам важко говорити на цю тему, є та, що більшість з тих, хто працює для Євангелії, зацікавлені тільки в тій фазі пробудження, яка зовнішньо приваблива. Це було навіть під час Уельського пробудження 1904 року. Сер Джо-

шуа, через якого Бог тоді діяв, так писав про це через багато років: «Уельське пробудження було плодом великої духовної знемоги. На початку цей плід зберігав свою свіжість, як персик, коли його тільки зірвуть з дерева. Він втратив її тоді, коли ним погралися людські руки, і газети зробили публічним досягненням кожную подробицю, і всі могли обговорювати людський бік того, що відбувалося. Репортажі освітили людське, а божественне було забуте».

Одним із заходів диявола — змусити віруючих гордитися «своїм пробудженням» і його лідерами. Вважається, що розголошення чудесних дій Божої благодаті — це добре і служити для слави Божої. Однак за цим ховається самопрославляння і самозвеличання. Але потрібно завжди пам'ятати, що коли ми менше розголошуємо те, що робить Дух Святий, тим чистіші і

водиться відкидати їх, щоб звільнити нас від цього. Ми ніколи не повинні забувати, що жодне творіння не має ніякої цінності, і що кожна чеснота, вся сила і слава навіки належать одному Богові.

Христос завжди приходить в приниженні і завжди приносить з Собой Свій хрест. Ніхто з тих, кого Бог використовував у служінні пробудження, ніколи не зможе забути того смирення перед Ним. Всі новозаповітні пробудження починаються в тайні святої сокровенності, з непомітних знарядь, які пережили досвід Гефсиманії і перед Богом вважають себе черв'яками. Звичайно, ці благословенні мужі Божі заслуговують великої поваги, але ми повинні бути обережними, щоб нікого не звеличити, не перетворити в ідолів, як це робить світ зі своїми кінозірками, спортсменами і героями. Коли здійснюється таке ідолопоклонство, Дух Святий засмучується, а потім взагалі покидає рух пробудження.

«Поставмо ж отут три шатрі: задля Тебе одне, і Мойсею одне, і одне для Іллі!» — вигукнув Петро на горі. Коли він це говорив ці ідолопоклонницькі слова, насунула хмара і закрила Мойсея та Іллію. «І почувся ось голос із хмари, який промовляв: Це Син Мій Улюблений, Його слухайтесь!» (Лк. 9:33-35).

Коли Вартимей запитав, що за хвилювання довкола, люди не сказали йому: «Це ми йдемо», хоча саме їхній рух привернув увагу сліпого. Він їх почув. Але коли він запитав,

Святий Дух може бути засмучений духом похвальби стосовно пробудження. Іноді, варто тільки почати пробудження, бачиш, як про нього вже розголошують газети. Таке розголошення, як правило, згубне для пробудження.

Чарльз Фінней

чому хвилюється народ, йому відповіли: «Ісус Назарянин іде». В цьому секрет всіх справжніх повідомлень про

пробудження: Ісус Назарянин іде. Чарльз Фінней сказав: «Якщо потрібно щось повідомити про пробудження, давайте тільки прості голі факти, нехай вони говорять самі за себе. Коли християни починають гордитися своїм «великим пробудженням» — воно припиниться. Я маю на увазі тих християн, які стали знаряддям цього пробудження... Якщо в церкві є такі люди, які можуть стояти, склавши руки, нічого не робити, тільки дивитися і вишукувати помилки, праця все одно буде продовжуватися. Але коли та частина, яка працює, починає думати, що в неї вийшло таке чудове пробудження, як старанно вони працювали і молилися, які вони були ревні і скільки добра зробили, то вся справа тоді сходить нанівець. Був випадок, коли в сусід-

ньому штаті почалося пробудження, одразу ж прийшов лист від пастора, який повідомляв про це. Я побачив цей лист і сказав: «Це останнє, що ми чуємо про його пробудження». Так і сталося. Через кілька днів робота припинилася.

Нехай збереже нас Бог від прагнення до розголошення і сенсаційності! Хай пам'ятники для нас стануть суворі слова старозаповітного попередження: «А тепер до вас заповідь ця, священники! Якщо ви не послухаєтесь, і не покладете на серце собі, щоб Іменню Моєму давати хвалу, говорить Господь Саваот, то пошлю Я прокляття на вас, і прокляну благословення ваші, і вже проклинаю, бо ви не берете до серця цього!» (Мал. 2:1-2). «Я Господь, оце Ймення Моє, і іншому слави Своєї не дам...» (Іс. 42:8).

Джеймс А. Стюарт

Рух Святого Духа в Нігерії

Нігерію охопив рух, подібний до руху в Діях апостолів, який поширюється далеко за її межі. Величезні зібрання і повідомлення про зцілення — тепер звичні для Західної Африки. Деякі з найбільших церков в різних країнах світу засновані саме пасторами-експатріантами (тими, які колись добровільно чи примусово покинули Нігерію).

В 30-и милях на захід від столиці розміщена найбільша церковна споруда у світі — на 50 тисяч місць, і в усій країні з'являються молитовні будинки за розміром як стадіони. Євангеліст з Німеччини Рейнхард Бонке збирає понад 1 мільйон чоловік, коли проводить зібрання просто неба. Щорічний конгрес Святого Духа, який проводиться «Викупленою Церквою Бога», є подією, що унаш час збирає найбільшу кількість християн на землі — в минулому році триденну подію відвідало близько 2-4 млн. чоловік.

«На християнах Нігерії пророчий мандат. Бог дав нам Слово, що наші

служителі зворушать світ», — сказав Метью Ашимолоу, колишній мусульманин, який тепер керує найбільшою церквою в Англії. Служителі з Нігерії є пасторами найбільших церков у Кенії, Танзанії, Гані, Зімбабве та Ямайці.

Ріст церков в Нігерії триває, незважаючи на агресивний опір з боку ісламу. Деякі спостерігачі говорять, що країна вже на 45 відсотків християнська.

Визначальним в рості церков став, ймовірно, 1998 рік, коли помер мусульманський диктатор Сані Абачі, і після виборів його пост зайняв Олусегун Обасанджо, народжений згори військовий керівник.

Християни Нігерії обрали теологію, в якій мають місце чудеса, говоріння іншими мовами і голосне поклоніння. «Однак, якщо пробудження зупиниться на стрибанні, плесканні і говорінні іншими мовами, ми втратимо благодать Бога. Цей рух Бога призначений для того, щоб змінити світ», — сказав Девід Аудепо, засновник церкви Winner's Chapel.

Charisma News Service

Пробудження...

Чому?

Ми пройшли, читачу, дорогами деяких пробуджень, малих, чи більших, чи таких, які силою своєю сколихнули увесь світ. Сколихнули і наші серця десятками «чому?» Чому не сьогодні? Чому не в нашій сім'ї чи церкві? Чому не я? Чому???

Але відродження церкви — це не лише славетні спогади минулого, вогонь пробудження й нині спалахує в різних куточках світу. І хоч за формою ці пробудження різні, за змістом вони однакові. Засудження гріха, покаєння, очищення в крові Христа, упокорення, встановлення тісних взаємостосунків з Богом, наповнення силою Святого Духа — ось головні ступені, які ведуть до відродження, до оновлення, до пробудження.

Заклик до пробудження, який ми так часто чуємо сьогодні, пронизує нас своєю простотою. І в своїй простоті він здається для нас недоступним, ми самі ускладнюємо його. Про пробудження написані численні праці, де використані часто настільки складні терміни, що ми, знаючи теорію, не можемо її використати в щоденному житті.

Пробудження — це життя Ісуса Христа в людських серцях, і єдине, що може стати цьому на заваді — це гріх у будь-якому вияві. Тому пер-

шим кроком до пробудження є визнання своїх гріхів і щире розкаяння. Основою ж справжнього розкаяння є визнання того, що гріх — це не просто випадкова помилка чи непорозуміння. Гріх — це вияв мого «я», мого «старого чоловіка», який притаманний кожній людині, незалежно від того, ким вона є: чи атеїстом, чи простим християнином, чи навіть служителем. Але єдиною перевагою християнина є Ісус Христос, а сила Його крові — це єдине, що може очистити від гріха й принести звільнення і спасіння. Не має значення, де саме ми зішли з дороги, — Бог кличе нас повернутися знову. Його кров знову і знову очищатиме нас. І ні до чого тут наші добрі діла чи якісь надзвичайні зусилля. Велика таємниця святості — знати, що робити з гріхом, який проявляється в нашому житті. Гріх слід принести до хреста і через віру у викупну жертву Христа отримати очищення та спасіння.

«А праведний житиме вірою» — ці слова по-новому відкрилися Мартіну Лютеру, і в часи схоластичного занепаду це його відкриття стало потоком живої води в мертвій пустелі. Це пробудження відіграло важливу роль не тільки для того часу, не лише для однієї церкви і навіть не

для однієї країни. Воно змінило релігійну картину всього світу, ставши початком нового відгалуження у християнстві — протестантизму.

А праведний житиме вірою, вірою в Христа, в силу Його крові, яка може очистити від усякого гріха. І як би нас не лякав власний досвід падінь та помилок, Христос завжди залишатиметься непереможним, а Його сила — безмежною. Нам потрібно лише встановити правильні стосунки з Богом, і тоді ми зможемо побачити вияв Його сили в наших серцях, житті та служінні, тоді життя Христа наповнить нас. Ось в цьому суть пробудження.

Єдиною основою для справжнього спілкування з Богом є відкритість та щирість. А відкритими перед Богом ми можемо бути лише тоді, коли не потрібно нічого приховувати від Нього. І знову ж таки, гріх — це те, що ми намагаємося приховати від людей та від Бога. Гріх змусив наших прабатьків ховатися від Бога поміж деревами едемського саду. І цей же гріх розділив людину з Богом. Та «коли ми ходимо у світлі, як Сам Він у світлі, то маємо спільність один із одним» (1 Ів. 1:7). Життя в світлі — це життя з Христом, це життя Христа в нас, а отже, це відродження, це пробудження.

Лише справжня жага до істинного спілкування з Богом дасть нам сили бігти до Бога за Його світлом та підкорятися Його голосу. Перебування в Слові Божому, в молитві — ось орієнтири для налагодження правильних взаємостосунків з Богом. Часто великі пробудження починалися з однієї людини чи групки людей, яка вивчала Слово Боже, як от у Карпилівці, що на Рівненщині, чи з посиленої молитви святих, як у Південній Кореї. Воістину, правильне спілкування з Богом — це передумова, чи то, як сказав Йонгі Чо, ключ до пробудження.

Однак, налагодивши правильні взаємини з Господом, перше, чого нам слід навчитися — впокорювати свої бажання Його волі. І хоча це вимагатиме жертви від нас, відмови від особистих прав та інтересів, підпорядкуванню свого життя Христу, та все ж покора — це початок пробудження. Пройшовши дорогою впокорення, Ісус сів на пре-

стол, і ми також будемо піднесені, коли навчимося бути покірними Богові. Відчувши Божий поклик у своєму серці та підкорившись Його волі, Чарльз Фінней залишив юридичну діяльність, яка приносила йому успіх та визнання, і став євангелістом. Бог благословив Свого слухняного сина — і тисячі людей прийшли до пізнання істини через його служіння. Та ще одна подія в служінні Фіннея стала визначальною — це хрещення Духом Святим. Як свідчать історичні факти, Фінней вперше за багато десятиліть почав проповідувати про це духовне переживання. Він писав, згадуючи про своє хрещення Духом: «Виразно і чітко, у дивному сянні перед моєю душею постав образ Ісуса Христа. Він не промовив ні слова, але подивився на мене таким поглядом, що я впав ниць перед Ним, мов надломлений, опустився до Його ніг і заплакав, як дитина... Як довго я стояв, схиливши коліна перед Ним, не

знаю. Та як тільки-но я хотів взяти стілець, щоб сісти біля каміна, на мене раптом вилився Дух Божий, пронизав мене всього, переповнив дух, душу й тіло, хоча я ніколи не чув про хрещення Духом...»

Так, покора — це початок пробудження. Суть же пробудження — у сповненні Духом Святим до краю. Сповнення Духом — це виключно Божа робота, і Бог чекає, щоб ми віддали Йому наше впокорене «я» та дозволили щодня сповнювати нас.

Якщо ж ми в покорі прийшли до Господа, визнаючи свої гріхи, якщо ми вірою прийняли викупну жертву Христа, якщо маємо тісні взаємостосунки з Богом і сповнені силою Святого Духа, то чи постане перед нами оте заздрісне «чому»? Чи ми просто втішатимемося повнотою життя у Христі, яка відкриється нашим оновленим думкам, відродженим душам, пробудженим серцям.

Ольга МІЦЕВСЬКА

Цигани Європи переживають небувале пробудження

Як повідомило «Christian Unite», циган переслідували і пригноблювали століттями, але тепер вони переживають пробудження, якого не було раніше, і несуть Євангелію тим народам, серед яких вони розсіяні. Згідно зі статистичними даними про склад населення Європи, циган важко виявити, як через культурні, так і через політичні причини.

Вважається, що кількість циган, які прийняли Христа, у Європі коливається від півмільйона до мільйона чоловік. Порівняно із загальною кількістю — це у межах від 11 до 38 мільйонів.

У Франції нараховується 120 церков і близько 130 тис. віруючих циган, в Іспанії — 500 церков і 90 тисяч хрещених водою циган, декілька сотень в Англії, Фінляндії і Південній Сербії. Лідери циганських церков відзначають таке: «Споконвіків нас було багато, але ми були роз'єднані. Тепер Бог об'єднує нас як народ з однією метою — щоб ми служили Йому. Чим більше буде християн серед циган, тим більше зміцнюватиметься наша позиція... як нації, тим більше зміцнюватимуться наші права».

А тим часом... Білорусь. 6 квітня, з ініціативи керівництва служіння для циган, відбулася рада, на якій обговорювалися проблеми існуючого циганського перекладу Нового Заповіту. На зустрічі були присутні цигани різних діалектичних груп, служителі та вчені лінгвісти. Вальдемар Калінін — керівник групи з перекладу — запропонував призупинити тиражування «Нових Заповітів», оскільки в перекладі знайдені суттєві недоліки. Робота з виправлення неточностей та помилок розпочалася відразу ж після закінчення ради. А уже в серпні планується випустити аудіоваріант «Нового Заповіту».

ОЖИВІ СУХІ КІСТІ

Так говорить Господь Бог до цих кісток: Ось Я
введу у вас духа і ви оживете! (Єз. 37:5)

Я народився 1956 року в селі Масевичі Рокитнівського району. Сім'я наша складалася з трьох чоловік: мама, я та мій молодший брат. Росли і жили ми без батька. Мій єдиний брат покаювся, він є християнин. Мати була віруючою, розповідала мені про Бога, про Якого я нічого чути не хотів, і в Якого просто не вірив. Але тільки молитвами матері Бог спас мене. Саме вона молилася тихо, сердечно за мене. І то не день і не два — а довгих 38 років. До того часу, як настав той день, коли її блудний син вперше переступив поріг молитовного будинку, нетверезим, бородатим і довговолосим. Я не пам'ятаю проповідей, псалмів, але добре знаю, що то було суботнє молодіжне богослужіння за участю гостей — братів П. Радчука, М. Харитонova та інших проповідників, яких я тоді ще не знав.

Пам'ятаю і те, що всі дивилися на мене з подивом, можливо, тому, що увагу всіх привертав мій неохайний, занедбаний зовнішній вигляд. Тоді я вперше почув свідчення навернених до Бога наркоманів і тих, що пройшли «зону» і покаялися в тюрмі. Мені було цікаво слухати про те, як Бог піднімає таких «корчів». Матері я завжди обіцяв, що як тільки переступлю поріг дому молитви, то буду відтоді віруючим. Але довгий час я не міг переступити, як мені тоді здавалося, через себе.

Христос мене довго терпів, а я зловживав довготерпінням Божим. Про скільні роки приємного згадати нічого не можу. Вчитися не хотів, вчителів не поважав. Бив дітей, а старші били мене, обзивали мене всіляко. Від цього я дуже ожорсточувався. І щоб постояти за себе, я почав з професійним підходом займатися спортом, різними видами боротьби, східними единоборствами, легкою атлетикою. Вже пізніше став кандидатом в майстри спорту, тренером в ДЮСШ. А до того в бійках я в руки хапав усе, що було поряд, — каміння, палки, пряжки. І після таких побоїщ з дому втікав на декілька тижнів, а той місяців. Потім мене мати знову приводила до школи. Так повторювалося багато разів, аж до армії. Служив я спочатку в Забайкаллі, а потім друг сержант допоміг переїхати в Україну, в Полтаву. Роки служби я максимально використав для удосконалення себе фізично — для майбутнього дорослого життя. Адже, думав я, у мене за спиною нікого немає, а стояти за себе в житті доведеться скрізь, і не тільки за себе, а й за друзів, яким я став спиною. Так я і відслужив в армії, мало не потрапивши до тюрми.

Після служби я дуже хотів пожити в столичних містах. Так я почав їздити скрізь по

світу, де перепробував всілякого бруду. Я увесь колишній СРСР проїхав вздовж. Працював, грошей вистачало, вони зароблялися легко, різними способами — чесними і не дуже. Працював і тяжко, на «дядька». Іноді від носіння тягарів, бетонного розчину вранці я пальці зубами розгинав. Тоді я маму часто згадував, як вона кожну копійку берегла. Я казав собі: «Якщо знайду на дорозі монету, я її обов'язково підйму». Минали дні, як тільки приїжджав до міста, за вечір пропивав по 80-100 крб.

Жив я і працював у Москві за комсомольською путівкою, хоча в армії комсомольського квитка спалив — нащо мені терпіти стягнення, — а ж хотів свободи. Так, в столиці жити і діяти по-своєму набагато легше — там маса людей, натовп, тебе ніхто не знає, а друзі знайдуться завжди. Працювати там я вже не хотів на «дядька», більше того, не міг прожити так, щоб за тиждень-другий не побити начальника.

Жив я і в Києві за законами природи, згідно яких виживає сильніший. Життя загартувалося, але стрімко йшло до пекла, провалля. Мені думалося, що все підкоряється мені, що своїм кулаком я життя пробиваю. Всього вистачало: горілки, грошей, друзів. Про Бога і не думав, але Він неодноразово почав мене зупиняти. А мати останні зусилля прикладала в молитві.

В житті я був дуже підступний, скрізь, де бував, не міг не встрявати не в свої справи. Де був я — там були бійки, крадіжки, «зустрічі» з друзями, яких у мене було багато.

Я приїжджав додому на короткий час — місяць-два, і, набивши біди, — знову втікав від тюрми в Росію. А там життя своє, гріхове. На зауваження матері я постійно відповідав: «Воно тобі треба?

Живи, як знаєш і вважаєш за потрібне, а мені нічого не говори. Моє життя тут, і що я вхопив, і що взяв — воно моє. Це моя пригорщ на землі. Мамо, — говорив я, — не лізь в моє життя. Ходиш на зібрання — ходи, молишся — молися».

В Бога я не вірив, взагалі Його не визнавав. Але свою віруючу матір я дуже любив, проте не усвідомлював того, що їй у житті приніс стільки горя, що для неї було за щасття, коли я їхав у світ подалі від неї. Вона говорила мені: «Я вже не можу бачити того, що ти робиш, і чути від людей про твої бійки і злодійства». Я бачив, як в матері від переживання за мене волосся змінювало колір. А вона все тихенько молилася Богу, що не раз змушувало мене навіть залякувати її: «Якщо будеш молитися, і коли почую плач твій, то покінчу з собою — і на тому буде все». Покінчити з собою я хотів не раз, але підсвідомо було шкода матері, що вона не переживе того. Мені з часом було все важче вирватися з угруповання, адже там або смерть, або ж стоїш до кінця. Тільки Господь по молитві матері зміг визволити мене з того багна.

Тоді, коли я лежав на узбіччі життя, життя брудного, коли мене не виховала ні піонерія, ні комсомол, ні слідство, ні політруки в армії, і взагалі — ніщо на світі вже не могло мене переіменити, і коли чекали моєї смерті або того, що я буду десь там, на тюремних нарах, зігнивати, — то ніхто не схилявся наді мною, окрім моєї мами. Вона тихенько молила Бога, стукала до неба довгі роки безупинною молитвою. І Бог дав відповідь на її молитви.

А милостей Господніх було багато. На мене колоди падали, але я залишився живим. Я падав з п'ятого, дев'ятого поверхів, але дивом залишився без каліцтва. Мене маши-

ни збивали, мотоцикли. Зокрема, за тиждень до мого увірування збила мене «Ява», протягнувши вісім метрів по дорозі. Я залишився живим і неушкодженим. Оскільки це зробили зі мною знайомі, то щоб їм не наробити біди, я взяв з них лише пляшку. А через декілька днів мене збиває машина, але так «вдало», що мій велосипед зім'яло повністю, а я перелетів через капот авто — і знову залишився неушкодженим. Під час служби в армії випав з літака на висоті 13 метрів. Я неодноразово замерзав на вулиці п'яний. Було таке, що навіть волосся вирубували з льоду. З дитячих років декілька разів отруювався. Але мене щось тримало на цьому світі.

Настав той момент, коли мене паралізувало, весь правий бік. Це сталося після чергового запою, які в мене тривали по 2-3 місяці, коли я допивався до «білої гарячки». В снах переживав усілякі жахи. І коли я повз по підлозі, я тоді згадав про Бога і почав просити: «Боже, зціли мене, я Тобі буду служити. Господи, допоможи». Згадав і те, як мати приносила Біблію, попросивши її у віруючих для мене. Вони боялися, що її я порву, але вона їх переконала, що я тверезий добрий і цього не зроблю. Проте і того разу останнє слово було за мною. Я сказав матері: «Покажи мені кінець світу, щоб я знав про це». Мати сказала: «Читай Новий Заповіт». «А що — є ще якийсь?» — іронічно перепитав я. «Так, є ще Старий», — відповіла мати. «А чому старий, а чому новий?» — почав я придиратися і насміхатися. А мати є мати, почала плакати, говорячи: «Читай Об'явлення — і все зрозумієш». Почав я читати цю книгу, а в ній одні кросворди — сім церков, сім світильників, чотири чаші, звірі та інша математика. «Забирай, — кажу до

матері, — віднеси, бо буду п'яний, то я її порву». Ось так я відкидав колись Божу милість, той рятівний круг, про що тільки тепер я розумію. Тоді я попросив принести мені іншу літературу, бо я дуже любив читати, перечитав сотні книг, в основному художнього і детективного жанрів. Цього разу мати принесла «Подорож пілігрима». «Мамо, забери негайно, бо казок і фантастики я читати не люблю», — випалив я.

Ось так, лежачи паралізований, я почав пригадувати, як ніжно стукав до мого серця Господь. А я все обіцяв перед тим матері, що ще трохи поп'ю, і то тільки на день народження, на Різдво, на Паску та на Новий рік, та й прийду в зібрання і покаюся. Десь глибоко в душі я цього не відкидав, думаючи, що колись, можливо, і справді піду, бо є Бог чи нема Його, але це не погано. Тоді я вже не мав бажання зустрічатися із друзями. Я навіть список мав невгодних мені людей і плани щодо них. Плани у диявола були і для мене: найкраще покінчити з собою.

Одного разу мати, зібравшись на зібрання, сказала, що по радіо о 18 год. йтиме передача «Добрий самарянин», то щоб я її послухав. Справді, я

чув свідчення навернених до Бога п'яниць. Одне свідчення мене розворушило: про те, як один батько-п'яниця з дитини стягнув останні чобітки, щоби продати за пляшку горілки. Я заплакав. Я ніколи не плакав — під жодним слідством, ні в армії, ні в ізоляторах, а навпаки — ожорсточувався і думав про те, як пошвидше вийти звідти і відплатити всім, хто мене видав. Але я плакав цього разу. Потім слухав свідчення про зцілення Жені Поліщук. Господь милостивий, Він зцілив і мене. А я думав тоді: «Це ж я, спортсмен, загартований, фізично розвинений, використав самонавіювання — і мене відпустило». І далі пішов пити, аж до тяжкої хвороби печінки, нирок, шлунка і легень з усіма її зовнішніми ознаками. Я злякався появи крові і жовчі, їсти не хотілося. Цигарки і алкоголь знищили мій організм. І тоді я згадав не про Бога, а про знайомого київського лікаря-доцента. Він поставив мені безнадійний діагноз: «Можливо, у тебе рак». «Рак? Нащо мені рак?» — злякався я. І знову почав кликати до Бога. Господь і цього разу мене зцілив, і я ще дещо підлікувався нетрадиційними методами, лікарськими травами. Але Господа ще не славив. В душі пустота, справжніх друзів не стало, хотілося знову кудись поїхати. І тут думка — повіситися. Нащо жити на світі, коли навіть з молодшим братом не маю нічого спільного. Кому я потрібний тут?

Того дня під вечір я дуже напився. З другом ми йшли по самогон. Він мав мені допомогти здійснити самогубство. Раптом біля нас зупинилася «Волга». Я подумав, що зараз нас накриє міліція, бо ми наробили крику в одному місці і втекли. Та втікати п'яному неможливо. З авто вийшов чоловік і запитав: «Не підкажете, де тут молитовний будинок?»

Думаю: «Ну і підхід же у них». Запитав: «Нащо тобі дім?» — «Ми брати, ідемо на молодіжне зібрання», — відповів він. З мови я зрозумів, що це справді не з наших країв люди, тому попросив закурити. «Які ж ви брати, ви не схожі один на одного?» — сказав я до них. «Ми брати у Христі, віруючі», — пояснили вони. — А ти нас заведи до дому молитви». Я не хотів допомагати їм, бо мав непристойний зовнішній вигляд, до того ж був нетверезий. До дому молитви було всього якихось 300 метрів. Нарешті я погодився допомогти, сказавши, що обіцяв матері, якщо потраплю на територію молитовного будинку, то обов'язково зайду на зібрання. По дорозі вони мені дещо засвідчили про Пастиря Ісуса Христа, про те, що ми Його вівці. На що я сказав, чи не хочуть вони мене бараном назвати. Говорили вони багато, тому що я довго їх водив вечірніми вулицями міста. Нарешті ми опинилися біля молитовного будинку. В дім молитви я зайшов. Увага була на мене — бородатого, з відрощеним волоссям, п'яного. Слухав я проповіді гостей, але нічого не чув. Одне, що мене зацікавило, то це те, що «брати» пройшли мою школу, мають досвід, тож ми знайдемо спільну мову, вони ж бо надійні. Я почав будувати плани, бо думав, що знайшов гарних друзів для «добрих справ». Після зібрання вони попросили, щоб я залишився, а на це я і сподівався. Я очікував їх на вулиці біля урн, шукаючи в них недокурки, і тільки згодом на думку спало, що я стою біля дому молитви і що віруючі не курять. Після бесіди і вечері брати мене відвезли додому. Я їм дав слово, що завтра, в неділю, буду в зібранні.

В дві години ночі на запитання матері, де був, я відповів: «На зібранні, мене привіз П. Радчук, який, до

того ж, привіт вам передавав». Мати не повірила, а подумала, що я вже допився, що зі мною недобре робиться, а тому сказала: «Добре, поїж і лягай спати» (вона знала, що я це прізвисько чув по радіо). Мене трохи сердило, що я говорю правду, а мати не вірить. Вранці вона, побачивши, що я привожу себе в

Увага була на мене — бородатого, з відрощеним волоссям, п'яного. Слухав я проповіді гостей, але нічого не чув. Одне, що мене зацікавило, то це те, що «брати» пройшли мою школу, мають досвід, тож ми знайдемо спільну мову. Я думав, що знайшов гарних друзів для «добрих справ».

порядок, запитала: «Ти куди зібрався!?» — «На ваше зібрання», — відповів я і знову розповів про вчорашній вечір. Мати від почутого не могла стримати сліз, вона плакала від радості. Це була неділя мого покаяння. Я був дуже щасливий і не приховував своєї радості. Бо знав, що відтепер у мене буде багато святих друзів. Але після зібрання дивлюся — жодної людини біля мене. Друзів тут не маю, знайомих також, всі від мене, як ягнята від вовка. Пішов додому сумний, а диявол старався добити своїми сумнівами. Проте дороги назад вже не було. Мене кликав голос Божий.

Після увірування я ще багато чого не розумів, а хрещення прийняв ради матері. Я до обіду «Отче наш» не міг вивчити, півдня вчився вимовляти «Параліпоменон», а вже навчався в РУБІ. Казав матері: «Я Хазанова чи Райкіна послухаю один раз, піду на вулицю, то народ біля мене заходиться від сміху». І тоді мати мені сказала: «Ти «Отче наш» не знаєш не тому, що

не можеш вивчити, а тому, що не молишся Богу». А все так і було, бо коли ми помолилися разом, молитву я вже знав. Згодом я почав вчитися проповідувати сам, мав дуже сильну ревність за церкву, читав по 50 розділів щодня, молився годинами. Господь відкривав всі мої гріхи, показував мені видіння. Почалася справжня боротьба з поганими звичками, тому було дуже тяжко. А ще тяжче від того, що я вірив у дружбу, мир і згуртованість між віруючими, але воно чомусь буває не завжди так. Господу тяжко було з моїм запальним, дратівливим характером. Іноді немає терпіння, коли хочеться досягнути правди, коли бачиш, що Слово Боже відходить на другий план перед людськими мудруваннями, постановами. Але дякуючи Богу, Його наставлянням, я сьогодні по-справжньому щасливий. Колись мав грошей багато, але вони мені приносили лише збиток. За ці тисячі я не міг ані їсти, ані спати. Сьогодні я не маю ні роботи, ні грошей, проте маю спокій і мир. Я нічого не хочу, окрім того, щоб жити тільки для Нього, віддавши Йому все своє життя.

Скрізь, де я сьогодні їжджу, намагаюся проповідувати людям про Ноїв ковчег. Туди чомусь ніхто з людей поспішати не хотів, а до нього бігли, летіли, повзли звірі. Я не думаю, що їх Ной виловлював чи заганяв, або закликав. Йому життя б не вистачило, щоб це зробити. Так і тепер — ковчег Господній заповнюють люди, що мали звірячі серця. Я не знаю чому, і не знав того Ной, але про це говорив Пастир до овець дому Ізраїлевого, що сини світу темряви догадливіші за синів Якова... Нехай буде Його воля.

***Микола Ражик,
снт Рокитне
Рівненської області.
Записав О. Кузьмич***

Хрещення вогнем

Мій Бог мовчав, коли прийшла біда.
Мій Бог не бачив, як стікали сльози,
Коли я серцем зболеним ридав,
Коли душа дубіла від морозу.

Тоді з дітям — і я тоді осліп,
Тоді з дітям — і я вмирав у муках:
Задуха серця тих жахливих діб
Зламала волю, поламала руки.

Мій Бог мовчав.
Бо я Його не чув!
Все бачив Бог — це я Його не бачив!
І віру в Нього — зламано свічу —
Він Сам підняв і все мені пробачив.

Це Він вогонь пригаслий розпалив,
Це Він простер над нами теплі крила!
Мою дитину вихопив з імли,
І в милості приніс небесну силу!

Такий мій Бог, що сяє у красі.
Такий мій Бог, що нас прикрив Собою!
Він — Перемога, і Життя носій,
Так хрещенням готує нас до бою.

Прозріння

Нещасні долі, доленьки людські:
Чи ви, бува, ще змалку не осліпли,
Коли в житті вели нас повз містки,
По бездоріжжю, де немає світла?

Втішали душі звичністю гріха,
І радістю такою напували,
Що біль від неї досі не стиха,
Хоч літ минулих витекло немало.

Які нестерпні і порожні дні:
Диявол ніби виніс їх із пекла!
Куди від всього дітися мені,
Коли душа залякла і затерпла?

— Хто я? Для чого? Де мій дім і рід? —
Звучать і мучать день і ніч питання. —
Я не просився, Господи, в цей світ,
Аби вмиватись кожний день
стражданням!

Хто відповість, де істина, де лжа?
Куди веде мене моя дорога?

* * *

Ось так тріпоче болісно душа,
Коли почує серце руку Бога.

Боже Слово

Є, є у світі дивна дивина,
Яка в людині оживає знову —
Це із Безодні стрімко вирина
На поклик Бога дивне Боже Слово.

Воно і грізне, як Його хода,
Яка і гори втоптує в долини,
Коли, як повинь, наповза біда
На праведника з рук лихих людини.

Воно ж — ніжніше материнських рук,
Вірніше серця — серця на сторожі,
Коли в спокусах, у стрибку із мук
Душа в гріхах стає Дитятком Божим.

Воно — і мед з Ісусових долонь,
А для душі — земні незнані крила.
І той могутній, неземний вогонь,
Що має назву — «Гнів у Божій Силі».

Щасливий вкритий Словом уночі,
А світлим днем — зодягнутий у Слово:
Над ним, як захист — Янголів мечі,
Як вхід у рай, у Божу відбудову.

Сказання про виклик до Бога

Коли людина зморена засне,
І знак до неї із небес надходить —
На мить коротку дух її майне
До Бога в небо, на коротку сповідь.

Дух скаже все, що скоєне було,
Відкриє Богу помисли таємні,
І що людину із путя звело,
Які у неї мріяння недремні.

Перерахує все до волоска
На мертвім тілі, що собі ночує:
Його торкнулась Істини рука,
Та присуд Божий тіло не почує.

А дух смиренно встане із колін,
Коли одержить присуд — Боже Слово.
В пошані Богу зробить він уклін
І в мерве тіло завітає знову.

І буде Слово Боже — «Так» чи «Ні»,
Допоки світ стояти буде світом:
«Ні» — їй горіти у смолі, вогні,
«Так» — їй в Ісусі Господа любити.

І сказане нікого не мине,
Бо це вже камінь, пущений із пращі:
Своїх Ісус до серця пригорне,
А інші — всохнуть, щоб горіти краще.

* * *

Прости, мій Боже, може, і не так
Серед людей Своїх Ти вибираєш.
І чи потрібен серцю Божий знак,
Коли Ти долю кожного читаєш?

Ми всі — пісок, Ти — бистрая Ріка.
Це — головне, і це не перебуде,
Бо відшукала нас Твоя рука,
Не проминула, вимила із бруду,

І підняла в небесну височінь,
Щоб не сліпила очі нам пилука.
І благодать у сотню поколінь
Іде з такими в радість і в науку.

Бо це — душі благословенний час,
І це вже інша, із Тобою доля:
Спасибі, Боже, за любов до нас,
Яка веде нас жити в Божій волі.

Мені за 60, але я не перестаю дивуватися красі Господа, і тому, скільки вміщає в собі таке коротке слово «Бог». Непомітно, поступово Господь дав мені один з найпрекрасніших дарів — прославляти Його. Мені залишилося тільки повторити знамениті слова апостола Петра: «Що маю — те даю вам в ім'я Ісуса Христа». Бо, дійсно, від мене вже нічого не залежить.

В. Васнецов. «Архангел Михайл», музей Васнецова.

ПЕКЛО

Пекло, геєна, шеол (Hades, hell, sheol). В Писанні ці поняття розкриваються послідовно: в Старому Заповіті окреслено основні його контури, а в Новому Заповіті вони уточнюються. Провідна роль в описанні пекла належить Ісусу.

Пекло спочатку було призначене для сатани та його ангелів (Мт. 25:41). Воно ніколи не було призначене для людини, але якщо людина буде впертою в своєму небажанні йти на небеса через Спасителя Ісуса Христа, їй доведеться йти за сатаною у вічну геєну.

Старий Заповіт. Старозаповітний шеол — це оселя померлих. Їхні душі, які не втрачають свідомості, існують як тіні в «країні забуття», «тління», «темноти та смертної тіні» (Йов. 10:21; Екл. 9:10; Пс. 87:4,6; Іс. 14:10).

Протягом значної частини старозаповітного періоду існувала думка, що всіх чекає та сама доля — і людей, і тварин (Пс. 48:13,15, 21), праведника і нечестивого (Екл. 9:2-3). Ніхто не зможе уникнути пекла (Пс. 48:10; 88:49), яке, як вважалося, розміщене в самих глибинах землі (5 М. 32:22; 1 Сам. 28:11-15; Йов. 26:5; Єз. 31:14-16,18).

На відміну від цього світу, в шеолі немає ні любові, ні ненависті, ні ревності, ні роботи, ні роздумів, ні знання, ні мудрості (Екл. 9:6,10). Описи його гнітючі: тут немає світла (Йов. 10:21-22; 1 Сам. 28:11-15), немає пам'яті (Пс. 6:6; Екл. 9:5), немає хвали Богу (Пс. 6:6; 29:10; Іс. 38:18) — немає ніяких звуків (Пс. 93:13; 113:25). Її мешканці — безсилі, трепетні

тіні (Йов. 26:5; Пс. 87:11-13; Іс. 14:9-10), які не мають і найменшої надії будь-коли вийти з її воріт (Йов. 10:21; 17:13-16; Іс. 38:10). Пекло подібне на голодного звіра, який ковтає живих і ніколи не насичується (Пр. 1:12; 27:20; Іс. 5:14).

Оскільки смерть — це стан, який не є природним, а з'явився у творінні через гріх (1 М. 2-3), в Старому Заповіті пекло ототожнюється з володіннями сатани і його воїнства (Йов. 18:14; Пс. 17:5-6; Іс. 28:15; Єр. 9:21). Тому деякі вважали, що мертві відкинені від Бога (Пс. 87:4-6; Іс. 38:11), інші ж говорили, що присутність Бога поширюється навіть на пекло (Пс. 138:8) і воно в кінцевому рахунку існує для служби Єгови (1 Сам. 2:6; Пс. 54:24; 138:8). В Старому Заповіті помітне очікування перемоги Бога над пеклом (Пс. 97; Іс. 25:8; Ос. 13:14). Однак конкретні сподівання тілесного воскресіння і розвиток концепції перебування в пеклі як у проміжному стані відносяться до пізнішого періоду. В кінці Старого Заповіту Бог відкрив, що мертві воскреснуть (Іс. 26:19). Геєна більше не буде ковтати живих; смерть буде знищена Богом (Іс. 25:8). Вірні будуть нагороджені вічним життям, тоді як всіх інших чекає вічна ганьба (Дан. 12:2). Ці богословські положення далі розвивалися в період між заповідями.

Період між заповідями. В літературі періоду між заповідями розроблені різноманітні сценарії майбутнього для нечестивих, які померли, в тому числі й ті, які передбачають їх повне знищення, анігіляцію (3 Ездри 7:61; 2 Варуха 82:3; 1 Еноха 48:9; 99:12), а також і вічні муки (Ювілеїв 36:11; 1 Еноха 27:1-3; 103:8). Шеол часто стає місцем тимчасового перебування померлих, яке відрізняється від місця їх остаточного покарання (1 Еноха

18:9-16; 51:1). Це остаточне покарання зазвичай пов'язували з долиною, розташованою на південь від Єрусалима; її називали «долиною синів Енномових» (2 Варуха 59:10; 3 Ездри 7:36), а пізніше — «долиною Ге-Хінном», у грецькій вимові «геєна».

Разом з тим, відповідні сценарії майбутнього, чи то повне знищення, чи вічні муки, включає в себе образи Божого суду. Наприклад, іноді нечестивих поглинає полум'я (1 Еноха 99:12), в інших текстах вогонь і черви вічно мучать приречених (Юдити 16:17).

Новий Заповіт. В часи Ісуса серед юдеїв вже була поширена думка, що праведні підуть в місце втіхи, а нечестиві потраплять у пекло (рос. «ад»; у Септуагінті словом «гадес» перекладається єврейське слово «шеол»).

В Новому Заповіті відкриття Христа і Його дії для спасіння чітко окреслили поняття «пекло». Ісус сказав про пекло більше, ніж будь-який біблійний персонаж. Христос владарює «і над мертвими, і над живими» (Рим. 14:9), Він вище від усякої влади і сили (Еф. 1:20-23), і ключі пекла й смерті зберігаються у Нього (Об. 1:18). Його застереження про майбутній суд наповнені образами пекла (Мт. 5:22; 7:19; 8:12). Цей грядущий суд Він описує за допомогою картини знищення Содому: полум'я, дощ вогню і сірки (1 М. 19:24-25). Важливі відмінні риси пекла описані в притчах Ісуса: про кукуль (Мт. 13:40-42), про невід (Мт. 13:50), про весільних гостей (Мт. 22:13), про вірного і невірного раба (Мт. 24:51), про таланти (Мт. 25:30), про останній суд (Мт. 25:46). Ключовими виразами при описанні пекла є «плач і

скрегіт зубів» (Мт. 13:50; 24:51; 25:30), а також «темрява» (Мт. 22:13; 25:30).

Новозаповітна концепція пекла не виходить за рамки описів Ісуса. І той факт, що богослов'я отримало деякий розвиток в період Старого Заповіту і в період між заповідями, не означає, що Біблія має протиріччя чи містить помилки. Це свідчить лише

*І поклав Він на мене правдицю
свою та й промовив мені: Не
лякайся! Я Перший і Останній,
і Живий. І був Я мертвий, а
ось Я Живий на вічні віки. І маю
ключі Я від смерти й від аду.*

Об'явлення 1:17,18

про розгортання відкриттів, про те, що Бог з плином часу дедалі більше відкривав свій план спасіння.

Ось істотні риси новозаповітної концепції, даної Христом:

1. Грішники потраплять у пекло.

Хоч Бог створив нас для взаємостосунків та любові між Ним і нами, в гріхопадінні людей проявилася їхня непогора. Всі грішники, якщо вони не повірять в Ісуса, будуть засуджені. Згідно Нового Заповіту, під Божий гнів підпадає багато хто — від набожних лицемірів (Мт. 23:33) і тих, які зневажають бідних (Мт. 25:31-46), до невірних та вбивць (Об. 21:8).

2. Пекло існує для заплати за гріх.

Це місце остаточного Божого суду, де наш Бог в Своєму праведному гніві очистить світ від неправди. Тут проклятим віддається за шкоду, яку вони принесли (Мт. 16:27; Лк. 12:47-48; 2 Петр. 2:13; Об. 14:9-11). Караючи кожного з грішників, Бог відділить овець від козлів і відновить своє праведне владарювання

(Мт. 25:31-46; Рим. 12:19; 1 Кор. 15:24-25; 2 Кор. 5:10).

3. Пекло — це місце остаточного відокремлення праведних від грішних.

Після воскресіння і останнього суду нечестиві, і навіть саме пекло, будуть вкинені у геєну. Новий Заповіт описує геєну як піч вогняну (Мт. 13:42), озеро вогняне (Об. 19:20), темницю (Об. 20:7). Видіння Івана — нове місто на високій горі — підтверджує це розділення між благословенними і проклятими після судного дня. Це розділення на праведних і неправедних прослідковується у всьому Новому Заповіті. Праведники, які померли, поселилися у Господа (2 Кор. 5:8), «в раю» (Лк. 23:43) чи поряд з Богом (Об. 6:9; 7:9; 14:3), а неправедні підпадають під покарання (1 Петр. 3:19).

4. В геєні грішники страждають від покарання.

Ісус постійно підкреслює жах і відчай, який чекає грішників у геєні. «Коли твоє око тебе спокушає — його вибери й кинь від себе: краще тобі однооком ввійти в життя, ніж з обома очима бути вкиненому до геєни огненної» (Мт. 18:9). Хоча в Писанні замовчується про конкретні муки тих, хто не покався, деякі їх особливості очевидні.

Ті нечестиві, які перебувають в пеклі, відлучені від присутності люблячого Бога і від того життя, для якого були споконвіку створені люди (Ів. 5:29). В день останнього суду Бог скаже: «не знаю вас... Ідіть від Мене, прокляті, в огонь вічний» (Мт. 25:12,41). Прокляті будуть «вкинені у темряву зовнішню, це смерть друга» (Мт. 8:12). Відповідно, «друга смерть» — це існування, яке не має змісту і приречене на загибель (Мт. 25:30; Ів. 3:16-18; 2 Петр. 2:12; Юди 12; Об. 21:8). В пеклі прокляті отримають відплату за те, що робили, «живучи в тілі» (2 Кор. 5:10; 2 Петр.

2:13; Юди 15; Об. 14:9-11). «Черв'як, який не вмирає», часто розтлумачується як вічні муки душі, котра рветься до втраченого і шкодує за ним (Мк. 9:48). Цей жаль має подвійну природу, оскільки нечестиві не розкалися, а заціпеніли у своїй непокорі. Гріх повністю зруйнує людську добродетель. Нечестиві стануть впертими в своєму протистоянні Богові, уподібнюючись до «німої звірини» (Юди 10,12).

Отже, старозаповітна концепція пекла як огорненого мороком безтілесного існування всіх мертвих в Новому Заповіті значно змінилася. Однак її розвиток узгоджується з уявленнями про владу Ісуса над живими і мертвими. Новий Заповіт стверджує, що Ісус переміг пекло, переміг всі сили і влади і дарує благодать своїй Церкві (Еф. 4:7-10). Віруючі знають, що після перемоги над пеклом (Об. 1:18) ніщо, навіть сама смерть, не може відлучити нас від Христа (Рим. 8:39), тому й чекають тої події в історії спасіння, коли Ісус

встановить Своє Царство. Тоді пекло віддасть тих, хто перебуває там, для останнього воскресіння та суду (Об. 20:13). Потім пекло, сатана і беззаконні будуть вкинені в геєну — місце остаточної Божої заплати. Тобто пекло має тільки обмежене існування, а геєна є місцем кінцевого суду для беззаконних.

Отже, згідно Нового Заповіту, пекло — це покорена Ісусом цитадель царства сатани. Кінець його визначений, воно є місцем проміжного перебування і покарання для померлих нечестивих, які чекають останнього суду.

Проти вчення про пекло є дуже багато заперечень. Одне з них є те, що існування пекла суперечить Божій любові. Але та ж Біблія, яка говорить про любов Божу, говорить і про притаманну Йому святість і справедливість. Ці якості врівноважені між собою. Бог як люблячий, так і святий.

За «Євангельським словником біблійного богослов'я».

Зростання антипротестантських настроїв в Білорусі

Керівництво Союзу християн віри євангельської (п'ятидесятників) Білорусі висловило занепокоєння «наростаючою хвилею антипротестантської пропаганди в державних ЗМІ». Про це йдеться в офіційному повідомленні, яке поширене прес-секретарем Союзу Олександром Величком. Союз вважає, що на тлі майбутнього розгляду в Палаті представників Національних зборів нової редакції закону «Про свободу совісті і релігійні організації», опубліковані в деяких державних періодичних виданнях матеріали сприймаються як «спроба запрограмувати громадську думку».

Прийняття нової редакції закону, як вважає керівництво Союзу християн віри євангельської, «серйозно обмежить права всіх релігійних організацій», крім Білоруського екзархату РПЦ. Прес-секретар Союзу вважає, що «це може призвести до зростання напруги в суспільстві і до можливих міжрелігійних конфліктів».

Терорестичний акт у протестантській церкві в Ісламабаді

Протестантська церква в Ісламабаді, Пакистан, зібралася разом, шукаючи свою силу в сльозах та в молитві. «Господи, ми поранені, ми плачемо, ми обурені», — сказав Джеймс Л. Кіллгор, колишній пас-тор, який спеціально прилетів на це служіння в Пакистан з Атланти. — І ми просимо, щоб Ти провів нас і через це».

Близько 50 членів протестантської міжнародної церкви сиділи близько один до одного і звернулися до Біблії, щоб зрозуміти те, що сталося 17 березня.

А 17 березня в цій протестантській церкві Ісламабада був вчинений теракт. Від вибуху гранати загинуло 5 чоловік і понад 45 людей поранено. З-поміж загиблих виявилися співпрацівник посольства США Барбара Грін і її 17-річна донька. Ще 10 працівників американського дипломатичного представництва були поранені. Встановлено також особи пакистанця та афганця, які також загинули під час вибуху. Особа п'ятого вбитого встановлюється. Поліція не виключає, що він міг бути причетний до організації теракту.

«Так само, як і Всесвітній торговий центр здавався непорушним, вважалося, що ця церква в безпеці», — сказав Джеймс Л. Кіллгор. Вона була одна в дипломатичному районі, в серці столиці Пакистану, за 400 ярдів від комплексу американського посольства. Впливова американська газета «Ньюс» повідомляє про результати екстреної наради керівництва спецслужб. На ній було відмічено, що напад на протестантську церкву в дипломатичному районі столиці має явно антиамериканську спрямованість і не пов'язаний з релігійними протиріччями. Було підкреслено, що терористи мали точну інформацію про намір американських

сімей відвідати недільне служіння в церкві. «Якби вони планували просто атакувати християн, то вибрали б для цього більш доступні церкви в країні».

Поліція заарештувала більше 30 підозрюваних в організації цього терористичного акту. З-поміж затриманих — ті, які нелегально проживали в Пакистані, громадяни Афганістану, Ірану, Іраку, Нігерії та інших країн. Відповідальних поки що не називають, але підозри падають на ісламських екстремістів, які розгнівані тим, що Пакистан

співпрацює з США у війні проти тероризму.

Те, що відбулося змусило керівництво країни визнати, що в боротьбі з тероризмом і в забезпеченні безпеки столиці допущені серйозні помилки. Тому було прийняте рішення про реорганізацію всієї роботи судово-правових органів, поліції і розвідувальних служб для того, щоб поставити ефективну заслону терористам.

...Але, слава Богу, церква продовжує жити. Її члени почали разом збиратися в орендованому залі церкви святого Томаса, бо поки що не можуть збиратися в своїй церкві. Вони надрукували нові програми. Вони говорять про Пасху. Вони почали все заново. Свої молитви деякі з них починали словами: «Дякую, Господи...»

Чи буде в українських школах урок християнської етики?

Державний комітет у справах релігій України створив комісію з представників різних конфесій для написання шкільного підручника з християнської етики. Про це 21 березня 2002 року повідомив на міжнародній конференції «Духовна і світська системи освіти: спільні завдання в умовах українського суспільства» секретар Держкомрелігій Віктор Бондаренко. З Всеукраїнського союзу церков ХВЕП в цю комісію ввійшли В.І. Франчук — помічник голови ВСЦ ХВЕП та К.І. Афанасьєва — педагог церкви «Християнська надія», м. Київ.

За словами Віктора Бондаренка, це перший крок до можли-

вого введення в загальноосвітніх школах нового предмету з релігійної освіти і християнського виховання. Секретар Держкомрелігій відзначив, що існують об'єктивні проблеми зі створення підручника «Християнська етика». Зокрема, немає спільної думки про те, яким повинен бути цей підручник, враховуючи, що, крім християнських конфесій, на Україні існує іслам, юдаїзм та інші релігії. Зазначено, що педагог повинен бути світською людиною, а не духовною

особою, проте поки що не вирішене питання про отримання освіти самими майбутніми викладачами християнської етики. В. Бондаренко також відзначив, що для введення в навчальну програму релігійних предметів потрібні зміни в діючому законодавстві.

ДОЗВОЛЬТЕ НЕ ПОГОДИТИСЯ

СТРАТЕГІЯ ВОТОРГНЕННЯ,

або
Хрестовий
похід
на
президентські
палаці

*Вторжение и Экспансия
— вот главная стратегия
церкви последнего времени.*

*Исполнение Великого
Поручения есть не что
иное, как фундамент
Христианского Геополити-
ческого Пространства, в
котором Бог утвердит
Новый Мировой Порядок.
Алексей Ледяев*

*І промовив до мене Господь: Не молись за народ цей на
добре йому: Як вони будуть постити, Я не послухаю їхніх
благань, а коли принесуть цілопалення й дар, Я їх не прий-
му, бо Я повигублюю всіх їх мечем, і голодом, і моровицею!...
А я відказав: О Господи, Боже! Ось пророки говорять до них:
Ви не будете бачити меча, і не буде вам голоду, правдивий
бо мир в цьому місці вам дам! Та промовив до мене Господь:
Ці пророки неправду Іменням Моїм пророкують: Я їх не
посилав, і не наказував їм, і їм не говорив! Вони вам проро-
кують невірні видіння та чари, нікчемність й оману свого
серця... Єремія 14:11-14*

Представляти Олексія Ледяєва, думаю, немає потреби. Проповідник, відомий далеко за межами своєї ризької церкви, він привертає до себе увагу перш за все революційними формами служіння та екстравагантною поведінкою під час проповідей. Аудиторія його слухачів різко ділиться на дві частини: закохані у нього прихильники і ті, хто беззастережно піддає його анафемі. Він уміє тримати увагу слухачів, проповіді його досить оригінальні. Правда, відбувається все це на фоні дискотек релігійного характеру і в проповідях часто проскакують фрази, доречні хіба що у гумористичній передачі.

Особливим поштовхом до сьогоднішніх роздумів став виступ батька «Нового покоління» у лютому цього року на святкуванні восьмої річниці київської церкви «Боже по-сольство» (пастор Сандей Аделаджа).

За трохи більше як десятиліття своєї діяльності Ледяєв зумів знайти десятки тисяч прихильників в багатьох країнах. Його проповіді ставали взірцем. Його наслідували. Його боготворили. Незважаючи на те, що у проповідях Ледяєва багато такого, що не сприймається у традиційних євангельських церквах, в них важко знайти відверте лжевчення. Це і тримало його на гребені популярності і не давало змоги прямо віднести до категорії лжевчителів. Якщо хтось і відносив, то це скорше було емоційним кроком, аніж носило богословське підґрунтя.

Але, здається, у служінні Ледяєва настає новий етап, який повинен насторожити християн.

По-перше, насторожують самі прихильники його вчення. Під час перегляду відеозаписів богослужінь з участю пастора Ледяєва дуже кидається у вічі реакція його слухачів. Лідер «Нового покоління» сприймається не просто на «ура» — вони його бук-

вально обожають. Кожне його слово для них як особливе відкриття. Кожна фраза готова стати крилатою. Навіть кривляння, передьоргування, неприродний сміх, чи грубий непристойний жарт для прихильників стають особливо святими та геніальними. Проповідь часто переривається бурхливими оплесками та істеричним виттям тисячного натовпу. Перед ними лідер, поведінка, слова та вчення якого є непідсудними, стовідсотково істинними та святими. Складається враження, що слухачі неспроможні самостійно аналізувати все, що бачать чи чують. Здається, якщо людина з мікрофоном накаже зробити якусь дурницю, усі, не задумуючись, зроблять її. Хоча, власне, вони їх і роблять...

А тепер проповідь. Правда, сам автор зазначив, що це не проповідь, а «заява у духовний світ». Називається ця «заява»: «Новий світовий порядок». Коротко зміст більш як півгодинного шедевр зводиться до наступного.

Сучасна церква повинна встановити новий світовий порядок, зробивши увесь світ християнським, на вернувши до Бога в першу чергу президентів, міністрів, парламентаріїв — принести «пробудження зверху» (тут і далі виділені курсивом слова Олексія Ледяєва). Християни повинні захопити владу (адже саме слово «експансія» означає насильницьке захоплення чужої території з метою використання її у власних потребах) на усіх рівнях і тим самим встановити всесвітнє панування Церкви, де запанує загальний мир та спокій.

«Пробудження «знизу» — явище короткочасне і тенденційне». І — приводиться біблійний приклад. Чому, «коли Ісусу кричали «Осана», зривали із себе одягу і стелили дорогу Цареві, Ісус плакав?» Проповідник дає відповідь: «Та тому, що в натовпі тих, хто

радів, Він не помітив чиновників, депутатів, міністрів і представників верховної влади. Вони залишилися збоку. Завтра вони втоплять в крові те пробудження, бо в них у руках влада. Коли Ісусу кричать «осана» люди, від яких мало що залежить у суспільстві, це непогано. Але Йому чомусь сумно, і навіть слізно чути таке від проповідника, якого називають апостолом. Але ж, даруйте, наскільки ми знаємо, Христос прийшов на землю не для того, щоб принести пробудження. Він прийшов, щоб померти за гріхи людей. «Він був з'явився, щоб гріхи наші взяти...» (1 Ів. 3:5). А от пробудження все таки прийшло — в день П'ятидесятниці. І прийшло саме «знизу», через тих, про кого так зверхньо висловився апостол Ледяєв — через рибалок, митників. І взагалі, Христос відкрився в першу чергу саме простим і малозначним людям. «Дивіться бо, браття, на ваших покликаних, що небагато-хто мудрі за тілом, небагато-хто сильні, небагато-хто шляхетні. Але Бог вибрав немудре світу, щоб засоромити мудрих, і немічне світу Бог вибрав, щоб засоромити сильне, і простих світу, і погорджених, і незначних вибрав Бог, щоб значне знівечити, так щоб не хвалилося перед Богом жадне тіло» (1 Кор. 1:26). Ні, все-таки багато залежить в суспільстві від таких людей. Це підтверджує двотисячна історія Христової Церкви, заснованої саме тими «незначними» представниками «низів». Хоча незаперечним є той факт, що серед учнів Христа були представники усіх верств населення, в тому числі і високоосвідченні та високопоставлені люди.

А короткочасність... Ну, якщо шановний Олексій вважає дві тисячі років (а саме стільки триває це «тендітне» пробудження) короткочасністю, то тут у нього проблеми

не лише з теологією, але і й з арифметикою.

«Бог ніколи не відділяв Церкву від держави. Вона була створена для держави, для суспільства, для народу». А як тоді зрозуміти слова Христа що **«Моє Царство не із світу цього. Якби із цього світу було Моє Царство, то служба Моя воювала б, щоб не виданий був Я юдеям. Та тепер Моє Царство не звідси...»**? (Ів. 18:36).

Закономірне вторгнення християнського світогляду у глибокі води політичного, соціального, економічного та духовного життя будь-якого суспільства. Історія знає чимало прикладів такого «глибокого вторгнення» християнства у державотворчі процеси. На жаль, все виходило навпаки — держава вторгалася у Церкву, руйнуючи її зсередини. З першого погляду, визнання християнства на державному рівні має позитивні наслідки. І вони були, це безперечно. Але з другого боку, це призводило до того, що Церква поступово ставала світською, обрядовою, втягуючись у брудні політичні ігри та інтриги. Так було після Костянтина Великого у Римській імперії, так стало з католицькою Церквою, з багатьма державними церквами по цілому світові і, зокрема, в багатостраждальній Росії, де саме відхід Церкви від істини став однією з головних причин Жовтневої революції 1917 року.

Оригінально пояснює автор «заяви» так званий *«принцип заплаченого товару»*. *«Викуплення — це сама найбільша торгівельна угода в історії людства... Ринок — язичницький світ. Товар — народи, племена. Хазяїн — бог світу цього — диявол, який ніколи не ховав своїх імперських амбіцій. Але ось на територію ринку з'являється Викупитель, або Покупець. Торгуватися не став, різдвяних знижок не було, за самими високими цінами заплатив*

Власним життям...» Так, Спаситель не торгувався... Взагалі не торгувався... Чи не здається шановному Олексію, що подібні заяви звучать по блюзнірськи? Христос ніколи не мав і не міг мати ніяких торгівельних угод із сатаною. Так, Він заплатив власною кров'ю за наше життя, але не дияволу, а Божій справедливості, Божому правосуддю. **«Але Христос, Первосвященник майбутнього доброго, прийшов із більшою й досконалішою скинією, нерукотворною, цебто не цього втворення, і не з кров'ю козлів та телят, але з власною кров'ю увійшов до святині один раз, та й набув вічне відкуплення (виділено автором)»** (Єв. 9:11,12).

«З тих пір як прозвучало «Звершилося!» — духовна печать «заплачено» була поставлена над кожною країною, кожною державою і владою». Але ж у Біблії ніде не говориться, що Христос віддав Своє життя за держави і владні структури — Він заплатив за душі людей, за конкретну душу конкретної людини. З першого погляду це звучить привабливо — викупити оптом цілі країни і материки. В історії християнства це робилося не раз, коли ревні місіонери хрестили загалом цілі племена та народи. *«Його претензії на корону Світового Панування законні та аргументовані».* Але ж у Христа вже були шанси і без Ледяєва стати світовим імператором, але Він чомусь не скористався ними. **«Спостерігши ж Ісус, що вони мають замір прийти та забрати Його, щоб настановити царем, знов на гору пішов Сам один»** (Ів. 6:15).

«Новий світовий порядок — неминучий результат останнього пробудження. Історична роль Церкви у ХХІ столітті зводиться до здійснення грандіозної програми — приготувати світ до Другого Пришестя Господа Ісуса Христа!» А що ж говорить

про це Біблія? У Слові Божому послідовно і недвозначно відкривається, що перед приходом Сина Людського світ буде переповнений розпустою та беззаконням, а не всевітнім покаєнням. Цій темі Христос присвятив велику проповідь, в якій детально розповів про ознаки останнього часу (Мт. 24 розділ). І всі ці ознаки носять негативний відтінок. **«Знай же ти це, що останніми днями настануть тяжкі часи. Будуть бо люди тоді...»** (2 Тим. 3:1). Саме це беззаконня і стане причиною того, що **«земля і всі діла на ній згорять»**. **«Бо так само, як за днів до потопу... так буде і прихід Сина Людського»** (Мт. 24:38,39, див. 2 Пет. 3 р.). І скрізь Дух Святий нагадує вірним, що не світ вони повинні готувати до пришестя, а самі готуватися до нього. **«А коли все оце поруйнується, то якими мусите бути в святому житті та в побожності ви, що чекаєте й прагнете скорого приходу Божого дня?...»** (2 Пет. 3:11,12). **«...весілля Агнца настало, і жона Його себе приготувала!»** (Об. 19:7). **«Тож пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, коли прийде Син Людський!»** (Мт. 25:13).

Є у виступі Ледяєва і відверте перекручення Слова Божого, яке видно неозброєним оком. *«Завдання Церкви — відділяти світло від темряви, зерно від кукілю, овець від козлів».* А як тоді розуміти біблійні слова: **«А раби відказали йому: Отож, чи не хочеш, щоб пішли ми і його повиполювали? Але він відказав: Ні... Залишіть, хай разом обоє ростуть аж до жнив; а в жнива накажу я жінцям: Зберіть перше кукіль... а жінці Анголи»** (Мт. 13:28-39); **«Коли ж прийде Син Людський у славі Своїй... тоді Він засяде на престолі слави Своєї. І перед Ним усі народи зберуться, і Він відділить одного від одного їх, як відділяє вівчар овець від козлів»** (Мт. 25:31-32)?

Можна було б навести ще багато тверджень згаданої заяви, які суперечать основним доктринам Слова Божого. Навіть сама ідея створення всесвітньої християнської імперії не є біблійною. Правда, Господь відкриває нам, що буде такий період в історії світу, коли на всій землі запанує мир та спокій, без воєн, насильства та катастроф — так зване Тисячолітнє царство — але його встановить не Церква, а Христос, Який вдруге прийде на землю. І головною відмінністю того царства буде те, що у ньому не буде гріха, бо винуватець і причина гріха — диявол — буде скований на весь період Тисячолітнього царства (Об. 20:1-10). Поки на землі присутній сатана, не може бути й мови про повну християнізацію землі. Так, Христос недвозначно повелів іти і проповідувати «усім народам». І це має стати головною метою нашого життя і служіння. Ми повинні проповідувати усім — робітникам і службовцям, селянам і міністрам, п'яницям та вченим.

Але Христос ніколи не закликав захоплювати владу, яких би благородних намірів ота духовна експансія не мала. Згоден, що у владних структурах, у міністерствах та парламентах можуть і повинні бути християни — щирі та не підкупні — але не Церква. Завдання Церкви — бути світлом, бути сіллю для світу. Але не світом. Біблійна історія відкриває, що навіть тоді, коли Сам Господь встановлював земне царство, як у випадку з Ізраїлем, коли Він Сам керував народом, то і те царство не могло позбутися усіх вад цього світу і в кінцевому підсумку розпалося.

Звичайно, чисто з людської точки зору, ідея побудови нового світового порядку, де керувати будуть християни, є привабливою. Я теж хотів би, щоб так було. Але Божі думки — не наші думки. Ми маємо Слово Боже, яке відкриває

Господні плани щодо Церкви і цього світу. І саме Біблія відкриває нам, що Новий світовий порядок буде існувати. Але його побудує Антихрист. Песимістично? Але поки існує на землі гріх, не все в нашому житті оптимістичне. І як би ми не дивилися у майбутнє, стовідсотково оптимістичним може бути лише погляд в небо, на Христа, «звідки прийде мені допомога». І часто, замість того, щоб справді проповідувати Царство Небесне, дехто проповідує свої мрії, свої сподівання, видаючи бажане за дійсне. Бо як інакше зрозуміти отой войовничий наступ на президентські палаци та парламенти?

Втім, сам наступ уже почався. За півгодини перед проголошенням «заяви» з кафедри київської церкви, на сцені стояв почесний представник «згори» — столичний мер. Епітетів, якими його хвилиночку двадцять обдаровували, не чув, напевне, навіть Сам Христос. Не вмовляли овації. Тисячний зал сканував славу йому. Ну, просто суперхристиянин. Перша жертва, чи то пак, плід експансії?

І ця сцена, як і заява

Ледяєва, нагадала один епізод кількарічної давності. Тоді майже по всіх церквах України розіслали відеокасету, присвячену людині, яка, за словами одного із священнослужителів, «принесе віру в нашу країну». Він обіймав дуже високі державні посади, був партійним лідером. І стверджував: «Я змінився, я вірю, я глибоко вірю, що лише духовність, тільки пробудження може змінити Україну». Там були кадри, як він брав участь у богослужіннях, де за нього молилися, і пастирі високого рангу з оптимізмом та впевненістю казали: «Я готовий знову і знову підтвердити, що Бог на боці тих людей», або: «Бог показав мені видіння, я в дусі побачив його дії щодо народу Божого... Бог взяв його і діє через нього». Інші пастори пророкували і благословляли його на президентство...

Все закінчилося досить прозаїчно. Новоспечений «брат» тихенько втік з народними мільярдами у сонячну Каліфорнію...

Невже наступаємо на ті ж самі граблі?

Юрій ВАВРИНЮК

Коментар служителя

Ми звернулися до єпископа Василя БОЄЧКА з проханням дати оцінку того, що відбувається у «Новому поколінні». Свого часу він благословляв Олексія Ледяєва на служіння і дуже добре знайомий з ним.

— Василю Михайловичу, що Ви можете сказати про вчення Ледяєва. До останнього часу в братстві було якщо не толерантне ставлення до нього, то в усякому разі ніхто на офіційному рівні не засуджував цього проповідника. Чи можна сказати, що вчення Ледяєва небіблійне?

— Мені жаль, що наше братство до таких висновків приходить з катастрофічним запізненням. Я про це говорив

ще у 1988-89 роках. Якщо говорити про вчення, то я ніколи не думав, що Ледяєв має якесь вчення. Просто я бачив, що це, так би мовити, безглузде вчення антихриста. Сам антихрист буде дуже мудрий, дуже виважений і такий, що зможе сперечатися з Богом богів. Це ж розраховано на людей короткозорих, які живуть за поверхневими емоціями і не мають навіть середнього розуміння Слова Божого. Я не поділяю думки,

що стосовно Ледяєва потрібно бути делікатним і толерантним. Звичайно, як люди, ми не можемо осуджувати, бо й навіть архангел Михаїл сатані докоряючого суду не виносив, а сказав: «Нехай Бог тобі заборонить». Бог — це толерантність, поміркованість, але коли Христос мав справу з лжевчителями, то ми добре знаємо, що він там не вживав ніяких ласкавих епітетів. Він говорив так, як воно було насправді, все те, на що вони заслуговували.

Христос, Який був втіленим Богом, ніколи не виставляв Себе, а завжди фокусував увагу людей на Отці. Він Себе всюди скромно називав Сином людським, слугою людей. Таким повинне бути все живе біблійне християнство. Тенденція ж антихриста — всю увагу людства прикувати до своєї особи. І він цього досягне. Коли в християнстві з'являється цей дух миколаїтства, його по-різному трактують, але я твердо тримаюся переконання, що слово «миколаїти» походить від двох слів «міко» — пан, володар і «лаос» — народ, тобто «володарі над народом». Тоталітаризм чи ієрархія, які почали входити в церкву, — це були найжахливіші явища, коли брат був над братом як чиновник, як пан, церква розділилася на духовенство і мирян. В Ледяєві нічого новітнього нема: чи назвати його новітнім папою чи новітнім лжехристом, чи апостолом, як він сам себе назвав, але починав він, щоб показати свою особу. І це показування було на брехні.

Після того, як ми благословили його на дияконське служіння у 1987 році, він поїхав в Америку, а звідти вже приїхав «апостолом», і почав всім говорити, що там був рукопокладений на апостола. Але Бог десь у 1990 році звів мене випадково з пастором тієї церкви Кісом, який спростував всю його брехню і сказав, що ніхто його не рукопокладал. Просто

якась сестра підійшла до нього, як то і в нас буває, і в душі проговорила до нього: «Ти маєш таке служіння, як апостол». Він за це зачепився і почав себе іменувати апостолом і далі продовжує. Все, що засноване на брехні, то від диявола, Христос ніколи неправди не говорив, в Його науці немає такого. А решта — то технічні засоби — створити таке служіння, яке б здивувало людей, особливо молодь, своїм ефектом. Мовляв, треба молитися так, як моли-

Я не маю великого натхнення говорити чи аналізувати Ледяєва, тому що від нього дуже-дуже пахне сатанізмом. А я завжди говорю, що велика честь для сатани, щоб я про нього багато говорив. Про Христа я маю коли і маю що говорити. Оті «заяви» — то експерименти, сатана робить репетиції, як люди сприймуть те, що колись прийде одна людина і займе місце у храмі Божому. Ми стоїмо на порозі цього сумного і катастрофічного історичного явища.

Для тих, хто незнайомий із сатанинською символікою, робимо пояснення: знак, який показує Олексій Ледяєв під час виконання пісні «Мы первые, мы первые, мы не вторые...» (конференція для мужчин, Київ, серпень, 2001), називається «коза» і символізує сатану. Як повинні розуміти цей жест глядачі: як невинний жарт, елемент естрадного шоу чи як привітання?

лася апостольська церква, коли ув'язнений був Петро. Вони так кричали, що аж земля затрусилася. Це ж неправда. Молитва їхня була почута — і, як знамення, захиталася земля. А в Ледяєва пішла спочатку музика, ніби Духу Святому треба ролланди, треба ямахи, треба танці, треба жарти, треба непристойності, треба багато грошей і нарешті треба експансію. То сатанинська ідея, яка суперечить головній істині Христовій, що Його царство не від світу цього. Якщо то було б так, як каже Ледяєв, то навіщо було б написано, що Бог розділить людей праворуч і ліворуч.

Я нічого не бачу в Ледяєві ні оригінального, ні унікального. Якщо хтось знає історію Мурашки, чи Мамотюка, чи Мельника, чи інших лжехристів чи «пророків», як вони себе іменували, то все зводиться до одного. Спочатку треба вміло затуманити фальшивими ефектами людський розум, приспати людську свідомість. Написано, що навіть недосвідчений піде цією (тобто, Господньою) дорогою і не спіткнеться. Божу людину не можна обманути, але там, де нема Бога, немає й кореня Господнього, і як те зерно, що тримається на кам'янистому ґрунті, швидко засихає.

А історія Ледяєва була дуже проста. Весною 1987 року я вийшов з ув'язнення на волю. Тут же Микола Шевчук, колишній пастор, який є практично духовним батьком цього лідера, у своїй амбітності та зарозумілості ще до мого ув'язнення любив проголошувати: «Вас приветствует первая харизматическая церковь Советского Союза». Ми на це не звертали уваги і навіть не відчували, що за цим стоїть. І ось у 1987 році почали їздити до мене кур'єри і сказали, що Шевчук виїжджає в еміграцію і на його місце потрібно поставили служителя. І тут з'явився Ледяєв, як «паросток з сухої землі». Він був з баптистської церкви, зовсім нова людина. Я багато разів відмовлявся, казав, що не атакуйте, бо ми не можемо йти на його повідку. Але Шевчук був наполегливий і нарешті ми туди поїхали з деякими братами. Вже тоді церква була захоплена проповідями Ледяєва, вони в один голос скандували: «Льоша! Льоша! Іншого нам пастора не треба». Я цілу ніч не спав, мав велику боротьбу, що робити? Той плаче, що від'їжджає, просить когось-будь на його місце. Тут я маю ясне від Господа свідоме пророцтво, що Льоша не може бути служителем. І тоді ми пішли на компроміс: там було ще два кандидати — Микола Гриб і Петро Самойлич. Ми їх трьох благословили на дияконське служіння, нікому не дали честі чи пріоритету пастирства. Але цього для Ледяєва було достатньо — і дуже швидко він взяв віжки правління у свої руки, він став, фактично, лідером — і тут же появились його лжехаризматичні нахили. Топання, плескання, збиралася молодь в палаці, розсовували лавки для танцю, молитви під супровід електроінструментів і т.п. Не один раз ми застерігали: «Льоша, зупинися, то не євангельський шлях. Те, що ти оголошуєш війну традиційній

церкві, вже тебе виявляє не як Божу людину. Ти, тільки вискочиш на арену, як засуджуєш тисячі страждальців, тих, які пройшли тяжкий, тернистий шлях і передвоєнних, і воєнних, і особливо післявоєнних переслідувань». А він говорив, що все це традиція, релігія, яку просто треба ліквідувати, щоб нове покоління заволоділо ініціативою. Ледяєв ніби покорувався, коли я приїжджав у Ригу, він став дуже покірним, багатообіцяючим, коли я від'їжджав, все знову сповзало на цей «новий порядок». Я почав попереджувати, як єпископ Прибалтійського регіону, ким я був на той час, що якщо він не зупиниться, то ми змушені будемо прийняти радикальні заходи і не зможемо його далі тримати навіть на дияконському служінні. Це на нього трохи впливало, як холодний душ, і він навіть зробив екскурсію у супроводі сімох братів і, приїхавши до Львова, просив не робити радикальних змін. Тоді він ще зважав на мене. Він ще тоді не був настільки великим у своїх очах і не проти був йти в євангельському руслі, щоб тільки не знімали його зі служіння. Але це все була фальш.

На той час я вже працював в організаційно-координаційній раді з підготовки першого з'їзду в Москві разом з Романом Біласом. Там стояло питання, щоб зупинити Ледяєва, оскільки це набирало все більших обертів. Вже не можна було зупинити його ні молитвами, ні вмовляннями. Відчулося явне відшарування молоді, вона зробила з нього ідола. А старші люди мучилися і страждали і весь час кликали на допомогу. Ми прийняли рішення в Москві, це ще було до з'їзду, поїхати і зняти його зі служіння, і повернути церкву в русло євангельське. Але коли потрібно було їхати, брати, з якими було домовлено, можна сказати мене зрадили, і я виявився сам, окрім

деяких братів з Волині та Рівненщини. Незважаючи на жахливий опір та істерію, яку вони там підняли (цілу ніч кричали, духа Боечка виганяли, стукали кулаками по лавках і казали, що мене звідти за руки і за ноги винесуть), я все ж таки не відступив — і служіння з Ледяєва було знято. Звичайно, тут можна порівнювати аналізувати, чи це було правильно, чи не правильно, в Дусі Божому я бачив, що цю людину вже ніхто не спинить. Я думаю, що це вже духовна патологія. Тому ми мусили хоч таким чином показати, що ми не є на боці цієї облуди, що ми за те, щоб церкву зберігати в євангельському руслі. Крила були розв'язані — і пізніше він дійшов до такого рівня, який ми бачимо сьогодні.

Хочу згадати відоме всім застереження Павла: «Бо вже діється таємниця беззаконня; тільки той, хто тримає тепер, буде тримати, аж поки не буде усунений він із середини» (2 Сол.2:7-12). Тут я не можу нічого ні додати, ні відняти. То все одно, як психічно хворій людині: скільки їй не говори, скільки не врозумляй, скільки її не люби, але якщо вона не позбудеться духа диявола, який окупував її, то рано чи пізно він доведе її до фатальних наслідків. Як може бути, щоб дитя Боже могло повірити, що Дух Святий кличе до того, щоб під час служіння вискакувати один одному на плечі, щоб бігати і гавкати на чотирьох, а другий веде його на повідку. Це той самий дух, може, в інших модифікаціях, і люди не можуть зрозуміти, що немає такого в Біблії, ніхто такого не робив, ні в давнину, ні в середньовіччя, ні в новітні часи. Значить, раз людина вірить беззаконню, неправді, вона стала на бік сатани. Я не хочу сказати, що всі ці люди є загиблі, але, повірте, що визволитися від таких ідей надзвичайно важко.

Правда про харизму

З чого все це почалося?

Найперше необхідно зауважити, що ця небувала акція в лоні Церкви Христової готувалася на глибоких ідеологічних засадах. Підкреслюємо, що на відміну від апостольського та церковно-історичного духовних пробуджень, які широкою рікою виливалися на широкий людський загаль зі своїми благословенними позитивними наслідками, неохаризматичний рух у традиційно протестантських країнах народжувався в лоні єпископальної, пресвітеріанської та об'єднаної методистської церков і з перших своїх кроків набув альтернативного характеру, тобто руху, який повинен до кореня змінити традиційне християнство, а особливо п'ятидесятництво, як відмираючу консервативну релігію, владно наступити на голову князеві цього світу — сатані та здивувати людство нечуваним в історії духовним вибухом і переворотом на духовній ниві цілого світу. Така духовно-революційна ідея дуже швидко почала розповсюджуватися по цілому світу і знаходила собі все більше та більше прихильників та послідовників серед молоді християнської генерації, особливо серед новонавернених. Таке захоплення новою ідеєю цілком зрозуміле з причини дуже великого занепаду духовного стану п'я-

Пропонуємо увазі читачів невеликий уривок з майбутньої книги Василя Боєчка «Правда про харизму». Уже сама назва говорить про її зміст. Обмеженість журнальної площі не дозволяє надрукувати усе цікаве, про що йдеться на сторінках книги. В майбутньому плануємо повернутися до неї. А тепер публікуємо уривок, який доповнює підняту нами тему.

тидесятницьких церков багатьох цивілізованих країн світу. Накопичена енергія завжди шукає для себе найслабше місце для прориву або й вибуху. А на розглядуваний нами історичний період великі світила віри і біблійної простоти у цих країнах, про яких згадувалося вище, вже давно були відкликані до Небесної Вітчизни, пам'ять про них все більше та більше стиралася, а згадувати про них могли хіба ті, хто хоч трохи цікавився духовною історією своїх країн. Лібералізм та секуляризм все більше давали про себе знати у традиційно християнських країнах, непомірно розширювалася мережа духовно-навчальних закладів, де професори та вчителі інколи були здатні більше посіяти сумнівів щодо богонатхненності Біблії, Христа і Духа Святого ніж живої та діяльної віри. Духовна сонливість та інертність все більше охоплювали церкву. Таке становище однаковою мірою не задовольняло ні Бога, ні служителів церкви, і, як не дивно, ні сатану. Невдоволення

Боже не потрібно роз'яснювати. Невдоволення застиглих служителів церкви зрозуміле, тому що в міру згасання церкви різко зменшувалася кількість прихожан, а це суттєво відбивалося на матеріальному становищі служителів. Але у цьому контексті особливої уваги заслуговує не-

вдоволення сатани. Він, як віковичний ідейний ворог Божий, добре розумів, що на ледь жевріючому попелищі церкви ось-ось неодмінно проявиться новітній Джон Вікліф, Савонаролла, Ян Гус чи Мартін Лютер, який зуміє навіть ціною власного життя на цьому попелищі розпалити великий вогонь нового духовного пробудження, — і тоді його зловіщі плани щодо знищення насіння Христового зазнають повного провалу. Тому метод був придуманий комплексний: вдарити Церкву і справу Євангелії зразу по двох основних опорах: Слову Божому та Духу Святому. А в духовних інсинуаціях йому досвіду не позичати. Задумано — зроблено!

Море новітньої духовної літератури

Відійшли у небуття старі добрі часи Джона Буньяна чи Яна Гуса, коли в руках безстрашних героїв віри була єдина, незмінна, дуже шанована Свята Книга Біблія. Місце старих «традиційних» біблійних проповідників, які

не писали стоси богословсько-філософських книг, як от Оріген, Ієронім чи Фома Аквінський, а безстрашно йшли проти всіх сатанинських сил з єдиною Біблією в руках та в серці, — зайняли новітні богослови і дуже швидко завоювали всесвітню популярність.

По цілому світу мільйонними тиражами почали розповсюджуватися невеликі трактати новітніх богословів: Вочмана Ні, Лестера Самрала, Кеннета Хейгена, Ульфа Екмана, Бенні Хіна та інших. Невеликі твори з промовистими заголовками, приємним поліграфічним оформленням, доступні для швидкого читання в трамваї чи метро. Нагадуємо, що це розпочалося у той час, коли ворогові душ людських вже вдалося приспати духовну пильність віруючих і Біблію поступово зробити нецікавою та не дуже зрозумілою книгою. Як і в сумнозвісному всесвітньому товаристві «Вартової башти», появилось безліч гінців та добровільних листонош найсучасніших та найдоступніших ідей щодо шляхів духовного успіху та пробудження. А все це безкрайне море книг, книжечок і трактатів об'єднувала одна сюжетна лінія, одна ідея, яку можна висловити так: ти від Христової Голгофи є непереможним володарем світу і всіх його стихій, сатана — під твоєю п'ятою, ти можеш досягнути найбільших вершин віри та чудес, якщо тільки не звернеш сво-

го погляду з Голгофи, з Христа Воскреслого, Який дав тобі таку необмежену владу! А на логічне запитання простолудина, як практично все це досягнути — порада проста й доступна кожному: «Дивись вірою на Христа і прославляй Його всіма доступними для тебе засобами!»

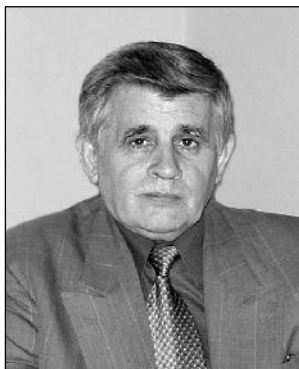
Скажіть, будь ласка, як не повірити такій священній простоті? Як не захопитися таким простим методом досягнення найвищої мети, так давно очікуваними чудесами? Тим більше, що у всіх цих згаданих ідеях є біблійне підґрунтя, а отже захопити величезні згромадження нововірців, які ніколи не скуштували глибин і насолоди Слова Божого, — не складало особливих труднощів. І ефект спрацював якнайкраще, бо переносив усю вагу духовного успіху виключно на особу та хрест Христів. Коли ж так швидко почала розповсюджуватися ейфорія нового руху, тоді вже мало кому хотілося шукати фальсифікацію в новітньому обмані, як то: де з Христових та апостольських умов успішної та чудодійної віри ділися недочитані та недописані у новеньких трактатах слова і частини речень — «коли пробудете в Мені, а Слово Моє пробуде в вас», «Я дав їм Слово Твоє, і світ їх зненавидів», «хто відніме від слів пророцтва Книги цієї, у того відніметься участь у Царстві Отця», «як пробудете в Слові Моєму, то справді учнями Моїми будете», «страждай з благовістям Господнім» і багато інших?

Почався новий і дуже бурхливий період «слова віри» нових духовних керманців у супереч відвічному благоговійному проповідуванню та

прямуванню за Словом Божим, головна функція якого — підвести грішника до хреста Христового, а там силою Духа Святого найперше звільнити його від ярма гріха, одягнути в одягу праведності Христової та ввести його на славу весільну гостину царя. Тому-то перші кроки нової харизматії почали суттєво відрізнятися від богослужінь біблійного п'ятидесятництва: все меншу і меншу питому вагу в цих нових служіннях стала займати проповідь Слова Божого, тому що на перший план вийшло прославлення Христа і Духа Святого у пісеньках обмеженого змісту або й без нього, як, наприклад: «Дух Святий, Дух Святий, Дух Святий...», «У нас перемога...», «Ми віримо...» — з неодмінним лейтмотивом: «Сатану ми розтопчемо!» Незмінним атрибутом цих служінь стало проголошення небувалих чудес, зцілень та царської величності кожного нововірця.

Можна собі тільки уявити, яке піднесення охоплює людську спільноту, особливо молодь, коли йому пропонується такий букет небесних блаженств без особливих старань, без глибокого покаяння, під динамічні акорди найсучаснішої музики, якою супроводжується і молитва. Такого райського блаженства не зазнавали навіть апостоли Христові, не говорячи вже про сучасних «релігійних п'ятидесятників»!

<...> Ми вже приділили достатньо уваги апостольському періодові Церкви Христової, яка була неперевершеним авторитетом у будь-якому суспільстві, за будь-яких екстремальних ситуацій. А секрет їхньої полягав у єдиному: апостоли і вірні послідовники Христові були щирими прихильниками та сповідниками чистого та непошкодженого Слова Божого, яке було їхньою силою, мудрістю та охоронною грамотою, згідно

Василь БОЄЧКО,
єпископ,
пастир церкви
Храм Христа Спасителя, м. Львів

Первосвященицької молитви Христа: «Я дав їм Слово Твоє, і світ зненавидів їх, бо вони не зі світу, як і Я не від світу. Не молю, щоб взяв Ти їх зі світу, а щоб зберіг їх від зла. Не від світу вони, як і Я не від світу. Освяти їх Правдою Твоєю! Слово Твоє — це Правда!» (Ів. 17:14-17).

З цією Заповіддю Христовою апостоли сміливо й жертовно йшли в світ, руйнуючи твердині сатанинські, з нею вони докорінно міняли цей світ, з нею з радістю йшли на муки і смерть. Під цим єдиним знаменом Церква Христа пройшла свою славу й нелегку земну дорогу впродовж понад 19-ти століть.

Аж поки на християнському горизонті з'явилися нові ідеї, нові доктрини, нові вчителі та провідники, які зуміли захопити нову генерацію християнства ідеєю великих успіхів без великих зусиль, досягнення перемог без хреста Христового. Християнський світ поступово став переходити з площини моральності та благоговіння перед Словом Господнім у площину емоційної чутливості та екзальтації. Не дивно, що цей новий рух далеко не обмежився одною тільки молодого генерацією. Останні світові події на ниві християнства доносять до нас все нову і нову інформацію про порозуміння та злуку з неохаризматичним рухом навіть найбільш консервативних та традиційних церковних деномінацій. У світлі біблійних застережень про грядущого світового правителя і релігійного реформатора антихриста ці сумні явища зовсім не здаються несподіванкою чи сенсацією.

Неохаризматичний рух на теренах посткомуністичних держав

Нові духовні явища на теренах країн, які десятиліттями були уярмлені атеїстичною ідеологією, викликають

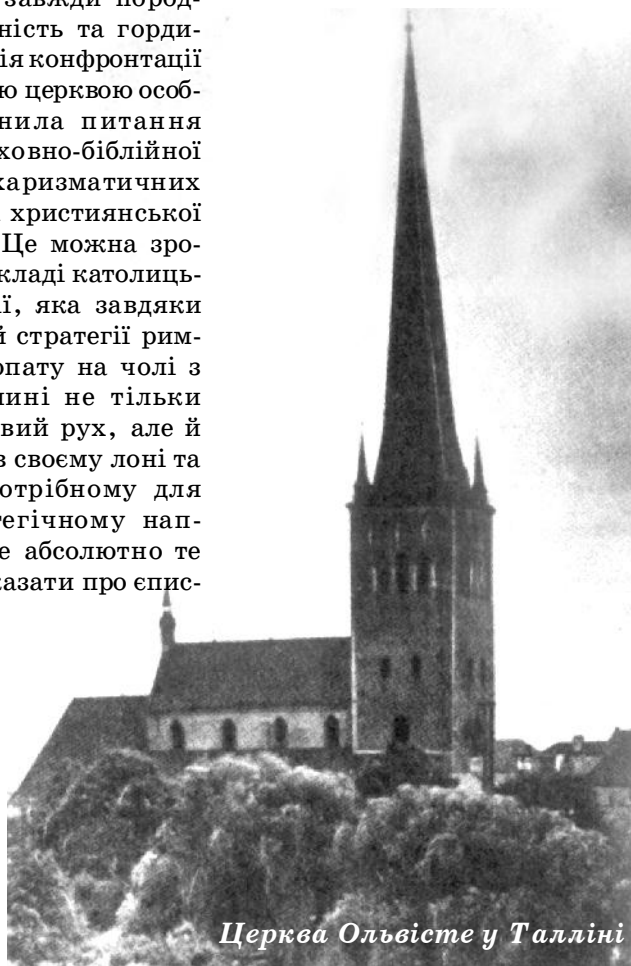
ще більше занепокоєння та потребу ґрунтовного дослідження, ніж уже згадані явища в західних цивілізованих країнах. А це з двох причин: 1. Переслідувана атеїстичним режимом п'ятидесятницька Церква десятиліттями перебувала на нелегальному становищі, а тому не мала реальної можливості створити свою чітку доктринальність, систематичну духовну освіту та централізованість церковної будови. 2. Неохаризматичний рух посткомуністичних країн народжувався виключно в лоні п'ятидесятництва, і від перших кроків свого існування зайняв альтернативну позицію до п'ятидесятницької Церкви та до всіх інших традиційних церков.

Ці дві обставини значно ускладнили питання розвитку нового релігійного руху в цих країнах і в Україні зокрема. Це зрозуміло з двох причин: незнання або фальшиве знання завжди породжує некерованість та гордість. А тенденція конфронтації з материнською церквою особливо ускладнила питання створення духовно-біблійної рівноваги в харизматичних общинах, як і християнської консолідації. Це можна зрозуміти на прикладі католицької харизматиї, яка завдяки далекоглядній стратегії римського єпископату на чолі з папами і донині не тільки контролює новий рух, але й зберігає його в своєму лоні та скеровує у потрібному для церкви стратегічному напрямку. Майже абсолютно те саме можна сказати про єпископальну, пресвітеріанську чи методистську церкви, але все одно положення там значно краще ніж на сході хоч би тому, що неохаризматичні цер-

кви, які вийшли з лона згаданих традиційних, не поставили собі за мету конфронтацію з материнськими церквами. Але перш ніж перейти до аналізу нашої вітчизняної неохаризматиї, вважається за потрібне зробити хоч один крок назад, згадавши одне унікальне явище у сфері харизми, яке не може бути непомітним в історії духовного пробудження країн Східної Європи.

Духовне пробудження в Естонії

Майже за десять років до розвалу комуністичної імперії в маленькій прибалтійській республіці Естонії проявилася справжнє духовне пробудження, яке розпочалося в центральній баптистській церкві Ольвісте в Таллінні. Для п'ятидесятників колишнього Радянського Союзу, які були виховані в дусі радикальних настроїв стосовно баптистів та

Церква Ольвісте у Таллінні

інших традиційних церков, таллінське духовне пробудження було легким шоком та предметом дискусій. Але Дух Святий не проводить попередніх консультацій з людьми на тему що Йому і з ким робити. Так було і на цей раз: Бог вилив благодать Святого Духа на передових і шанованих у церкві Естонії баптистських проповідників та священнослужителів. Церква Ольвісте, яка мала сильну теологічну базу, особливо в особі пастора-богослова Тярка, сприйняла це небувале явище спокійно, доброзичливо та з розумінням. Це мало б стати доброю наукою для багатьох баптистських проповідників у світі.

Більше того, злиття Духа Святого на таллінську баптистську церкву не обмежилось тільки глосолалією, але й іншими дарами Духа Святого, серед яких особливо виділився дар зцілення та вигнання демонів. Поки п'ятидесятницькі та інші церковні провідники міркували та обговорювали, нерідко і скептично, таллінське духовне пробудження, до Талліна потягнулися нещасні каліки, паралітики, одержимі з усіх кінців величезного Радянського Союзу. І не безрезультатно. В одному кутку молитовної кімнати храму все більше та більше зростала купа залишених на пам'ять від чудесно зцілених силою Божого Духа предметів їхнього колишнього каліцтва: милиць, інвалідських візків, оптичних приладів та інших предметів сумного минулого. Все це бачили очі автора цих рядків.

Тоді-то критика змінилась на ласку, і до берегів Балтики поспішили п'ятидесятницькі лідери навіть найбільш високих рангів. Бог бажав у цьому унікальному місці започаткувати своєрідну школу натуральних дій Святого Духа. Колиш Господь Бог вибрав Мойсея вождем

ізраїльського народу, але не зцілив його від недорікувасті, хоч і сказав, що він буде Богом для Аарона, а Аарон — устами Мойсея. Мудрий Мойсей згодився з таким неординарним і дивним планом Божим. Але наші сучасні мойсеї до такого рівня ще, на жаль, не доросли. Старим духовним генералам не дуже хотілося вчитися у молодих солдат, з якими, як колись з юним Самуїлом, Господь захотів найперше мати справу.

Візити провідних лідерів п'ятидесятництва, а також зустрічі з таллінськими харизматиками носили більше стратегічний, ніж духовний характер: якому союзу чи згромадженню повинен належати неохаризматичний Таллін? Це питання так і зависло в повітрі, тому що було вкрай неугodne Богові.

Хоч по різних містах держави з'явилися нові школикопії таллінського пробудження, але через гординю, зарозумілість та духовний плагіат їхніх засновників вони дуже швидко прийшли до занепаду та забуття.

Але, крім згаданих негативів, у час цього справді унікального духовного пробудження серед традиційних баптистів виникла ще одна дуже серйозна ситуація. Справа в тому, що потужна дія Духа Святого в Церкві Ольвісте притягала нерідко чимало людей безпосередньо з вулиці, які фізично не витримували впливу цієї надприродної сили і падали. Бували поодинокі випадки, що навіть від розповіді за межами храму про великі діла Господні, падали люди, не знайомі з силою Духа Святого. Таке явище має біблійне обґрунтування, як неспроможність тіла, що не є храмом Духа Святого, впоратися з надприродною силою Господньою, а тому людина у такій ситуації не може володіти своїм тілом і падає. Це Господня сенсація, яка не може бути названа ні

поклонінням, ні особливим даром чи цільовою дією Духа Святого. Так було не раз в храмі Ольвісте, і це явище привело до серйозних непорозумінь в середовищі п'ятидесятницького керівництва.

Але попри всі непорозуміння та інсинуації навколо таллінського пробудження можна без сумніву назвати його справді біблійним харизматичним проявом з декількох причин: 1. Його започаткував Сам Господь, Який вибрав для цього унікальне місце та особливих людей. 2. Це пробудження ніколи не рекламувало себе, а до нього тягнулися різні люди, які одержували там не рекламу харизми, а її благодатні плоди в зціленнях та чудотворіннях. 3. Це-пробудження було самодостатнє, ніким не організовувалось, зі сторони ніким не фінансувалось і ні за що не продавалось. 4. Таллінське пробудження не відзначалося будь-яким зазнайством, ні з ким не конфронтувало, не спричиняло розділень, а навпаки — дуже ефективно сприяло зближенню християн та взаєморозумінню. Жаль тільки, що ми так мало навчилися від нього, що так мало перенесли у свою духовну свідомість та церковну практику, жаль, що така унікальна Господня школа багатьом у країнах панівного атеїзму не пригодилася, що якнайбільше передбачав Господь Ісус Христос напередодні звільнення наших народів від комуністичного ярма. Жаль.

Таллін ми згадуємо з приємністю та сумом як про невивчений урок Господній, який у Божому плані мав далекосяжне значення. Але як би там не було, у Талліні Христос встиг навчити багатьох покірних та побожних християн одній істині: харизма належить Богові, Який дає її кому хоче, і Він не терпить і не прощає людського примітивного втручання у Його святиню. ■

ПОШТОВА СКРИНЬКА Благовісника

Сердечно вітаємо вас, дорогі наші читачі, миром і любов'ю Господа нашого Ісуса Христа!

Ми продовжуємо отримувати від вас численні листи, і хочеться вірити, що їх кількість і надалі буде збільшуватися. Ми раді вашим листам, з яких дізнаємось про те, що найбільше цікавить і хвилює вас. Часто ви запитуєте, чи можна одержувати журнал «Благовісник», коли сім'я багатодітна, малозабезпечена і немає можливості пожертвувати ані копійки на його видання. Будьте певні, що ми все робили, робимо і будемо робити, аби всі, хто бажає, читали «Благовісника».

Ми розуміємо вас, адже у нас немає офіційної підписки на журнал, і у нас мала періодичність його виходу — тільки один раз на три місяці. Проте ми глибоко переконані,

що за такий час читач не бажатиме і не зможе призабути його, а навпаки, він постійно буде цей час в пошуках, роздумах від прочитаного і таким чином буде залишатись з нами завжди. Ми раді також тому, що триває наш діалог на сторінках нашого з вами спільного журналу. Ось як висловлюється про це у своєму листі Михайло Нечипор з Тернопільської області: «Я отримав за 2001 рік всі номери вашого журналу і щиро вдячний вам за них. З великою насолодою люди читають його, багато добрих відгуків можна почути про матеріали, які друкуються в ньому. Вірю, що ваша праця буде благословенна Богом для нашого народу, щоб у цей останній важкий час журнал тішив наші серця своїм духовним змістом. Але, на превеликий жаль, в теперішній час

економічної скрути не всі мають можливість передплатити журнал... Нехай благословить вас Господь за цю нелегку працю». Поділівся враженнями про це і 84-річний Олексій Кузьмович з Рівненщини: «Я кожного року передплачую «Благовісника» і цього року передплатив... Нехай вас Бог рясно благословить у вашій праці. Знайте, що праця ваша не буде марною перед Господом».

Нам пишуть і дорослі, і діти. Пишуть майже з усіх куточків України, і особливо з глибинки. «Недавно до мене потрапив ваш журнал «Благовісник» за 1995 рік, №4, — пише 15-річна Надія Блищик з Рівненської області. — Я народилася і живу у віруючій сім'ї, і вся наша родина є членами церкви ХВЄП. Ще з 11-ти років я почала вивчати Біблію за допомогою заочних шкіл — Луцької, Харківської, Дрогобицької та інших. Тому що мрію бути вчителем недільної школи, і якщо на це буде воля Бога — моя мрія обов'язково здійсниться. Серед багатьох книг і журналів, з якими я знайома, ще раз хочу виділити ваш журнал, який навіть після першого перегляду мені дуже сподобався. Він дійсно є Благою Вісткою для людей...» В переважній більшості ваші листи дуже лаконічні. З них ми дізнаємось, що «Благовісник» вам дуже подобається, подобається відображенням історії християнства, теперішнього життя наших церков, відповідями на проблеми ваші особисті. Подобаються вам і свідчення різних людей, як

Мир Божий вам, брати і сестри в Христі Ісусі! Ми вже багато років є постійними читачами нашого журналу «Благовісник». Ми віруючі, дуже любимо його читати, дуже очікуємо його, перечитуємо від першої сторінки до останньої. Надіємось, що і в цьому році Ви нам будете надсилати його, будемо дуже вдячні. Трошей на пожертву нема. Їх не вистачає на все необхідне. Живемо бідно. Я вже 10 років вдова. Мені 43 роки, інвалід II-ої групи, маю 5 дітей віком від 10 до 24 років, вони всі віруючі. Троє з них ще ходять до школи, один з них інвалід дитинства. Просимо Вас всією сім'єю, якщо можете, то надсилайте нам журнал. Він допомагає нам жити і боротися на цій землі, дає надію і віру, і любов. Дуже вам дякуємо. Нехай Господь Вас рясно благословить.

Д. Шевченко,

Одеська область

вони прийшли до Бога. Ви хочете читати те, що для вас є найближчим. Тож ми вважаємо за необхідне сказати вам, любі наші дописувачі, що кожен з нас таким чином ототожнює себе з повноправною особистістю у Христі, відчуває й переживає радість і доброту, духовне благородство від спілкування один з одним за допомогою благословенного і доброго «Благовісника». Саме про це йдеться в листах 13-річного Миколи Ревуцького із Запорізької області. Він пише: «...Випадково в нашу сім'ю потрапили журнали «Благовісник». Ми всією сім'єю перечитали їх від першої до останньої сторінки, раділи і плакали, читаючи ці журнали. Ми подумали, добре було б в нашій сім'ї мати їх. Адже ми живемо в селі, тут немає ні одного віруючого, ні з ким поспілкуватися. На богослужіння їздимо в Оріхів тільки в недільні дні. А такі журнали були ніби сонечко з неба для нашої сім'ї. Але це проблематично: мама і тато мої не працюють і не отримують пенсії. Ми живемо без засобів. Татко кажуть, що за журнали гроші платити треба, тоді їх вишлють. А я згадав розповідь, як книгоноші роздавали журнали безкоштовно, і вирішив написати вам листа. Дорогі друзі! Я вас дуже-дуже прошу, в ім'я Господа Ісуса, якщо ви маєте таку можливість, будь-ласка, присилайте нам такі журнали, які ми будемо давати читати і в нашій церкві...» Через деякий час ми отримали від Миколки другий лист, не менш зворушливий: «Сьогодні я отримав від вас журнали «Благовісник» і ще багато іншого. Ми розклали на столі літературу, і очі розбігалися, а в мене серце тріпоче, ледь з грудей не вискакує. Прийшли сусіди, і ми всі разом роздивлялися і читали ці журнали. А ще нам дуже-дуже сподоба-

лися вірші з книжечки «Чекання». Ми їх читаємо на богослужіннях І я, і тато, і мама — всі ми вам сердечно дякуємо....»

Цікавий лист ми отримали від сім'ї Дворжаків, що проживає на Рівненщині: «Дякуємо вам за журнал і зичимо рясних Божих благословень в усіх справах ваших. Щораз, коли отримуємо ваш журнал, це свято для нашої сім'ї. Адже ми ось уже рік в Радивилівському районі випускаємо в ефір районного радіо п'ятнадцятихвилинну радіопередачу, і ми дуже часто в ній використовуємо матеріали та цікаву інформацію від «Благовісника» для наших слухачів. Тато є звукорежисером і проповідником, мама — веде передачі, а менший брат декламує вірші. Коли у мене є що розказати, то і я ділюся цим з радіослухачами. Ми проживаємо в чужому будинку, і це вже третє житло, яке будемо міняти за останні чотири роки. Але ми за все вдячні Господу і стараємося бути готовими до праці, яку Він нам дає. Тато готується зараз до заснування церкви в селі Білогородка Дубенського району, це село його дитинства. Ми також віримо, що

Творець пошле пробудження для нашого народу, і всіма силами прагнемо бути корисними Господу хоч в маленькій праці, але і в ній бути відданими Йому слугами, адже це можливість хоч чимось віддячити Спасителю за Його велику любов до нас». Ось так щиро поділилася своїми переживаннями за працю в ім'я Господне ця сім'я благовісників.

Ми звертаємо вашу увагу, шановні читачі, на те, що хотілося б у ваших листах прочитати, що ви думаєте про окремі статті журналу, ваші загальні зауваження щодо змісту всього журналу, що вам в ньому подобається, а що ні, а також стосовно його художнього оформлення і тематики. Дуже добре було б, щоб ви ставили в своїх листах інші питання, що турбують вас, на які ми будемо завжди раді відповісти. Це дасть змогу редакторському колективу знати, як зробити журнал «Благовісник» вашим другом і порадиником.

Від щирого серця зичимо вам, дорогі наші читачі, повної радості, духовного багатства і єднання з Господом нашим Ісусом Христом.

З повагою —
колектив редакції

Слава Ісусу Христу!
Від себе особисто і від імені юних читачів нашої сільської бібліотеки і маленьких членів суботньої школи щиро дякую вам за вашу турботу про нас, за газету «Голос надії» та журнал «Благовісник». Я регулярно їх отримую і використовую для праці з юними читачами. Дуже цінні і цікаві видання, вони потрібні нам для духовного вдосконалення людських душ, для пізнання Бога.
Хай Господь всіх вас благословляє у вашій праці.
З християнською любов'ю до всіх
Віра Оверенок

✓ 23 лютого відбулася звітно-виборна конференція служителів церков Закарпатської області, на якій єпископа Івана Андрійовича Хрипту було переобрано старшим пресвітером Обласного об'єднання церков ХВЄП.

В ході засідання з'їзду голова Союзу ХВЕР Росії В.М. Мурза та його заступники П.Н. Окара, І.К. Марчук та М.П. Рециковець звітували про виконану роботу за період з 1998 до 2002 року. Основним питанням з'їзду, який відбувається через кожні 4 роки, було обрання керівництва Союзу. Протягом 12 років (з часу створення Союзу) його очолював Мурза Володимир Мойсейович. 27 лютого у ході загального голосування делегатів з'їзду на посаду

На фото: Павло Бак та Павло Окара (в центрі) із служителями зі США (м. Сакраменто) А. Котяковим (зліва) та В. Бондаруком (справа).

✓ 4-16 березня Волинське об'єднання церков ХВЄП в приміщенні луцької церкви «Віфанія» проводило навчально-теоретичні семінари для служителів області. Їх слухачами були близько 130 пресвітерів і дияконів, які схвалили подібні заходи.

Відразу ж після пастирських курсів було вирішено провести регіональні семінари і для жінок служителів. В їх роботі активну участь взяли єпископ церков ХВЄП Волині С. В. Веремчук, директор місії «Голос надії» М. П. Синюк, заступники старшого пресвітера М. І. Близнюк, Є. Т. Мельничук, П. Д. Янюк. Семінари, які вже відбулися в Луцьку (27 березня), Володимирі-Волинсь-

кому (29 березня), Камені-Каширському (11 квітня) виявили подібність проблем, що тепер постають перед церквою. Можна сподіватися, що ці важливі бесіди дали їх учасникам — дружинам служителів — багато нових сил, надихнули на подвійну, особливу, благословенну працю на славу Господа, на добро Його церкви і на підтримку служіння своїх чоловіків, — в покорі, поважності, святості. « Бог, готуючи служіння твоєму чоловікові, разом з тим, дорога сестро, готував тебе для нього. По-іншому бути не може! » — неодноразово наголошував у своїй промові М. П. Синюк.

✓ 8 березня 2002 року у приміщенні дому молитви церкви села Верба Дубенського району був проведений семінар служителів Дубенського, Млинівського, Радивилівського та Демидівського районів. Тут обговорювалися важливі теми з християнського життя, зокрема «Благовістя та місіонерство», «Проповідь та проповідник», «Життя молоді».

Подібний семінар було проведено 9 березня у церкві села Оженіно Острозького району для служителів Гоцанського та Острозького районів.

✓ 10-12 березня у м. Празі відбувалося засідання П'ятидесятницької Європейської Конференції (ПЕК). Основний напрямок роботи ПЕК — активізація праці з евангелізації європейських країн, піднесення духовного стану їхніх церков. Особлива увага була приділена проповіді Слова Божого для мусульманських народів.

✓ 20 березня відбулося засідання Всеукраїнської Ради Церков у Державному комітеті України у справах релігій, на якому піднімалося питання про міжконфесійні відносини в нашій державі, а також розглядався лист, поданий на розгляд ВРЦ нашим братством про не толерантне ставлення УПЦ до неправославних конфесій. Зокрема, як відомо, в Черкаській та Чернівецькій області продовжуються ідеологічні напади на євангельські церкви та їх служителів через ЗМІ та листівки, трапляються випадки погроз фізичної розправи і т. і.

✓ 22 березня в Пущі Водиці (м. Київ) відбулася друга конференція випускників Київського біблійного інституту. Метою її був обмін досвідом праці, обговорення та затвердження планів на майбутнє, вибори нового оргкомітету, підтримання випускниками контактів з КБІ. На конференції були присутні близько 70 випускників. А всього з 1995 року КБІ закінчило біля 240

чоловік, більшість з них виконує різні служіння в церквах України.

✓ 22 березня 2002 року в домі молитви церкви «Молодіжна», що у Рівному, відбулася конференція служителів церков ХВС Рівненської області.

✓ 24 березня 2002 року у райцентрі Семенівка (Полтавська обл.) розчинилися двері дому молитви, приміщення якого в цей день — день його посвяти — не

вміщало всіх гостей. А їх було чимало — брати-служителі з Полтави, Лубен, Оболоні, Ташкенту, з Рівненщини, мер міста та багато-багато інших. Вперше проповідь Слова Божого прозвучала тут в 2000 році.

Церква на Полтавщині будується і росте. Місіонери «Голосу надії» розорали за цей час вже не одне поле, не одну духовну новину: в Полтаві, Дрижиній Греблі, Малій Перещепині, Лубнах, Чорнухах, Глобино, Гадячі, Кротенках, Хоролі, Ульянові та інших містах і селах оспіваного поетами краю України. Полтавські поля душ людських щодня приймають в свої обійми зерна нового посіву, зерна вічного Слова. І воно проростає, дає ясний плід.

✓ 27 березня в місті Києві відбулося засідання правління Українського Біблійного Товариства, до якого входять представники 10-и християнських конфесій. Обов'язки голови УБТ виконує з червня 2000 року А. В. Глуховський, заступник голови Союзу вільних церков ХВС з питань освіти. На цьому засіданні було заслухано і обговорено звіт про його працю, розглядався проект четвертого перекладу Біблії українською мовою, щойно надрукований у двох форматах — великому і малому.

✓ 30-31 березня в харківській церкві ХВС, що на вул. Скобелівській, відбулося засідання братської церковної ради, а також членське зібрання цієї ж церкви, на якому пастор П. Т. Бондаренко вирі-

шив скласти обов'язки служителя. Церква обрала пресвітером Сергія Циганкова, який виконував до того часу обов'язки заступника пресвітера.

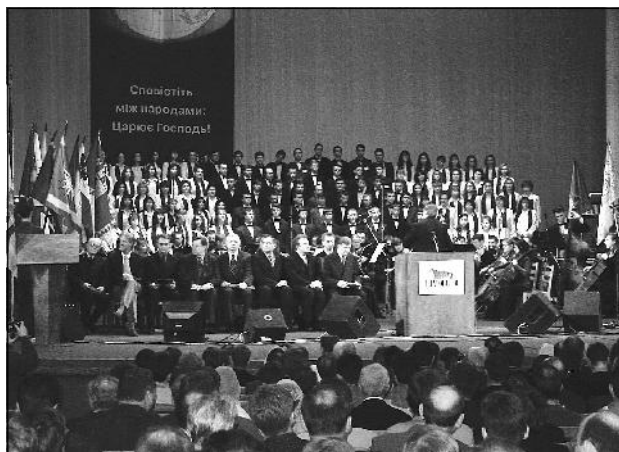
✓ 11 квітня в м. Дніпропетровську відбулася зустріч М. С. Паночка та старшого пресвітера М. М. Мокієнка з Вегертом Вольфгангом — відомим євангелістом, старшим пастором церкви і місіонерського центру «Ковчег» (м. Гамбург). Цього ж дня відбулася велике євангелізаційне богослужіння в Палаці спорту за участю понад 5000 чоловік. Близько 300 душ відгукнулися на заклик віддати своє життя на служіння Богові.

✓ 12 квітня в церкві ХВС м. Дніпродержинська відбулося засідання церковної ради за участю членів обласної Пресвітерської ради, на якому розглядалися актуальні питання церковного життя, зокрема, яким повинен бути служитель церкви, та інші, які сприяють духовному зростанню віруючих. Особливо наголошувалося на потребі більш активної праці членів церкви в євангелізуванні, благодійності, молодіжному русі.

✓ 13-14 квітня 2002 року церкви Полтавщини відвідав помічник голови ВСЦ ХВЕП, пастор Володимир Іванович Франчук. Тринадцятого квітня в м. Полтаві упродовж усього дня він проводив обласний семінар на тему: «Історія п'ятидесятниці в Україні». Наступного дня Володимир Іванович взяв участь у служіннях в церквах ХВС м. Миргорода і Пирятина, проповідуючи на тему: «Свреї — минуле, теперішнє, майбутнє».

✓ 17-20 квітня в м. Києві, в приміщенні Міжнародного центру культури і мистецтв (МЦКМ), вперше в нашій країні відбувся історичний Конгрес благовісників України «Благовістя-XXI», в якому взяли участь близько 1500 деле-

гатів та гостей з усієї України, а також представники багатьох християнських Союзів, церков, місій, видавництв, вокальні групи. Протягом чотирьох днів можна було почу-

ти проповіді і лекції десятків досвідчених служителів, богословів і євангелістів із різних країн світу: України, Росії, Білорусі, Молдови, Лівану, Німеччини, США. Головою КБУ був всесвітньо відомий євангеліст Віктор Гамм (місія «Відродження», м. Москва). Учасниками Конгресу благовісників України були представники майже з усіх обласних об'єднань церков ХВС України (близько 120 делегатів). Головою третього дня роботи КБУ був Михайло Степанович Паночко — голова ВСЦ ХВЕП (більш детально про роботу Конгресу благовісників України ви зможете прочитати в наступному числі «Благовісника»).

✓ 24 квітня закінчилося теоретичне навчання студентів п'ятого набору Місіонерської школи місії «Голос надії» (м. Луцьк). Протягом трьох місяців десять братів та шестеро юних сестер інтенсивно, наполегливо вивчали Святе Письмо, богословські дисципліни. Одразу після навчання їх чекає нелегкий період випробовувань — праця на духовних полях України, а також на великих просторах Росії — від Москви аж до Сахаліну.

Редакція газети «Жива надія» (м. Миргород, Полтавська обл.) разом із християнським гуртом «Авен-Езер» (м. Рівне) готує до друку книгу, в яку увійдуть свідчення тих людей, які навернулися до Бога, отримали зцілення чи особливий поштовх до духовного служіння через працю гурту «Авен-Езер». Це буде своєрідним підсумком 20-річного служіння братів на ниві євангелізації та благовістя.

Листи просимо надсилати на адресу:

**Андросов Геннадій Миколайович,
вул. Колгоспна, 44, м. Миргород, Полтавська обл., 37600.**

*Той Ісус, що вознісся на небо від вас,
прийде так... як ішов Він на небо.*

Дії 1:11

— Ото, незабаром приходжу! — тривожним сум'яттям майнуло над світом.

— Ото, незабаром... — бентежним відлунням озвалося в серці.

...А на щоці завмерла усміхнена сльоза, боячись загасити таємницю надії, що сяйнула в глибинах єства. Сяйнула і... ні, не погасла...

Розквітла — стрімким польотом душі, окриленої чеканням.

— Ото, незабаром приходжу...

Та невпинний час хвилинами стікав у забуття чи у спомин... І надії несміливий поклик губився в стоголосому мовчанні.

— Ото, незабаром приходжу!..

Приходь, Наречений! Твоя наречена чистим вісоном огорнена...

Й оливи в світильниках досить. Але задрімала — либонь вже втомилась чекати.

— Так, — незабаром прийду!

...Прокинься, душе, пробудися! Воскресни із мертвих, надіє!

Твій Цар повертається, тішся.

Хай світ цей позаздрить,

побачивши радість твою

і голос почувши, що кличе: «Прийди!»

Прийди, Господи Ісусе!

Ольга Міцевська

* * *

*Буває дивне: у страшну жару,
Коли земля волає спраглим груддям, —
Тендітний пагін проломив кору
І усміхається щасливо небу й людям.*

*Чи на дорозі, де, немов на зло,
Рослинам зроблять гроба кам'яного,
Асфальт пробивши, трав'яне стебло
Всім сповіщає про Творця Благого.*

*Так Боже слово у сухих серцях
Даремно не лежить і не мертвіє:
Комусь на радість, а комусь на жах
Розколе їх й любов'ю зарясніє,
І сповістить усім в ту мить неждану,
Що має силу нездоланну.*

Василь Мартинюк

